

Рахункова палата

0

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Рахункової палати

25.11.2025 № 28-2

ЗВІТ

про результати аудиту відповідності на тему "Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка – на шляху до "Зеленого переходу"

Відповідальний:

Заступник Голови Рахункової палати

Сергій КЛЮЧКА

Київ

www.rp.gov.ua

ВСТУПНЕ СЛОВО

З 2017 року в Україні триває реформування системи екологічного управління, спрямоване на наближення національного законодавства до стандартів Європейського Союзу та реалізацію принципів сталого розвитку. Одним із ключових елементів цієї реформи є запровадження процедур оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО), які мають забезпечити інтеграцію міркувань щодо екологічних питань у процеси планування державної політики, програм і проєктів, а також запобігати екологічним ризикам і шкоді для здоров'я населення.

Процедура ОВД почала функціонувати після набрання чинності Законом України "Про оцінку впливу на довкілля" у 2017 році, а СЕО — після прийняття відповідного Закону у 2018 році. Обидва інструменти є невід'ємною частиною євроінтеграційного курсу України та виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію з ЄС, зокрема імплементації директив (ЄС) 2011/92/ЄС та 2001/42/ЄС, а також Плану України (Ukraine Facility).

Україна взяла курс на "Зелений перехід", що передбачає трансформацію економіки на засадах кліматичної нейтральності, раціонального використання природних ресурсів та зменшення впливу на довкілля.

Водночас військова агресія Російської Федерації проти України спричинила безпрецедентні екологічні втрати, які матимуть довгострокові наслідки для здоров'я людей, біорізноманіття та економічного розвитку. У цьому контексті важливість процедур ОВД та СЕО зросла ще більше. Забезпечення їх повноцінного функціонування є ключовою умовою прийняття збалансованих управлінських рішень, що враховують екологічні, соціальні та економічні аспекти, адже військова агресія зробила питання охорони довкілля складовою національної безпеки. ОВД та СЕО — це не формальність, а стратегічні інструменти, що дають можливість забезпечити екологічно безпечне відновлення країни, захист здоров'я громадян, формування стійкої економіки та активізацію євроінтеграційних процесів. Їх застосування гарантує, що повоєнна відбудова України буде не лише швидкою та ефективною, а й екологічно відповідальною та орієнтованою на довгострокову стійкість.

Рахункова палата провела аудит відповідності з метою оцінки того, наскільки процеси організації та реалізації процедур ОВД та СЕО відповідають вимогам національного законодавства, директивам ЄС і міжнародним зобов'язанням України.

Надані за результатами аудиту рекомендації спрямовані на посилення інституційної спроможності державних органів, удосконалення системи державного нагляду (контролю) та моніторингу, підвищення прозорості екологічної інформації, а також забезпечення реалізації принципів "Зеленого переходу" в Україні.

Виконання рекомендацій сприятиме підвищенню рівня екологічної безпеки, поліпшенню якості державного управління у сфері охорони довкілля та зміцненню довіри громадян і міжнародних партнерів до дій держави у сфері сталого розвитку.

Дякуємо за співпрацю об'єктам контролю та всім, хто долучився до складання аудиторського звіту. Щиро вдячні експертам проєкту ЄС "Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів в Україні" (EU4PFM) за методологічний супровід аудиту.

**Заступник Голови
Рахункової палати**

Сергій КЛЮЧКА

ЗМІСТ

ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ ВІДПОВІДНОСТІ.....	4
РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ	9
1. ОВД І СЕО ЯК ІНСТРУМЕНТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА "ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ"	9
2. ВІДПОВІДНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕДУР ОВД ТА СЕО ВИМОГАМ ЗАКОНОДАВСТВА.....	14
2.1. Нормативно-правове врегулювання та організаційні повноваження для здійснення процедур ОВД і СЕО	15
2.2. Інформаційно-комунікаційні системи (реєстри) ОВД і СЕО	19
2.3. Участь громадськості у процедурах ОВД і СЕО та доступ до інформації	21
2.4. Підготовка звітів з ОВД та прийняття рішень щодо планованої діяльності	25
3. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД (КОНТРОЛЬ) ТА МОНІТОРИНГ У СФЕРАХ ОВД І СЕО.....	31
3.1. Вплив державного нагляду (контролю) у сферах ОВД і СЕО на досягнення їх цілей	31
3.2. Роль моніторингу у досягненні цілей процедур ОВД і СЕО	37
ВИСНОВКИ.....	44
Відповіді об'єктів контролю	45
РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	46
ІНШІ ПИТАННЯ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ ПОВІДОМЛЕНІ.....	48
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	49
ДОДАТКИ.....	51

ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АУДИТУ ВІДПОВІДНОСТІ

ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ ВІДПОВІДНОСТІ НА ТЕМУ "ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ТА СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА – НА ШЛЯХУ ДО "ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ"

буде надісланий Верховній Раді України, Комітетові Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, Кабінету Міністрів України, Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України, Державній екологічній інспекції України та уповноваженим територіальним органам у сфері ОВД та CEO (об'єктам аудиту)

Застосовувані стандарти аудиту

Ми провели аудит згідно з Методологією проведення аудиту відповідності, затвердженою рішенням Рахункової палати від 06.06.2025 № 12-3, що ґрунтується на положеннях ISSAI 100 "Фундаментальні принципи аудиту державного сектору", ISSAI 400 "Принципи аудиту відповідності" та ISSAI 4000 "Стандарт аудиту відповідності" Міжнародних стандартів вищих органів аудиту". Результати здійсненого аудиту дають підстави висловити обґрунтовану впевненість.

Резюме

Аудит проведений з метою оцінити чи відповідають процеси, пов'язані з організацією і проведенням процедур ОВД та CEO, вимогам законодавства України та міжнародним зобов'язанням.

Під час аудиту досліджено стан правового, інституційного та організаційного забезпечення проведення процедур ОВД і CEO, їх відповідність вимогам законодавству України, директивам ЄС 2011/92/ЄС та 2001/42/ЄС, а також міжнародним зобов'язанням. Аудитом охоплено порядок організації, проведення та документування процедур, стан функціонування єдиних реєстрів з ОВД і CEO, рівень їх цифровізації, повноту і достовірність внесених даних, а також забезпечення публічного доступу до екологічної інформації.

Окрему увагу приділено оцінюванню механізмів участі громадськості у прийнятті екологічно значущих рішень, стану здійснення державного нагляду (контролю) у сферах ОВД і CEO, а також дотриманню вимог законодавства. Проаналізовано узгодженість національної системи екологічної оцінки з положеннями Європейського "зеленого курсу" та завданнями Плану України (Ukraine Facility), з урахуванням їх інтеграції у процеси планування, відбудови та реалізації політики сталого розвитку.

За результатами проведеного аудиту встановлено.

Україна сформувала належну правову та інституційну основу для здійснення ОВД і CEO та досягла відчутного прогресу у приведенні національного законодавства у відповідність до європейських стандартів.

Водночас практична імплементація залишається недостатньою, що обмежує вплив цих інструментів на забезпечення екологічної безпеки та досягнення цілей сталого розвитку.

Ключові проблеми

1. Нормативно-правова та інституційна база

Національне законодавство, яке регулює ОВД і СЕО, здебільшого гармонізоване з вимогами ЄС та Угодою про асоціацію.

Проте зберігається розрив між нормами та практичною реалізацією: повноваження контролюючих органів у сфері СЕО визначені недостатньо чітко;

немає дієвих механізмів притягнення до відповідальності за порушення процедур ОВД і СЕО.

Це послаблює державний нагляд (контроль) і стримує інтеграцію питань екології у процеси державного планування.

2. Цифрові системи (єдині реєстри ОВД і СЕО) та прозорість

Єдині реєстри ОВД і СЕО створені та функціонують для забезпечення прозорості та доступу до екологічної інформації.

Однак цифрові системи мають певні недоліки:

містять прогалини в наповненні (наприклад, в окремих реєстраційних справах немає заключних рішень або матеріалів);

мають технічні недоліки (обмежена функція пошуку, складність завантаження документів тощо);

не мають функціональної взаємодії з іншими державними базами даних.

Отже, єдині реєстри ОВД і СЕО не забезпечують повної прозорості та аналітичного використання інформації.

3. Участь громадськості та громадські обговорення

Аудит засвідчив, що громадські слухання та обговорення офіційно проводяться, але не завжди забезпечують реальну участь громадян:

участь громадськості є мінімальною (3–10 осіб) або ж її взагалі немає. За результатами проведення громадських слухань у 80 відс. випадків складено акти про неявку представників громадськості;

траплялися випадки, які мають ознаки суто умовного інформування (наприклад, фіктивне розміщення оголошень, коли у різних місцях фотографували одне і те саме повідомлення), що створювало лише видимість широкого оповіщення населення;

зауваження і пропозиції від громадськості переважно не надходять або не документуються належним чином.

Такі практики руйнують довіру та не відповідають принципам Орхуської конвенції щодо прозорості та участі громадськості. Це фактично унеможлиблює реальний вплив населення на ухвалення значущих рішень щодо питань екології.

4. Якість звітів з ОВД та процес ухвалення рішень

Звіти з ОВД подаються відповідно до Закону про ОВД, однак їх зміст та аналітична якість є недостатніми:

немає польових досліджень, аналізу альтернатив, кількісної оцінки впливів;

не встановлено відповідальності для розробників звітів за підготовку завідомо неправдивого звіту, а уповноважені органи перевіряють лише структуру наданих матеріалів, а не достовірність даних.

Окремі рішення щодо планованої діяльності ухвалювалися без належної екологічної оцінки або внесення інформації до Єдиного реєстру ОВД, що дискредитує превентивну роль системи ОВД.

5. Моніторинг і контроль

Моніторинг виконання висновків з ОВД і СЕО здебільшого відсутній або є умовним:

лише незначна кількість суб'єктів господарювання подала звіти щодо післяпроектного моніторингу ОВД;

замовники ДДП (органи виконавчої влади) не оприлюднюють результатів моніторингу та не вносять їх до реєстру СЕО.

Держекоінспекція здійснює переважно позапланові заходи державного нагляду (контролю) за результатами розгляду скарг, які надходять засобами електронної системи "Екозагроза", що обумовлено обмеженнями, пов'язаними з введенням у дію воєнного стану.

Отже, зворотний зв'язок між висновками екологічних оцінок і фактичним станом довкілля не забезпечений.

Загальний висновок

Україна створила законодавчу основу для процедур ОВД і СЕО, однак їх практична реалізація залишається недостатньо орієнтованою на результат.

Недоліки — низька якість звітів, мінімальна участь громадськості, недостатня цифрова інтеграція, незапровадження належного моніторингу та механізмів відповідальності — не дають можливості цим інструментам виконувати функцію забезпечення екологічної безпеки та сприяти сталому розвитку.

Для перетворення ОВД і СЕО з адміністративної процедури на дієві інструменти охорони довкілля Україні необхідно зміцнити інституційну спроможність, забезпечити достовірність даних і результативний моніторинг, а також посилити прозорість і участь громадськості.

Що ми рекомендуємо

Щоб процедури екологічної оцінки (ОВД та СЕО) стали дієвими інструментами захисту довкілля та забезпечення сталого розвитку, Рахункова

палата рекомендує органам виконавчої влади зосередити увагу на таких ключових пріоритетах:

1. Зміцнити правову та інституційну систему — чітко визначити повноваження та відповідальність у сфері ОВД і СЕО, а також забезпечити дієві механізми притягнення до відповідальності за порушення.

2. Підвищити якість та достовірність звітності щодо екологічної ситуації — забезпечити розроблення галузевих методичних рекомендацій з підготовки звітів з ОВД та СЕО та регулярне навчання для їх розробників; посилити вимоги до змісту звітів з ОВД і СЕО, та встановити відповідальність для розробників звітів за достовірність та автентичність інформації у звітах з ОВД.

3. Модернізувати цифрові системи — удосконалити єдині реєстри ОВД та СЕО для забезпечення повноти, достовірності та доступності інформації для всіх заінтересованих сторін.

4. Посилити участь громадськості — забезпечити доступ до екологічної інформації, створити дієві механізми інформування населення.

5. Забезпечити дієвий моніторинг — запровадити систему звітування та оприлюднення результатів післяпроектного моніторингу для забезпечення зв'язку між оцінками та фактичним станом довкілля.

Реалізація цих заходів сприятиме створенню прозорості, заснованої на доказах системи екологічної оцінки, яка відповідатиме стандартам Європейського Союзу та сприятиме "Зеленому переходу" й досягненню цілей сталого розвитку України.

Предмет та обсяг аудиту

Предметом аудиту є процеси організації та реалізації процедур оцінки впливу на довкілля і стратегічної екологічної оцінки, як інструментів державної екологічної політики.

Аудит виконувався таким чином, щоб отримати обґрунтовану впевненість щодо відповідності процесів організації та реалізації процедур ОВД і СЕО вимогам законодавства України та міжнародним зобов'язанням. Під час проведення аудиту ідентифіковані невідповідності щодо реалізації процедур ОВД і СЕО за трьома ключовими питаннями.

Період аудиту:

в частині аналізу даних — 2017–2024 роки та I півріччя 2025 року;

щодо реалізації процедур ОВД і СЕО — 2024 рік – I півріччя 2025 року.

Критерії аудиту (додаток 1).

Обмеження аудиту

Аудит проводився з обмеженнями, встановленими відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 "Про введення воєнного

стану в Україні", затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX (зі змінами).

Використані методи аудиту

Метод	Результат
Узагальнення, систематизація, аналіз та порівняння нормативно-правових актів, розпорядчих та інших документів	Отримання впевненості у повноті нормативно-правового врегулювання процедур ОВД і СЕО, відповідності законодавства України директивам ЄС та міжнародним зобов'язанням у сфері охорони довкілля
Інспектування, повторне опрацювання матеріалів, опитування, інтерв'ювання, підтвердження даних	Оцінка своєчасності, повноти та правильності виконання управлінських функцій у сфері ОВД і СЕО, а також організації моніторингу виконання висновків та заходів
Отримання пояснень і документальних підтверджень від посадових осіб об'єктів контролю	Отримання підтверджень та обґрунтувань щодо достовірності відомостей, викладених у звітах з ОВД і СЕО та у протоколах громадських обговорень
Аналітичні процедури, документальна і фактична перевірка, порівняльний і трендовий аналіз	Отримання впевненості щодо достовірності та повноти зібраних під час аудиту доказів, а також оцінка динаміки реалізації процедур ОВД і СЕО у 2024 році — та I півріччі 2025 року
Дослідження та аналіз матеріалів, отриманих з медіа, відкритих джерел, даних єдиних реєстрів ОВД і СЕО	Отримання суспільного бачення щодо відповідності процедур, оцінка відкритості та доступності екологічної інформації для громадськості, визначення рівня прозорості процедур ОВД і СЕО

РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ

1. ОВД І СЕО ЯК ІНСТРУМЕНТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА "ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ"

Україна офіційно приєдналася до реалізації цілей Європейської політики у сфері екології через Угоду про асоціацію з ЄС, у якій передбачено поступове наближення екологічного, енергетичного та промислового законодавства України до європейських стандартів. Це означає, що принципи Європейського "зеленого курсу" (EU Green Deal) уже стали частиною української економічної політики — від регулювання промислових викидів до розвитку відновлюваної енергетики.

ОВД і СЕО є ключовими інструментами, що дають можливість державі запобігати екологічним ризикам, захищати здоров'я населення та інтегрувати міркування щодо питань екології в економічну та соціальну політику.

Обидві процедури є вкрай важливими під час "Зеленого переходу" України, який є національним курсом на побудову низьковуглецевої, ресурсоефективної та стійкої економіки відповідно до Європейського "зеленого курсу".

Україна запровадила механізми ОВД (2017 рік) і СЕО (2018 рік) та привела законодавство у відповідність з директивами ЄС. Ці реформи є важливим кроком до виконання зобов'язань у межах процесу вступу до ЄС за Главою 27 "Навколишнє природне середовище та зміна клімату".

Водночас, незважаючи на сформовані нормативно-правові акти, аудит засвідчив, що практична реалізація процедур ОВД і СЕО залишається невідповідною, що обмежує їх внесок у забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку.

Військова агресія Російської Федерації проти України суттєво змінила екологічний та економічний контекст України. "Зелена трансформація" стала питанням не лише екології, а й безпеки.

Управління довкіллям здійснюється в умовах відбудови та термінового відновлення критичної інфраструктури. У цих умовах ОВД і СЕО є не лише інструментами захисту довкілля, а й механізмами забезпечення балансу між швидким відновленням та довгостроковою стійкістю. Їх імплементація є необхідною умовою для запобігання подальшій деградації довкілля та забезпечення здатності проєктів відбудови сприяти кліматичній нейтральності.

Довідково. *Оцінка впливу на довкілля* — це один із інструментів запобігання потенційному негативному впливові від реалізації планованої діяльності. **Метою ОВД¹** є незаподіяння шкоди довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля,

¹ Закон про ОВД.

раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Стратегічна екологічна оцінка² — процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів зі зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, а також запобігання їм. **Метою СЕО³** є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження ДДП.

Нормативно-правові акти та інституційна база

Україна створила комплексну законодавчу основу, узгоджену з директивами ЄС 2011/92/ЄС та 2001/42/ЄС. Впровадження цих механізмів реалізації процедур ОВД і СЕО стало частиною виконання міжнародних зобов'язань України за Угодою про асоціацію з ЄС, а також інструментом реалізації Плану України (Ukraine Facility) у частині інтеграції екологічних аспектів у відбудову держави.

Оцінка Європейської Комісії

Європейська Комісія (далі – ЄК) у своєму звіті щодо підготовки України до переговорів за Главою 27 "Довкілля та зміна клімату" відзначила, що Україна досягла високого рівня наближення до директив ЄС у сферах ОВД та СЕО.

Водночас ЄК наголошує, що для забезпечення повного впровадження положень відповідного *acquis* ЄС необхідні подальші кроки, зокрема, у частині контролю за дотриманням правових вимог і моніторингу виконання рекомендацій.

Екологічні оцінки мають:

- належним чином враховувати потенційні впливи на довкілля та здоров'я населення;
- брати до уваги усі обґрунтовані альтернативи розвитку;
- пропонувати ефективні заходи з пом'якшення і компенсації наслідків.

ЄК також наголошує, що звільнення від законодавчих вимог здійснення ОВД (наприклад, передбачені в окремих галузевих законах) повинні мати поодинокий характер.

Необхідно посилити координацію між органами влади, удосконалити транскордонні процедури, забезпечити більшу залученість громадськості та запобігати конфлікту інтересів під час проведення процедур ОВД і СЕО.

ЄК наголошує, що СЕО має забезпечувати максимізацію позитивного впливу просторового планування на довкілля і здоров'я населення та мінімізацію потенційних негативних наслідків.

Водночас розрив між дотриманням вимог законодавства у сфері ОВД і СЕО та практичною реалізацією процедур ОВД та СЕО зберігається: повноваження установ у сфері нагляду (контролю) у процесі СЕО залишаються нечіткими, а механізми моніторингу та координація між центральними і регіональними органами є недостатніми.

² Пункт 7 частини першої статті 1 Закону про СЕО.

³ Стаття 3 Закону про СЕО.

Інтеграція в контекст "Зеленого переходу"

"Зелений перехід" — трансформаційні зусилля, спрямовані на інтеграцію принципів стійкості в економічні системи з метою досягнення кліматичної нейтральності. Це

комплексний процес, який охоплює одночасно екологічний, економічний і соціальний аспекти та потребує від державних органів, бізнесу та суспільства узгоджених дій.

ОВД і СЕО є фундаментальними інструментами екологічної безпеки та управління сталим розвитком, які забезпечують узгодження державної політики з європейськими принципами "Зеленого курсу"⁴.

ОВД і СЕО розглядаються не лише як правова вимога, а й як інституційна основа "Зеленого переходу", що передбачає впровадження принципів Європейського "зеленого курсу" ([European Green Deal](#)) у процеси планування та прийняття рішень.

Водночас Стратегія збереження біорізноманіття ЄС до 2030 року: повернення природи у наше життя ([Biodiversity Strategy 2030](#)) не інтегрована у процедури ОВД і СЕО, а також не врахована в системі державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог екологічного законодавства. План дій

циркулярної економіки ([Circular Economy Action Plan](#)) перебуває на етапі інтеграції у відповідні процедури ОВД та СЕО.

Хоча процедури ОВД і СЕО підтримують цілі "Зеленого переходу", їх здійснення спрямоване переважно на досягнення відповідності вимогам, а не на реальні наслідки для екології.

Механізми узгодження оцінок із національними цілями у сфері клімату, енергетики та біорізноманіття все ще

Що таке "Зелений перехід"?

"Зелений перехід" до екологічно сталої економіки є абсолютною необхідністю. Стала економіка спирається на низьковуглецеві рішення, що підтримують біорізноманіття, та використання природних ресурсів.

Чому потрібен "Зелений перехід"?

"Зелений перехід" необхідний, оскільки наше економічне зростання ґрунтується на надмірному споживанні природних ресурсів, отже, має нестійкий характер. Втрата біорізноманіття та зміна клімату спричиняють серйозні витрати та наслідки для економіки. Завдяки "Зеленому переходу" ми можемо швидше скоротити викиди та пом'якшити зміну клімату, а також зберегти та покращити стан навколишнього середовища.

Джерело: *Green Transitions Guidance Note Enabling policies and strategic frameworks: towards a more strategic approach to supporting the green transition.*
Електронний ресурс. Доступний з: <https://surl.li/bqusst>

Впровадження процедур ОВД і СЕО спрямоване на:

- інтеграцію міркувань щодо питань екології у проекти, програми й політику розвитку
- запобігання забрудненню та деградації природних ресурсів
- посилення прозорості й розширення участі громадськості у прийнятті рішень
- поглиблення довіри до державної екологічної політики

⁴ Глава 6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована Законом України № 1678-VII від 16.09.2014.

недостатньо розвинені, а дані щодо питань екології системно не використовуються для оцінки політики.

Вплив воєнного стану

Тимчасові відступи, запроваджені для забезпечення швидкого відновлення критичної інфраструктури, зменшили сферу застосування ОВД і СЕО. Крім того, зміни, внесені до Закону про ОВД в 2023 році, прибрали умову щодо обов'язкового здійснення процедур ОВД на територіях територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні)⁵.

Слід зазначити, що до Плану України (Ukraine Facility) включена реформа 6 "Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка" індикатор 15.10 — розроблення концептуальної записки, що визначає сферу відступів від правил ОВД і СЕО. Концептуальну записку розроблено та розміщено 18.09.2024 на вебсайті Міндовкілля. Отже, показників передбаченого індикатора досягнуто.

Довідково. Відповідно до Концептуальної записки, сфера відступів від правил ОВД та СЕО визначена як тимчасовий механізм, завдяки якому забезпечується відновлення критичної інфраструктури, оборона держави та ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій у період дії воєнного стану (зокрема, будівництво військових і оборонних об'єктів, відновлення систем електро-, тепло-, водопостачання, зруйнованих унаслідок бойових дій), а також реалізація експериментальних проєктів, таких як "Будівництво Каховського гідровузла на р. Дніпро". Ці відступи не скасовують загальних вимог екологічної оцінки, а мають винятковий і тимчасовий характер, обмежений строком дії воєнного стану або 90 днями після його скасування.

До переліку видів діяльності, які не потребують ОВД, належить діяльність, пов'язана з розміщенням Національного військового меморіального кладовища. Це положення закріплено Законом України від 08 грудня 2023 року № 3505-IX "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення будівництва та експлуатації Національного військового меморіального кладовища", який доповнив абзац другий частини першої статті 3 Закону про ОВД⁶.

Рішення про застосування відступів ухвалюються виключно Кабінетом Міністрів України чи Верховною Радою України, що гарантує політичну та правову виваженість.

⁵ Пункт 2² статті 17 Закону про ОВД – "Тимчасово, на період дії воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, громадські слухання, передбачені статтею 7 цього Закону, проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення. У цей період оцінка впливу на довкілля планованої діяльності, що провадитиметься на територіях територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), не здійснюється, строки розгляду поданої документації зупиняються, висновки з оцінки впливу на довкілля щодо такої планованої діяльності не видаються".

⁶ Оцінки впливу на довкілля не потребує діяльність, прямо не передбачена частинами другою і третьою цієї статті, а також планована діяльність, спрямована виключно на забезпечення оборони держави, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, відновлювальні роботи з ліквідації наслідків збройної агресії проти України під час дії воєнного стану відповідно до критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України, зміна цільового призначення особливо цінних земель та інша діяльність, пов'язана з розміщенням Національного військового меморіального кладовища.

У сфері СЕО відступи стосуються лише програм і планів відновлення територій, прийнятих на підставі законів України від 22 травня 2022 року № 2254-IX "Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності" та від 09 липня 2022 року № 2389-IX "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій", у яких визначено просторові, соціально-економічні та екологічні пріоритети політики відбудови регіонів і територіальних громад. Ці ДДП не належать до містобудівної документації, а отже, не потребують обов'язкової стратегічної екологічної оцінки, однак можуть проходити СЕО у добровільному порядку або за підтримки міжнародних донорів. Запроваджені відступи мають обмежений строк дії, що визначається термінами реалізації відповідних програм відновлення. Водночас Україна підтвердила взятє зобов'язання забезпечити їх винятковість, контрольованість і зворотність для збереження дотримання екологічних стандартів ЄС та принципів сталого розвитку навіть у надзвичайних умовах.

Проте, незважаючи на наявність обґрунтованої необхідності вдатись до окремих винятків, у період дії воєнного стану застосування відступів створює ризик ухвалення рішень без належної оцінки впливу на довкілля. Держава має гарантувати, що такі відступи є тимчасовими, прозорими та зворотними.

2. ВІДПОВІДНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕДУР ОВД ТА СЕО ВИМОГАМ ЗАКОНОДАВСТВА

Аудитом встановлено, що в Україні сформовано комплексну правову та інституційну основу для проведення процедур ОВД і СЕО. Ці процедури загалом узгоджені з директивами ЄС 2011/92/ЄС та 2001/42/ЄС і забезпечують необхідний фундамент для інтеграції екологічних аспектів у процеси планування проєктів та формування державної політики, які мають вплив на довкілля.

Втім, практична реалізація зазначених процедур залишається недостатньою.

Як на центральному, так і на регіональному рівнях дотримання законодавчих вимог є невідповідним. Головними недоліками процедур, зокрема, є:

обмежена аналітична якість звітів з ОВД і СЕО;

недосконала перевірка достовірності даних та обґрунтованості висновків;

недостатній рівень участі громадськості в обговореннях звітів з ОВД та СЕО;

несистемний моніторинг та контроль за виконанням рекомендацій, наданих за висновками з ОВД і СЕО.

Зрештою практика організації та проведення екологічних оцінок не забезпечує повною мірою досягнення головної мети — ухвалення екологічно обґрунтованих управлінських рішень і підтримки цілей "Зеленого переходу" України.

Процедури ОВД стосуються **планованої діяльності суб'єктів господарювання, а СЕО — документів державного планування**, реалізація яких може мати **значний вплив на довкілля і здоров'я населення**, зокрема:

- **ОВД** застосовується до **конкретних проєктів** (будівництво підприємств, інфраструктурних об'єктів, видобуток корисних копалин тощо), щоб оцінити їх потенційний вплив на довкілля ще до початку реалізації;

- **СЕО** проводиться щодо **стратегічних документів** — програм, планів, концепцій чи стратегій, які визначають рамки майбутньої діяльності в окремих галузях чи регіонах (регіональні плани розвитку, стратегії енергетики, транспорту чи сільського господарства (рис. 1)).

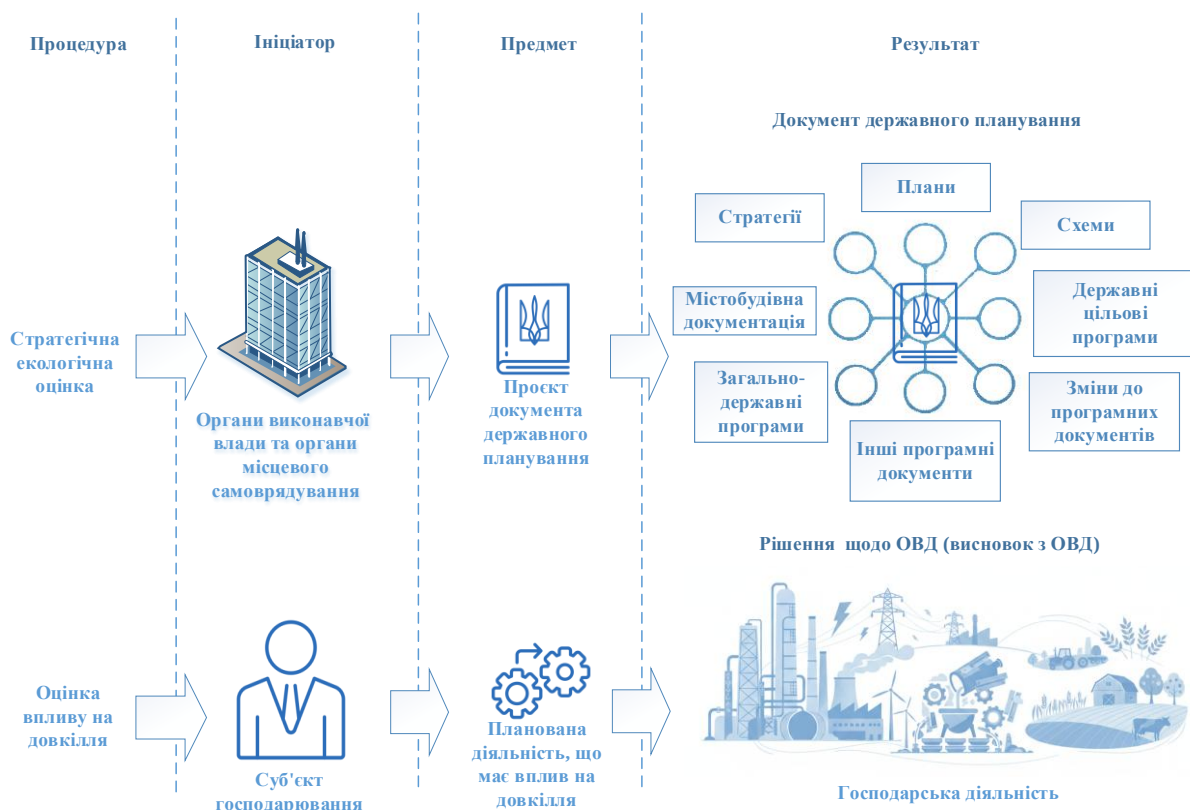

Рисунок 1. Суб'єкти та об'єкти процедур ОВД і SEO

Таким чином, разом ці процедури формують систему екологічного контролю від стратегічного планування до практичної реалізації проєктів, що сприяє сталому розвитку та захисту довкілля.

2.1. Нормативно-правове врегулювання та організаційні повноваження для здійснення процедур ОВД і SEO

Практична реалізація процедур як на центральному, так і на регіональному рівнях залишається переважно невідповідною, що не дає змоги досягти головної мети — забезпечити екологічно обґрунтоване ухвалення рішень і сприяння цілям "Зеленого переходу" України.

Щодо процедури ОВД

Реалізація процедури ОВД (запроваджена у 2017 році) належить до повноважень Міндовкілля (з 24.07.2025 – Мінекономіки) та уповноважених територіальних органів — структурних підрозділів з питань екології та природних ресурсів обласних державних адміністрацій.

Цими органами забезпечується здійснення усіх етапів процедури ОВД — від оприлюднення повідомлень до надання висновків і внесення їх до Єдиного реєстру ОВД (рис. 2).

Рисунок 2. Схема реалізації процедури ОВД

Аудит підтвердив, що основні етапи процедури — подання повідомлення, формування звіту, громадське обговорення та надання висновку — фактично здійснюються.

Водночас виявлено низку системних недоліків. Зокрема, **уповноважені органи перевіряють лише наявність необхідних розділів у звітах, але не достовірність даних та методологічну якість.**

Законом про ОВД встановлено чіткі терміни для реалізації окремих етапів процедури ОВД (рис. 3).

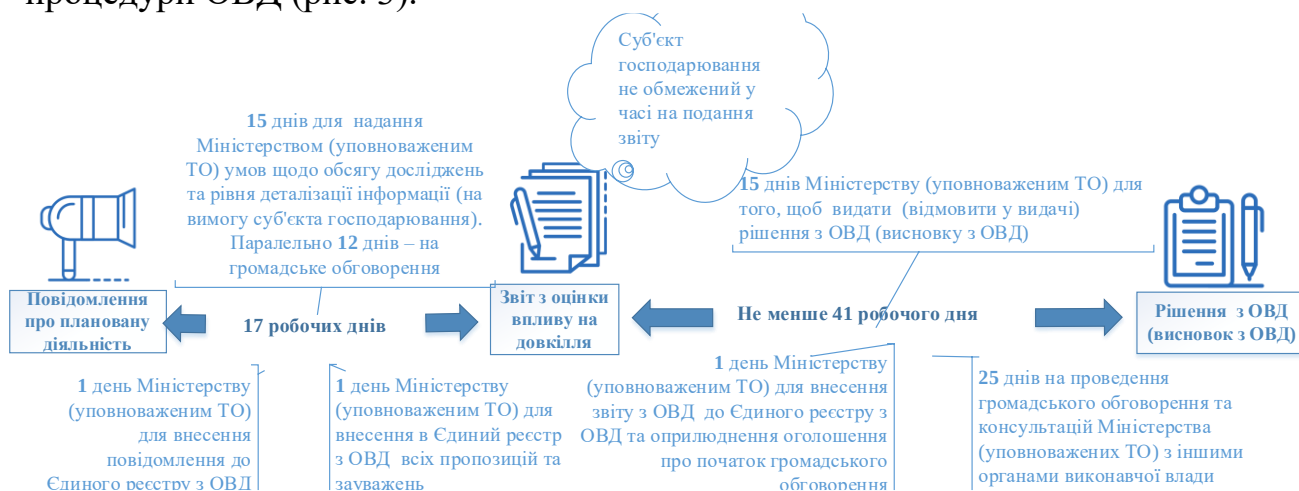

Рисунок 3. Етапи та тривалість процедури ОВД

Процедура ОВД триває щонайменше 58 робочих днів. Строки підготовки суб'єктом господарювання звіту з ОВД законодавством не визначені, що збільшує загальну тривалість процедури. Наприклад, тривалість процедури за справою № 7884 становила 186 робочих днів, із яких 158 припали на період між повідомленням про планову діяльність та поданням звіту з ОВД, що становить 85 відс. загальної тривалості процедури та свідчить про значний вплив строку підготовки звіту на тривалість процесу.

Запроваджений у Єдиному реєстрі ОВД алгоритм фіксації дат внесення документів не забезпечує їх коректне відображення та не дає змоги автоматично перевіряти дотримання строків на кожному етапі процедури. Це унеможливорює здійснення контролю за дотриманням строків та знижує прозорість процесу ухвалення рішень.

Щодо процедури СЕО

Процедура СЕО, запроваджена у 2018 році, здійснюється замовниками ДДП у взаємодії з органами, відповідальними за питання довкілля та охорону здоров'я (рис. 4).

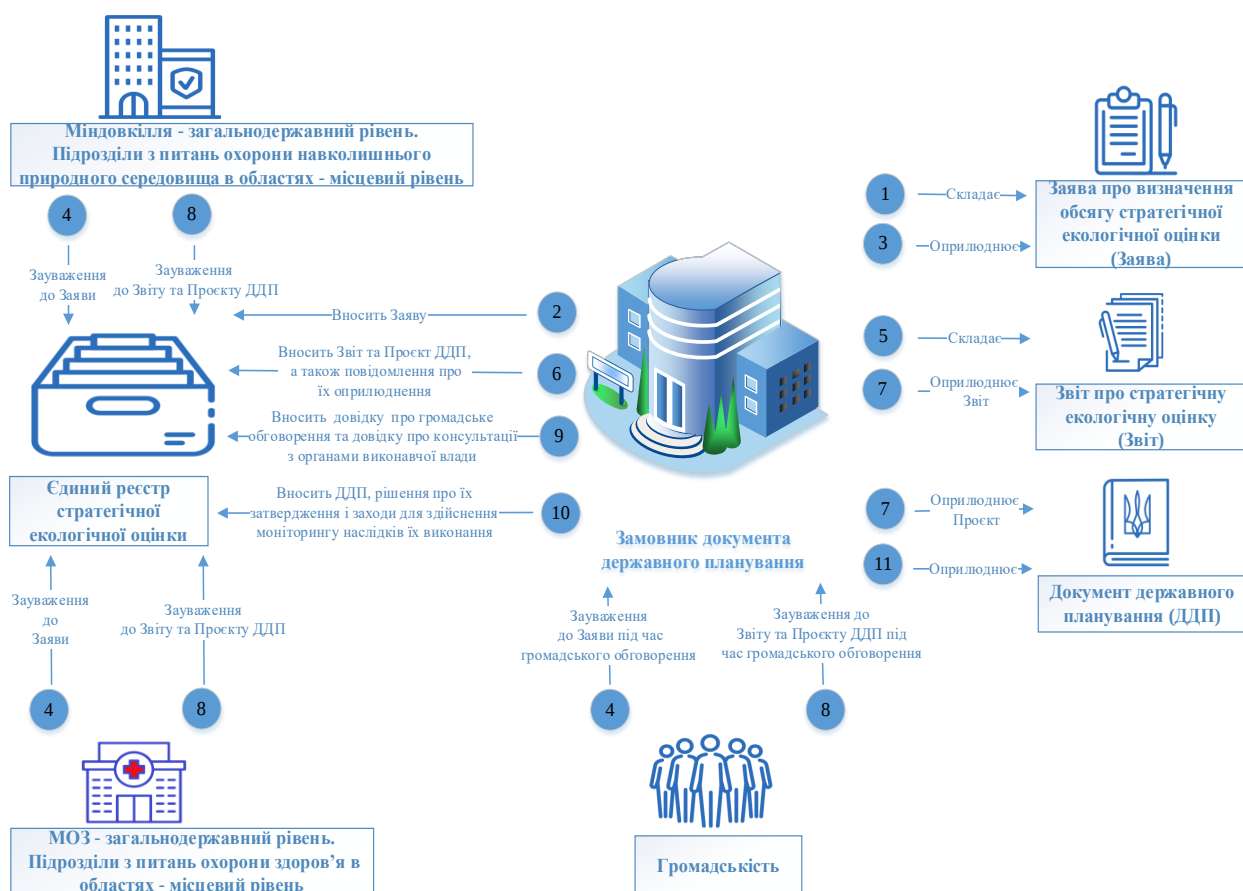

Рисунок 4. Схема реалізації процедури СЕО

Офіційно процес охоплює всі необхідні етапи — повідомлення, підготовку звіту, консультації та внесення рішень до Єдиного реєстру СЕО. Однак аудит засвідчив, що реалізація є частковою та непослідовною. Уповноважені органи у сфері СЕО загалом беруть участь у консультаціях при проведенні процедур СЕО, проте законодавча невизначеність контрольних функцій, недостатня дисциплінованість замовників ДДП щодо оприлюднення документів і не врегульованість питань відповідальності зумовлюють часткове виконання вимог щодо громадського обговорення у процесі СЕО та інформування про затвердження ДДП⁷.

Аудитом встановлено, що:

не всі затверджені ДДП, які потребують СЕО, пройшли процедуру повністю;

у багатьох випадках у Єдиному реєстрі СЕО немає рішень про затвердження ДДП та/або заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП, результати моніторингу;

органи місцевого самоврядування часто затверджують документи стратегічного планування без проведення СЕО, зокрема, в галузях регіонального розвитку та містобудування;

уповноважені органи у сфері СЕО не мають повноважень для здійснення контролю за виконанням вимог щодо оприлюднення документів і звітуванням.

Наприклад, рішень про затвердження ДДП у Єдиному реєстрі СЕО у Вінницькій області немає у чотирьох із шести протестованих випадків, у Харківській області — у трьох із шести, у Львівській та Київській областях — у двох із шести, у Дніпропетровській області — в одному із шести⁸. У Дніпропетровській області 118 програм розвитку територіальних громад були ухвалені без проведення СЕО⁹.

Це створює ризики непрогнозованого впливу на довкілля, неузгодженості рішень та зменшення інтеграції екологічних пріоритетів у стратегічне планування.

Слід зазначити, що за Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» **розроблення та затвердження звітів із СЕО не належать до делегованих повноважень органів місцевого самоврядування, що є однією з причин** не проведення такими органами процедури СЕО під час розроблення ДДП.

На державному рівні з 8 ДДП, підготовлених та прийнятих протягом 2024 року та I півріччя 2025 року з урахуванням особливостей здійснення СЕО,

⁷ Не відповідає вимогам статей 12 і 16 Закону про СЕО.

⁸ Не відповідає вимогам статті 16 Закону про СЕО.

⁹ Суперечить статті 5 Закону про СЕО.

3 документи¹⁰ не завантажені до Єдиного реєстру CEO¹¹, а один¹² — затверджений з незавершеною процедурою CEO¹³. Так в Єдиному реєстрі CEO немає необхідних документів, а саме "довідки про громадське обговорення" та "довідки про консультації", без яких процедура CEO не вважається завершеною.

Слід зазначити, що уповноважені органи у сфері CEO не мають повноважень щодо контролю за повнотою внесення документів до Єдиного реєстру CEO. Це призводить до затвердження ДДП без належної екологічної оцінки, знижує рівень прозорості процесу стратегічного планування та може зумовити ухвалення управлінських рішень із потенційно негативними наслідками для екології.

2.2. Інформаційно-комунікаційні системи (реєстри) ОВД і CEO

Наявні юридичні та технічні прогалини в інформаційно-комунікаційних системах (реєстрах) ОВД і CEO унеможливають повну прозорість процедур.

Єдиний реєстр ОВД та Єдиний реєстр CEO — це інформаційно-комунікаційні системи, що забезпечують створення, збирання, внесення, накопичення, оброблення, використання, розгляд, зберігання та захист інформації у сфері здійснення ОВД та CEO, однак не пристосовані для аналітики, тобто не мають функціональних можливостей для аналізу інформації, що в них наявна, та функціональної взаємодії з іншими державними базами даних, містять неповні або некоректні записи.

☞ *Щодо недостатньої функціональності Єдиного реєстру ОВД*

Єдиний реєстр ОВД — інформаційно-комунікаційна система для формування, накопичення, збереження та оприлюднення даних про всі процедури ОВД. Водночас його архітектура не повною мірою відповідає вимогам Порядку ведення Єдиного реєстру ОВД¹⁴, електронного урядування та відкритих даних, що впливає на прозорість та можливість аналізу інформації.

Аудит засвідчив такі **недоліки**:

¹⁰ Постанова Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 року № 940 "Про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки";

розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353 "Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів";

розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.09.2025 № 1047 "Про затвердження плану заходів на 2025–2027 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки".

¹¹ Не відповідає вимогам пункту 8⁻² частини першої статті 6 Закону про CEO.

¹² Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.06.2024 № 587 "Про схвалення Національного плану з енергетики та клімату на період до 2030 року".

¹³ Не відповідає частині дев'ятій статті 12 Закону про CEO.

¹⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 1026 "Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля".

немає інструментів для аналітичної обробки інформації (фільтрації, сортування та експорту даних за регіоном, видом діяльності або етапом процедури);

значна частина реєстраційних справ містить неповні документи або зовсім не містить матеріалів, що унеможлиблює перевірку та спотворює статистику;

у реєстрі не фіксуються дати завантаження документів, що не дає можливості відстежувати дотримання строків;

немає можливості завантажувати звіти з ППМ, що обмежує доступ громадськості до екологічної інформації;

інтеграція з іншими державними базами (наприклад, будівельними та земельними кадастрами) реалізована частково (реєстр фактично не забезпечує автоматизованого обміну даними з іншими державними ресурсами, що унеможлиблює перевірку повноти та законності рішень);

перегляд документів можливий лише після їх завантаження — функції попереднього перегляду немає.

Зазначені недоліки знижують довіру до Єдиного реєстру ОВД та ускладнюють державний та громадський контроль.

Щодо невнесення даних до Єдиного реєстру СЕО

Єдиний реєстр СЕО забезпечує прозорість і контроль за проведенням процедур СЕО. Аудит засвідчив, що система функціонує та містить окремі аналітичні можливості, яких немає в Єдиному реєстрі ОВД, зокрема, експорт даних, обмежене групування за регіоном або датою, можливість внесення результатів моніторингу.

Однак Єдиний реєстр СЕО має технічні та процедурні недоліки, що перешкоджають його повноцінному використанню:

документи завантажуються лише у форматі pdf без можливості попереднього перегляду, що ускладнює аналіз та контроль;

значна кількість реєстраційних справ містить неповний перелік документів (немає звітів, протоколів чи рішень) або внесені документи за змістом фактично не відповідають етапам процедури. Як приклад, за період 2024 року та I півріччі 2025 року у Єдиному реєстрі СЕО зареєстровано 2797 справ, які перебувають на різних етапах процесу СЕО, із них 1041 містить інформацію про затверджений ДДП. Проте кількість справ, щодо яких розміщено довідки про громадське обговорення та консультації становить 968, тобто **на 73 справи менше, хоча ці етапи передують розміщенню ДДП**;

незафіксовані дати надходження графічних матеріалів ДДП у паперовому вигляді¹⁵;

¹⁵ Не відповідає пункту 16 Порядку ведення Єдиного реєстру СЕО.

ненадана або є неповною інформація про рішення щодо затвердження ДДП та заходи моніторингу¹⁶;

наявні технічні обмеження щодо завантаження великих файлів;

реєстр не інтегрований у повному обсязі з іншими державними базами (Державний земельний кадастр, Містобудівний кадастр тощо), що обмежує його аналітичну цінність.

Наприклад, аналіз реєстрів у Вінницькій, Дніпропетровській та Закарпатській областях показав, що **20–35 відс. записів містили неповний комплект документів або файли, не пов'язані з відповідною процедурою.** Подекуди у поле "рішення" завантажено лише супровідні листи, а не акти про затвердження ДДП.

2.3. Участь громадськості у процедурах ОВД і СЕО та доступ до інформації

Аудитом встановлено, що вимоги щодо залучення громадськості до процедур ОВД і СЕО загалом виконуються.

Водночас участь громадськості у процедурах залишається вкрай низькою, а механізми збирання та розгляду зауважень є невідповідними.

Обмеженість реальної участі зменшує прозорість, довіру суспільства та превентивну функцію екологічних оцінок.

↪ Участь громадськості у процедурі ОВД

Законом про ОВД визначено повноваження уповноваженому органу щодо забезпечення доступу громадськості до інформації, організації проведення публічних обговорень та розгляду отриманих зауважень¹⁷.

Оголошення зазвичай оприлюднюється в Єдиному реєстрі ОВД, на місцевих вебресурсах та не менш ніж у трьох публічних місцях, проте громадськість переважно не бере участі у громадських слуханнях:

у 2024 році представники громадськості брали участь лише у 57 (19,7 відс.) з 289 громадських слухань, у I півріччі 2025 року — у 17 (12,6 відс.) з 134, проведених уповноваженими територіальними органами;

¹⁶ Порушує частину першу статті 16 Закону про СЕО.

¹⁷ Згідно з вимогами:

частини сьомої статті 5 Закону про ОВД уповноважений орган:

повідомляє суб'єкта господарювання про зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що потребує включення до звіту з оцінки впливу на довкілля;

зобов'язаний забезпечити громадське обговорення у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля;

обов'язково розглядає усі пропозиції та зауваження громадськості, одержані під час громадського обговорення звіту з ОВД;

забезпечує підготовку звіту про громадське обговорення;

статті 7 Закону про ОВД громадськість має право:

подавати письмові зауваження і пропозиції;

брати участь у громадських слуханнях, які проводяться не раніше ніж через 10 днів після внесення відомостей до Єдиного реєстру з ОВД.

в окремих перевірених випадках для імітації розміщення оголошень¹⁸ використовувались однакові фотоматеріали (наприклад, у матеріалах одного із суб'єктів господарювання зафіксовано фотографування одного й того самого оголошення у різних місцях, що створює видимість широкого інформування. Як наслідок, громадські слухання щодо звіту з ОВД цього підприємства відбулися без участі громадськості, жодних письмових зауважень чи пропозицій не надходило);

участь у слуханнях брали здебільшого **3–10 осіб**, а переважна **більшість слухань** відбувалася **без участі громадськості**. У разі неявки представників громадськості¹⁹ слухання вважалися такими, що відбулися, а **протоколи слухань не складалися**, до звітів додавалися акти про неявку представників громадськості. Так за **2024 рік** складено **232 акти (80 відс. проведених громадських слухань) про неявку представників громадськості на громадські слухання, за I півріччя 2025 року — 117 актів (87,3 відс. випадків)**.

Крім того, звіти про громадські обговорення часто були неповними²⁰:

не містили переліку оприлюднених матеріалів, письмових зауважень чи інформації про їх обробку;

у разі прийняття уповноваженими територіальними органами **рішення про відмову у видачі висновку з ОВД звіти про громадське обговорення не вносяться до Єдиного реєстру ОВД з технічних причин**.

В умовах дії воєнного стану громадські слухання проводяться онлайн (у режимі відеоконференції), проте розмір плати за їх організацію²¹, попри суттєве зменшення фактичних витрат, залишився незмінним.

Загалом за період 2024 року та I півріччя 2025 року, відповідно до інформації, наданої уповноваженими органами, **надійшло 216,6 млн грн²²** плати за проведення громадських обговорень. З коштів, які надійшли за громадське обговорення (203,9 млн. грн), уповноваженими територіальними органами²³ **використано 93,4 млн грн (45,8 відс.)**, які були спрямовані переважно на офісні та організаційні витрати, а не на експертну підтримку.

Так, визначений розмір плати²⁴ становить від **15,9 тис. грн до 126,7 тис. грн (без ПДВ)** залежно від виду громадського обговорення та категорії планованої

¹⁸ Інформація про початок громадського обговорення оприлюднюється не менше ніж у трьох громадських місцях відповідно до вимог статті 4 Закону про ОВД.

¹⁹ Відповідно до Порядку проведення громадських слухань у процесі ОВД.

²⁰ Не відповідає вимогам частини сьомої статті 7 Закону про ОВД.

²¹ Відповідно до пункту 16 Порядку передачі документації для висновку з ОВД за проведення громадського обговорення у процесі ОВД справляється плата з суб'єкта господарювання на користь уповноваженого територіального органу, Міндовкілля.

²² З урахуванням надходжень на рахунок Міндовкілля.

²³ Міндовкілля витрати здійснюється за бюджетною програмою за КПКВК 2701010 "Загальне керівництво та управління у сфері екології та природних ресурсів". Оскільки надходження на реєстраційні рахунки формуються з різних джерел (плати за громадські обговорення, експертизу, реєстрацію та перереєстрацію пестицидів і агрохімікатів), виокремити суму, яку використано за рахунок надходжень за громадське обговорення, неможливо.

²⁴ Визначено наказом Міндовкілля від 03 вересня 2020 року № 117 "Про затвердження Розміру плати за

діяльності. У разі проведення оцінки впливу планованої діяльності, якщо вплив такої діяльності має **транскордонний характер**, передбачено додаткове збільшення плати: для першої категорії – на **63,5 тис. грн**, для другої категорії – на **47,6 тис. гривень**.

Під час дії карантину²⁵ тимчасово встановлено менший розмір плати за проведення громадського обговорення у формі надання письмових зауважень та пропозицій (у тому числі в електронному вигляді) — від **8,8 тис. грн** до **55,8 тис. грн** (без ПДВ). Однак у період дії воєнного стану²⁶ за організацію уповноваженими органами громадських слухань у режимі відеоконференції²⁷ справляється плата у повному розмірі на рахунки уповноважених органів.

Проведення громадських слухань у режимі відеоконференції суттєво зменшує фактичні організаційні витрати на їх проведення. Проте розмір плати за їх проведення **не був скоригований відповідно до змінених умов**.

Довідково. Аудитом встановлено, що розрахунки розмірів плати за проведення громадського обговорення здійснювалися на замовлення Міндовкілля Науково-дослідною установою "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем". За результатами підготовлена науково-дослідна робота "Коректування організаційно-економічного обґрунтування порядку фінансування громадського обговорення в процесі оцінки впливу на довкілля".

Відповідно до цього обґрунтування вартість проведення громадського обговорення другої категорії (якщо вплив діяльності не виходить за межі області) становить 15,9 тис. грн, у тому числі:

- експертні послуги з оцінки впливу на довкілля – **6,3 тис. грн (39,7 відс.)**;
- витрати на інформаційне забезпечення (папір, копіювання, пересилання документів, канцтовари) – **1,4 тис. грн (8,8 відс.)**;
- організація і проведення громадських слухань (оренда приміщення, аудіо- та відеотехніка, підготовка протоколів і звітів) – **3,4 тис. грн (21,4 відс.)**;
- інші прямі витрати (відрядження, архівація документів, електронні носії) – **4,3 тис. грн (27,0 відс.)**;
- непрямі витрати (комунальні послуги, Інтернет, обслуговування приміщень) – **0,5 тис. грн (3,1 відс.)**.

Таким чином, майже **40 відс.** вартості становлять експертні послуги, а **30,2 відс.** — проведення очного (офлайн) формату обговорень. Зважаючи на те, що з 2022 року усі слухання проводяться в режимі відеоконференції, **розмір плати не відповідає фактичним витратам**.

Отже, в умовах воєнного стану суб'єкти господарювання за проведення громадського обговорення (на прикладі вартості проведення громадського

проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля" (zareestrovaniy u Ministerstvi yustitsii Ukraini 13 zhovtnia 2020 roku za № 1003/35286, iz zminami).

²⁵ Встановлений постановою Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2020 року № 1236 "Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2".

²⁶ Введений Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні".

²⁷ Згідно з пунктом 2² статті 17 Закону про ОВД.

обговорення другої категорії (якщо вплив діяльності не виходить за межі області)) переплачують понад 70 відс. понесених Міністерством чи уповноваженим територіальним органом витрат на їх проведення.

Це створює необґрунтоване фінансове навантаження на суб'єкти господарювання.

Таким чином, незважаючи на оприлюднення інформації та проведення громадських слухань, вплив громадськості на ухвалення рішень залишається мінімальним. Уповноважені територіальні органи здебільшого розглядають участь громадськості як вимогу, а не інструмент прийняття зважених рішень щодо екології²⁸. Отже, система ОВД забезпечує видимість залучення, але не гарантує змістовного діалогу чи врахування пропозицій громадян.

↪ Щодо проведення громадських обговорень та консультацій під час процедури СЕО

Процедура СЕО передбачає проведення громадських обговорень і консультацій, які є її ключовими етапами та спрямовані на забезпечення публічності, відкритості, підзвітності замовника та врахування екологічних питань і соціальних інтересів під час розроблення та затвердження ДДП. Обов'язок проведення громадських обговорень та консультацій покладений на замовника ДДП²⁹.

Проте аудитом виявлені такі недоліки:

у Єдиному реєстрі СЕО немає довідок про громадське обговорення³⁰, повідомлень про оприлюднення проєкту ДДП та звіту з СЕО³¹;

не дотримані строки громадського обговорення (у деяких випадках обговорення тривало менше 30 календарних днів з дня оприлюднення повідомлення³²);

у додатках до довідок про громадське обговорення немає протоколів громадських слухань, попри наявність інформації про заплановану дату їх проведення³³;

не долучені письмові зауваження і пропозиції громадськості до довідки про консультації щодо проєкту ДДП³⁴.

Через недостатню залученість громадськості до процедури СЕО, що зумовлена обмеженням доступом до інформації та невстановленням контролю за повнотою даних у Єдиному реєстрі СЕО, громадяни фактично не мають впливу на стратегічні рішення у сфері розвитку територій, що підриває довіру до процесу СЕО.

²⁸ Суперечить статтям 4 і 7 Орхуської конвенції.

²⁹ Статті 12 та 13 Закону про СЕО.

³⁰ Є недотриманням вимог пункту 3 частини третьої статті 9⁻¹ Закону про СЕО.

³¹ Є недотриманням вимог частини четвертої статті 12 Закону про СЕО.

³² Не відповідає вимогам частини шостої статті 12 Закону про СЕО.

³³ Є недотриманням вимог частини дев'ятої статті 12 Закону про СЕО.

³⁴ Є недотриманням частини шостої статті 13 Закону про СЕО.

2.4. Підготовка звітів з ОВД та прийняття рішень щодо планованої діяльності

Аудитом встановлено, що хоча звіти з ОВД готуються та подаються відповідно до встановлених процедур, їхня якість залишається недостатньою, а зміст неповним.

Більшість звітів має декларативний характер та орієнтована на отримання погодження, а не на об'єктивну оцінку екологічних ризиків.

Виявлені недоліки у документації, перевірках та процесах ухвалення рішень зменшують надійність висновків та превентивну цінність процедури ОВД.

Щодо якості підготовки звіту з ОВД

Законом про ОВД обов'язок із забезпечення достовірності і повноти інформації, що міститься у звіті з ОВД, покладено на суб'єкта господарювання³⁵.

Проте **якість звітів з оцінки впливу на довкілля залишається одним із ключових проблемних питань реалізації Закону про ОВД**. Несформованість кваліфікаційних вимог до виконавців, які здійснюють підготовку звітів з ОВД, та механізмів перевірки достовірності даних призводить до недостатньо ґрунтовного державного екологічного контролю та зниження його дієвості.

Під час аналізу наказів Міндовкілля "Про відмову у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля" встановлено типові порушення, що свідчать про **неналежну якість підготовки звітів**, зокрема:

- немає інформації щодо агрохімічної характеристики ґрунтів, їх стану забруднення та відсотка гумусності;
- не надана оцінка впливу планованої діяльності на водне середовище;
- не надана інформація про наявність договорів на передачу небезпечних відходів для утилізації ліцензованим суб'єктам;
- немає опису виправданих альтернатив (географічних або технологічних);
- не надані матеріали лісопатологічних обстежень під час планування санітарних вирубок площею понад 1 га;
- не проведені фахові обстеження територій планованої діяльності та суміжних територій, не надана належна оцінка впливу на флору, фауну та об'єкти природно-заповідного фонду.

У звіті щодо ОВД обов'язково зазначаються:

- опис планованої діяльності, її альтернатив (у тому числі "нульового" варіанта – відмови від діяльності);
- характеристика стану довкілля на території впливу;
- опис можливих видів та рівнів впливів на компоненти довкілля;
- прогноз масштабів і тривалості впливів;
- заходи з пом'якшення, усунення негативних впливів та запобігання їм;
- стислий зміст програм моніторингу під час провадження діяльності та (за потреби) ППМ;
- резюме, зрозуміле для громадськості

³⁵ Відповідно до вимог частини першої статті 6 Закону про ОВД суб'єкт господарювання забезпечує підготовку звіту з ОВД та несе відповідальність за достовірність наведеної у ньому інформації.

Крім того, наявні випадки посилення у звітах з ОВД на **нормативи, які втратили чинність** (державні санітарні правила тощо), та **наведення недостовірної інформації** щодо розрахунків водоспоживання, водовідведення і впливу на атмосферне повітря. **Звіти часто готуються без належних польових досліджень і вимірювань.**

У процесі дослідження встановлено, що в Україні є декілька **методичних рекомендацій** з підготовки звітів з ОВД у різних галузях, затверджених наказами Міндовкілля:

у галузі лісового господарства (від 02.03.2020 № 136);

у сфері видобування корисних копалин (від 28.12.2021 № 884);

для лісгосподарської діяльності на водозборах Карпат (від 19.04.2023 № 245);

щодо об'єктів оброблення небезпечних відходів (від 02.12.2024 № 1569).

Однак зазначені документи **мають рекомендаційний характер** і не є обов'язковими до застосування. Отже, зберігається **варіативність щодо структури, змісту та якості звітів**, що ускладнює їх оцінювання.

Наведене вище засвідчує, що **суб'єкти господарювання сприймають ОВД, як умовну процедуру для отримання дозволу, а не як інструмент управління екологічними ризиками.**

Водночас Законом про ОВД **не передбачено вимог до осіб або організацій, які готують звіти.** Звіт може бути підготовлений безпосередньо самим суб'єктом господарювання або залученою ним установою. Водночас **підготовка завідомо неправдивого звіту з ОВД є порушенням³⁶, відповідальність за яке КУпАП не визначена.** До того ж неформований чіткий перелік організацій, що займаються підготовкою звітів з ОВД. Це створює певні ризики: зниження якості та достовірності звітів, можливість маніпулювання результатами та надання **упереджених висновків**; уникнення професійної відповідальності виконавців.

З метою підвищення об'єктивності та якості документації з ОВД доцільно посилити відповідальність для розробників звітів за достовірність, повноту та автентичність наданої інформації; удосконалити вимоги до змісту звітів відповідно до міжнародних практик; забезпечити регулярне навчання виконавців; розробити галузеві методичні рекомендації щодо підготовки документації з ОВД.

Крім того, **звіт з ОВД, зокрема, має включати опис виправданих альтернатив³⁷** (географічного та технологічного характеру) планованої діяльності та основних причин обрання запропонованого варіанта з урахуванням наслідків для екології.

Результати аудиту засвідчили, що **вимога щодо аналізу альтернатив у звітах з ОВД здебільшого виконується неякісно:**

у більшості звітів немає опису **виправданих альтернатив географічного характеру.** Планована діяльність зазвичай передбачалася за єдиним варіантом

³⁶ Підпункт 4 частини першої статті 15 Закону про ОВД.

³⁷ Відповідно до пункту 2 частини другої статті 6 Закону про ОВД.

розміщення, що обґрунтовувалося наявністю земельних ділянок у користуванні суб'єкта господарювання, розвіданими запасами корисних копалин, особливими гірничо-геологічними умовами родовищ або здійсненням робіт у межах чинних спеціальних дозволів на користування надрами. У таких випадках **географічна альтернатива визнавалася безальтернативною**;

опис альтернатив технологічного характеру у звітах наявний, однак здебільшого є **номінальним**. Часто як другий варіант наводиться технічне рішення, яке є завідомо менш дієвим, потребує вищого рівня енергоспоживання чи має додатковий негативний вплив на довкілля;

аналіз альтернативних варіантів зазвичай не супроводжується кількісним порівнянням впливів, екологічною або економічною оцінкою доцільності, що зменшує аналітичну цінність звітів та їхню роль як інструменту прийняття обґрунтованих рішень щодо екології.

Такий підхід до підготовки звітів з ОВД в частині визначення альтернативних варіантів планованої діяльності створює передумови для порушення екологічних норм при здійсненні суб'єктами господарювання діяльності та виникнення ризиків для здоров'я населення.

Аудитом встановлено, що механізму перевірки достовірності наведеної у звітах інформації щодо ОВД немає. Спеціалістами Міністерства (уповноважених територіальних органів) переважно здійснюється перевірка звітів на наявність інформації, передбаченої Законом про ОВД³⁸.

Варто зазначити, що Закон про ОВД не зобов'язує уповноважені органи здійснювати аналіз достовірності наведеної у звітах інформації щодо оцінки впливу діяльності на навколишнє середовище.

Водночас з метою здійснення своїх повноважень³⁹ Міністерство та уповноважені територіальні органи можуть утворювати експертні комісії з ОВД, а Міністерство зобов'язане вести реєстр експертів, з числа яких можуть призначатися члени експертної комісії з оцінки впливу на довкілля.

Аудитом встановлено, що реєстр експертів Міністерство не складає, а отже, експертні комісії з оцінки впливу на довкілля протягом 2024 року та I півріччя 2025 року ані Міністерством, ані уповноваженими територіальними органами не утворювалися.

Несформованість реєстру експертів унеможливорює утворення Міністерством та уповноваженими територіальними органами експертних комісій з ОВД, що може негативно позначитись на здійсненні ними своїх повноважень на етапах визначення обсягу досліджень та рівні деталізації інформації щодо ОВД, підготовці висновку з ОВД та оцінки транскордонного впливу на довкілля.

Крім того, уповноважені територіальні органи майже не проводять консультацій щодо звіту з ОВД з іншими органами виконавчої влади та органами

³⁸ Відповідно до частини другої статті 6 Закону про ОВД.

³⁹ Стаття 10 Закону про ОВД.

місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень з питань, що стосуються довкілля⁴⁰. Аудитом встановлено, що уповноваженими територіальними органами проведено лише 33 консультації, що становить 7,5 відс. загальної кількості розглянутих звітів (436).

Врахування висновку з ОВД під час прийняття рішень

Закон про ОВД передбачає, що рішення про провадження планованої діяльності може бути ухвалене лише після отримання висновку з ОВД⁴¹.

Проте під час аудиту виявлено системні порушення:

у 2024 році та I півріччі 2025 року Міндовкілля видало 365 висновків з ОВД, але **жодного рішення про провадження діяльності не завантажено до Єдиного реєстру ОВД;**

автоматичні статуси ("Рішення отримано") не підтверджені документально через відсутність обміну даними між органами виконавчої влади. Незважаючи на те, що у Єдиному реєстрі ОВД у кожній справі, за якими видано висновки з ОВД (365 висновків щодо ОВД, виданих Міндовкілля), автоматично відображається статус "Рішення отримано", фактично відсутня інформація про рішення щодо провадження планованої діяльності⁴²;

рішення про провадження планованої діяльності, що наявні в уповноважених територіальних органах, **не вносяться до Єдиного реєстру ОВД⁴³**, оскільки **інформаційна система реєстру не має відповідної технічної можливості** для їх завантаження;

зафіксовані випадки, коли органи місцевого самоврядування допускали реалізацію проєктів без висновку з ОВД. Так, за результатами **позапланових перевірок Держекоінспекції** (проведено 41 захід державного нагляду (контролю), який стосувався дотримання вимог законодавства щодо ОВД) у **24 заходах** (58,5 відс.) виявлено порушення щодо **провадження планованої діяльності без проведення процедури ОВД і отримання відповідного рішення**. Це свідчить про **численні випадки недотримання вимоги щодо обов'язкової наявності висновку з ОВД**.

Крім того, аудитом встановлено факт **поділу планованої діяльності на декілька етапів (проєктів), вплив яких на довкілля не оцінюється окремо**. Держекоінспекція під час перевірки фактів, викладених у зверненнях громадян, виявила, що **суб'єкт господарювання поділив проєкт на декілька етапів, що дало йому можливість розпочати роботи з будівництва об'єктів вітроенергетики без висновку з ОВД⁴⁴**.

⁴⁰ Згідно з пунктом 6 частини першої статті 2 Закону про ОВД.

⁴¹ Відповідно до статті 11 Закону про ОВД, рішення про провадження планованої діяльності (дозвіл, погодження, ліцензія тощо) приймається лише за наявності висновку з ОВД. Орган, що ухвалює рішення, зобов'язаний повідомити уповноважений орган про його прийняття не пізніше наступного робочого дня.

⁴² Є недотриманням вимог частини п'ятої статті 11 Закону про ОВД.

⁴³ Не відповідає частині другій статті 4 Закону про ОВД.

⁴⁴ Порушує статтю 2 Закону про ОВД.

Довідково. *Проектування об'єктів енергетики, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел (вітрові електричні станції), здійснювалося відповідно до завдання на проектування та на підставі виданих містобудівних умов і обмежень – окремо на кожну споруду (нове будівництво фундаменту під ВЕУ-23, фундаменту під ВЕУ-25, фундаменту під ВЕУ-24, фундаменту під ВЕУ-27). Це свідчить про те, що реалізація планованої діяльності була розбита на декілька етапів (проектів), які окремо не потребують ОВД. Водночас детальний план території на цих земельних ділянках охоплює розміщення об'єктів вітрових електроустановок, будівництво яких можливе тільки після отримання висновку з ОВД.*

Такі випадки доводять, що можливо провадити діяльність, не застосовуючи процедури ОВД та за наявності структурних недоліків у контролі та взаємодії між Мінекономіки / Міндовкілля, органами місцевого самоврядування та контролюючими органами.

Як результат, господарська діяльність здійснюється без належної оцінки наслідків для екології, що суперечить цілям Закону про ОВД і принципам превентивності екологічної політики⁴⁵.

Невнесення рішень про провадження діяльності до Єдиного реєстру ОВД та непроведення моніторингу їх наявності позбавляє систему прозорості. Без об'єднання реєстрів з державними базами даних суспільство та контролюючі органи не зможуть перевірити законність реалізації проєктів, що створює можливості для реалізації екологічно небезпечних рішень і суперечить превентивному характеру ОВД.

Щодо відступів від ОВД

У вересні 2024 року Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України оприлюднено Концептуальну записку, що визначає сферу відступів від правил оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО)⁴⁶, у якій надано обґрунтування застосуванням відступам. Оскільки законодавчо встановлена тривалість процедур ОВД і СЕО унеможливорює оперативне відновлення пошкоджених об'єктів критичної інфраструктури, що впливає на життєзабезпечення населення, в умовах воєнного стану нагальним стало питання забезпечення якнайшвидшого відновлення таких об'єктів.

Європейська комісія у "Ukraine 2024 Report" наголосила, що у наступному році Україна має забезпечити застосування процедур ОВД та СЕО до всіх планів, програм та проєктів, разом із тими, що стосуються відбудови країни. Особливу увагу слід приділити обмеженню винятків із процедур, зокрема у лісовому та

⁴⁵ Розділ II. Мета, засади, принципи та інструменти державної екологічної політики Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затверджених Законом України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року".

⁴⁶ Згідно з вимогами частини першої статті 3 Закону про ОВД оцінка впливу на довкілля не стосується діяльності, прямо не передбаченої частинами другою і третьою цієї статті, а також планованої діяльності, спрямованої на забезпечення оборони держави, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, відновлювальні роботи з ліквідації наслідків збройної агресії проти України під час дії воєнного стану, відповідно до критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України, зміни цільового призначення особливо цінних земель та іншої діяльності, пов'язаної з розміщенням Національного військового меморіального кладовища.

аграрному секторах, і гарантуванню відкритого доступу до відповідної документації.

Отже, незважаючи на обґрунтування необхідності запровадження відступів від процедур ОВД і СЕО через потреби воєнного часу, такі рішення можуть вплинути на євроінтеграційні процеси України. Крім того, існує ризик реалізації проєктів з відбудови без урахування інтересів громадськості та оцінки їх впливу на довкілля, що не відповідає принципам прозорості та сталого розвитку щодо екології⁴⁷.

⁴⁷ Розділ II. Мета, засади, принципи та інструменти державної екологічної політики Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затверджених Законом України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року".

3. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД (КОНТРОЛЬ) ТА МОНІТОРИНГ У СФЕРАХ ОВД І СЕО

Аудитом встановлено, що чинна система державного нагляду (контролю) за дотриманням процедур ОВД і СЕО виконує свої превентивні та контрольні функції лише частково.

Через прогалини в законодавстві, обмежені контрольні повноваження в умовах дії воєнного стану та недостатню координацію між наглядовими інституціями державний нагляд (контроль) не забезпечує повного дотримання екологічних вимог, а отже, не сприяє досягненню стратегічних екологічних цілей.

3.1. Вплив державного нагляду (контролю) у сферах ОВД і СЕО на досягнення їх цілей

Державний нагляд (контроль) у сферах ОВД і СЕО **не забезпечує повною мірою досягнення стратегічних екологічних цілей**, зокрема щодо запобігання негативному впливу на довкілля, збереження природних ресурсів і підвищення екологічної відповідальності суб'єктів господарювання.

Основними чинниками, що обмежують дієвість державного нагляду (контролю), є:

- мораторій на проведення планових перевірок;
- недоліки у законодавчому регулюванні повноважень у сфері СЕО;
- нерозроблення уніфікованих методичних документів та форм актів у частині здійснення державного нагляду (контролю) за СЕО;
- обмеженість ППМ та контролю за його результатами.

Діюча система державного нагляду (контролю) створює ризики **невиконання процедур ОВД і СЕО**, не забезпечує зворотного зв'язку між наданими висновками з ОВД / результатами СЕО документів державного планування та фактичними наслідками діяльності для екології.

↪ Загальна характеристика системи державного нагляду (контролю)

Державний нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства про ОВД і СЕО здійснюється Держекоінспекцією та її територіальними органами.

Повноваження державного нагляду (контролю) у сфері ОВД законодавчо визначені, однак в умовах дії воєнного стану їх реалізація суттєво обмежена. Планові перевірки зупинені⁴⁸, а позапланові здійснюються лише у разі виникнення загрози довкіллю⁴⁹ та за погодженням з Міндовкілля.

⁴⁸ Проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) на період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 "Про введення воєнного стану в Україні", припинене відповідно до пункту 1 Постанови № 303.

⁴⁹ Пункт 2 Постанови № 303 – за наявності загрози, що має негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави, а

Запровадженні обмеження на здійснення заходів державного нагляду (контролю) протягом періоду дії воєнного стану⁵⁰ суттєво зменшили **спроможність Держекоінспекції виконувати її функції.**

Зокрема, у 2024 році Міндовкілля видало **265 наказів на проведення позапланових перевірок**, з яких фактично виконано **243 (91,7 відс.)**, **22 перевірки не проведено через недопуск інспекторів.**

Планом здійснення заходів державного нагляду (контролю) на 2024 рік⁵¹ (у разі скасування воєнного стану) було **передбачено здійснення 6 283 перевірок.** Однак через дію воєнного стану в 2024 році здійснено лише 243 перевірки (**3,9 відс.**) від їх запланованої кількості. **Це свідчить про зниження дієвості державного нагляду (контролю) у сфері охорони довкілля та дотримання вимог законодавства щодо ОВД.**

Прикладом обмеження контрольних повноважень у сфері ОВД є ситуація, коли на звернення обласної державної адміністрації територіальний орган Держекоінспекції відповів відмовою у здійсненні перевірки 151 суб'єкта господарювання щодо виконання умов висновків з ОВД та екологічних вимог під час розміщення і будівництва. Свою неможливість провести перевірки територіальний орган Держекоінспекції обґрунтував тимчасовою зупинкою проведення планових і позапланових заходів під час дії воєнного стану, а також недостатньою кількістю підстав для здійснення позапланового заходу⁵². Цей випадок демонструє, що **в умовах дії воєнного стану і нестворення дієвих механізмів моніторингу виконання умов висновків з ОВД уповноважені органи позбавлені можливості запобігати порушенням та завданню потенційної шкоди довкіллю.**

Упродовж 2024 року та I півріччя 2025 року Держекоінспекцією проведено позапланові перевірки 333 суб'єктів господарювання, з яких лише **41 (12,3 відс.) стосувалася дотримання законодавства щодо ОВД.** Порушення виявлено у **29 випадках (70,7 відс.)**, зокрема:

- у 24 випадках (82,8 відс.) – провадження планованої діяльності, що потребує ОВД, без проведення відповідної оцінки та отримання рішення про провадження діяльності;
- у 5 випадках (17,2 відс.) – невиконання екологічних умов, визначених у висновку з ОВД.

Аудитом встановлено, що Законом про СЕО не визначено повноважень органу виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, який

також для виконання міжнародних зобов'язань України протягом періоду воєнного стану дозволити здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) юридичних та фізичних осіб на підставі рішень центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах.

⁵⁰ Постанова № 303.

⁵¹ Затверджений наказом Держекоінспекції від 29.11.2023 № 153.

⁵² Відповідно до статті 6 Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

здійснюється Держекоінспекцією у сфері СЕО, та способів їх реалізації. Водночас Держекоінспекція здійснює державний нагляд (контроль) у сфері СЕО⁵³, керуючись постановою⁵⁴, яка не визначає питання, що потребують контролю. Крім того, форма акта, яка складається за результатами перевірки органів місцевого самоврядування, не визначена та не затверджена.

Отже, через прогалини в законодавстві щодо повноважень Держекоінспекції та нерозроблення уніфікованої форми акта перевірки органів місцевого самоврядування, державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог законодавства щодо СЕО здійснюється обмежено, що **унеможливорює системний контроль за виконанням заходів, визначених у звітах із СЕО. Несистемність державного нагляду (контролю) позбавляє інструмент СЕО практичного впливу на процеси планування та знижує його значення як механізму запобігання негативному впливу на довкілля на ранніх етапах ухвалення ДДП.**

Упродовж 2024 року та I півріччя 2025 року Держекоінспекцією зафіксовано **24 випадки порушень вимог законодавства у сфері СЕО.** Найпоширенішим видом порушень є **нездійснення СЕО під час розроблення ДДП.** Це свідчить про **недостатній рівень контролю за виконанням вимог СЕО та нестворення належних механізмів притягнення до відповідальності осіб, винних у порушеннях у цій сфері.**

Система державного нагляду (контролю) у сфері СЕО не забезпечує дієвого впливу на якість стратегічного планування. Для підвищення дієвості цього інструменту необхідно законодавчо визначити повноваження Держекоінспекції щодо перевірок замовників ДДП та затвердити єдину форму

⁵³ На підставі:

статті 20² Закону про ОНПІС, відповідно до якої до компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у сфері охорони навколишнього природного середовища належить, зокрема, організація і здійснення у межах компетенції державного нагляду (контролю) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності та господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами-нерезидентами вимог законодавства про екологічну та радіаційну безпеку, **про оцінку впливу на довкілля, про стратегічну екологічну оцінку, про моніторинг, звітність та верифікацію викидів парникових газів.**

пункту 4 Положення про Державну екологічну інспекцію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2017 року № 275, згідно із якою Держекоінспекція відповідно до покладених на неї завдань, зокрема здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами-нерезидентами, **зокрема, вимог законодавства про стратегічну екологічну оцінку, про моніторинг, звітність та виконання умов висновків державної екологічної експертизи.**

⁵⁴ Відповідно до затвердженого Порядку контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 березня 1999 року № 339.

акта перевірки, що дасть змогу забезпечити системний контроль за виконанням заходів, визначених CEO.

Отже, рівень державного нагляду (контролю) у сфері ОВД і CEO залишається недостатнім. Обмежена кількість перевірок і велика кількість виявлених порушень свідчать про недостатній вплив контрольних заходів на забезпечення дотримання екологічних вимог та досягнення визначених екологічних цілей.

↪ *Відповідальність за порушення законодавства у сфері ОВД*

Недостатньо узгоджені між собою Закон про ОВД і КУпАП. Так, Законом про ОВД визначено 9 видів правопорушень у сфері ОВД⁵⁵ (додаток 2 до Звіту), КУпАП регламентує відповідальність за 5 видами правопорушень⁵⁶, а реальний державний нагляд (контроль) здійснюється Держекоінспекцією за двома, а саме: *"провадження планованої діяльності, щодо якої має проводитись ОВД, без здійснення такої оцінки"*⁵⁷ та *"недотримання умов висновку з ОВД"*⁵⁸.

Щодо правопорушення у сфері ОВД в частині *"надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності"*⁵⁹ та *"порушення встановленої законодавством процедури щодо здійснення оцінки впливу на довкілля, у тому числі порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів"*⁶⁰ Держекоінспекцією та її територіальними органами перевірки не здійснюються через нестворення методології та неможливість класифікувати та довести правопорушення.

⁵⁵ Стаття 15 та пункт 5 статті 17 Закону про ОВД.

⁵⁶ Статті 91⁵, 172⁹⁻² та 164 КУпАП.

⁵⁷ Підпункт 6 частини першої статті 15 Закону про ОВД згідно з яким правопорушенням законодавства про ОВД є провадження планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, **без здійснення такої оцінки та отримання рішення про провадження планованої діяльності**", стаття 164 КпАП, відповідно до якої провадження господарської діяльності без державної реєстрації як суб'єкта господарювання або без подання повідомлення про початок здійснення господарської діяльності, якщо обов'язковість подання такого повідомлення передбачена законом, або без отримання ліцензії на провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, або у період зупинення дії ліцензії, у разі якщо законодавством не передбачені умови провадження ліцензійної діяльності у період зупинення дії ліцензії, або **без одержання документа дозвільного характеру, якщо його одержання передбачене законом** (крім випадків застосування принципу мовчазної згоди), передбачає відповідальність відповідно до частини першої цієї статті..

⁵⁸ Підпункт 7 частини першої статті 15 Закону про ОВД, стаття 91⁵ КУпАП згідно із якими недотримання під час провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішення про провадження планованої діяльності та проектах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або подовження строків її провадження, є порушенням законодавства про ОВД.

⁵⁹ Підпункт 1 частини першої статті 15 Закону про ОВД, пункт "в" частини другої статті 68 Закону про ОНПС порушеннями вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля, у тому числі поданні завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи висновку з оцінки впливу на довкілля.

⁶⁰ Підпункт 2 частини першої статті 15, пункт 5 статті 17 Закону про ОВД та пункт "г" частини другої статті 68 Закону про ОНПС.

Крім того, не фіксуються такі правопорушення у сфері ОВД: "порушення встановленої законодавством процедури та строків здійснення оцінки впливу на довкілля", "незаконне втручання у підготовку та надання висновку з оцінки впливу на довкілля" та "відмова уповноваженим законом територіальним органом, уповноваженим законом центральним органом виконавчої влади у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля з підстав, не встановлених законом"⁶¹. Щодо них **складати протоколи** про адміністративні правопорушення повинні **уповноважені особи Національної поліції України**.

За іншими двома видами правопорушень законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля ("неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля при прийнятті рішення про провадження планованої діяльності" та "підготовка завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля")⁶² КУпАП взагалі не встановлює ані відповідальності, ані визначає уповноважених осіб, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення. Як наслідок, невизначення чітко прописаної норми адміністративного правопорушення у КУпАП фактично знижує правову визначеність і дієвість притягнення порушників до відповідальності.

↪ *Відповідальність за порушення законодавства у сфері СЕО*

До повноважень Держекоінспекції⁶³, зокрема, належить здійснення **державного нагляду (контролю)** за дотриманням центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування **вимог** законодавства про СЕО.

Довідково. Відповідно до Закону про СЕО до правопорушень у цій сфері належать: невиконання вимоги щодо проведення СЕО; порушення встановленої процедури СЕО; неврахування результатів СЕО при затвердженні ДДП.

У разі виявлення таких порушень Держекоінспекцією: надається вимога щодо приведення у відповідність із законодавством прийнятих органами місцевого самоврядування рішень; подаються адміністративні позови до судових органів щодо скасування рішень органів місцевого самоврядування про затвердження ДДП, визнання ДДП недійсними.

Водночас чинний КУпАП не містить норм, які б давали змогу притягати до адміністративної відповідальності посадових осіб за порушення Закону про СЕО. Це створює правову прогалину, що унеможливорює повноцінну реалізацію положень законодавства про охорону довкілля та стратегічну екологічну оцінку.

⁶¹ Підпункти 2 та 5 частини першої статті 15 Закону про ОВД, статті 91⁵, 172⁹⁻² та 164 КУпАП.

⁶² Підпункти 3 та 4 частини першої статті 15 Закону про ОВД та пункт "г" частини другої статті 68 Закону про ОНПС, згідно з якими порушенням законодавства в сфері ОВД є неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля та невиконання екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля.

⁶³ Стаття 20² Закону про ОНПС.

Слід зазначити, що Міндовкілля розроблено проєкт Закону⁶⁴, який мав на меті внести зміни до КУпАП для встановлення відповідальності за порушення вимог Закону про СЕО. Однак 05.09.2023 цей законопроект було знято з розгляду. Згодом, 15.01.2024, до Верховної Ради було подано новий законопроект⁶⁵ із аналогічною метою — запровадити адміністративну відповідальність за порушення у сфері СЕО. Документ передбачає запровадження штрафів та надання посадовим особам уповноваженого органу права складати протоколи про такі правопорушення. Станом на 20.10.2025 **необхідних змін до КУпАП не прийнято.**

Таким чином, станом на 20.10.2025 **необхідних положень** для реалізації законодавчих норм⁶⁶ **в частині забезпечення притягнення до адміністративної відповідальності осіб, винних у вчиненні правопорушень у сфері СЕО, у КУпАП немає.**

Невизначення правових механізмів притягнення винних осіб знижує дієвість державного нагляду (контролю), сприяє ігноруванню проведення СЕО, послаблює превентивний ефект законодавства та може розглядатися як невиконання міжнародних зобов'язань України у сфері управління екологічними питаннями.

Аудитом встановлено, що з **24 вимог (приписів)** Держекоінспекції про усунення правопорушень щодо СЕО, **виконана лише 1.** В інших випадках посадовими особами Держекоінспекції складено протоколи про адміністративні правопорушення за статтею 188⁵ КУпАП *"Невиконання законних розпоряджень чи приписів посадових осіб органів, які здійснюють державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, радіаційної безпеки або охорону природних ресурсів"*.

Неузгодженість механізмів притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері стратегічної екологічної оцінки зумовлює випадки нездійснення СЕО.

Отже, **неврегульованість питання адміністративної відповідальності у сфері СЕО створює умови для безкарності за здійснення порушень, нівелює реалізацію Закону про СЕО та може мати негативні екологічні, управлінські й міжнародно-правові наслідки. Нестворення належної системи відповідальності та дієвих інструментів впливу на органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування, які порушують законодавство у сфері СЕО, негативно позначається на якості стратегічних рішень і, зрештою, на стані довкілля.**

⁶⁴ Законопроект № 5160 (zareestrovaniy 25.02.2021).

⁶⁵ Законопроект № 10410 (Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження відповідальності за недотримання вимог Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку").

⁶⁶ Стаття 18 Закону про СЕО та стаття 20² Закону про ОНПС.

Недостатність реагування на порушення

Упродовж 2024 року та I півріччя 2025 року Держекоінспекцією складено **24 протоколи про адміністративні правопорушення у сфері ОВД**. Судовими органами за результатами їх розгляду до державного бюджету **стягнуто 102 тис. грн штрафів**.

Крім того, Держекоінспекцією подано до **судових органів 7 позовів щодо зупинення діяльності суб'єктів господарювання**, які здійснювали плановану діяльність без дотримання вимог законодавства про ОВД, з яких:

- 2 – задоволено на користь Держекоінспекції та її територіальних органів;
- 3 – відхилено судом на користь суб'єктів господарювання;
- 2 – розглядаються.

Аудитом встановлено **випадки незастосування Держекоінспекцією заходів реагування⁶⁷ на порушення суб'єктами господарювання вимог законодавства про ОВД** (зокрема, ненадання висновку або невиконання його умов). Як наслідок, **суб'єкти господарювання продовжували здійснювати діяльність з порушеннями, що свідчить про недотримання принципу невідворотності відповідальності та знижує дієвість державного нагляду**.

Показовим є приклад з практики Держекоінспекції у Вінницькій області, де заходи щодо тимчасового зупинення діяльності застосовано лише до **одного суб'єкта** господарювання, який провадив плановану діяльність без висновку з ОВД. Водночас **щодо трьох інших підприємств**, де також встановлено порушення, **відповідні заходи не вживалися⁶⁸**.

Таким чином, **реагування Держекоінспекції на виявлені порушення у сфері ОВД залишається вибіркоким і непослідовним**. Невикористання наданих законом повноважень із застосування заходів реагування на виявлені порушення **знижує превентивну функцію державного нагляду (контролю) та не забезпечує належного рівня дотримання екологічних вимог у процесі планованої діяльності**.

3.2. Роль моніторингу у досягненні цілей процедур ОВД і СЕО

Моніторинг наслідків реалізації планованої діяльності та ДДП є **ключовим елементом процедур ОВД і СЕО**, що забезпечує досягнення їх основної мети — **зменшення або усунення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення, а також запобігання йому**. Проте результати аудиту засвідчили, що система моніторингу у сфері ОВД і СЕО **залишається невідповідною**, що істотно знижує її роль у забезпеченні екологічної безпеки та реалізації цілей "Зеленого переходу".

Основні проблеми:

⁶⁷ Передбачених статтями 15, 16 Закону про ОВД.

⁶⁸ Є порушенням вимог частин другої, третьої та четвертої статті 16 Закону про ОВД та частини сьомої статті 7 Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

покладання обов'язку моніторингу виключно на замовників СЕО без належного державного контролю;

невизначення чітких цільових показників у висновках з ОВД;

нестворення критеріїв, за якими висновком з ОВД визначається здійснення ППМ;

декларативний характер звітності та неможливість оцінити фактичний рівень впливу діяльності на довкілля;

невизначення відповідальності за неподання або несвоєчасне подання звітів.

Отже, система моніторингу не забезпечує своєчасного виявлення та усунення негативних впливів на довкілля, не гарантує виконання екологічних умов і не дає змоги повною мірою оцінити відповідність реалізації ДДП, а також виконання умов провадження планованої діяльності щодо екології. Це знижує дієвість процедур ОВД і СЕО у досягненні цілей сталого розвитку, екологічної безпеки та "Зеленого переходу" України.

Аналіз наведених процедур моніторингу у сфері ОВД і СЕО демонструє суттєві відмінності у підходах до контролю, складання аналітичного висновку та оприлюднення результатів.

Моніторинг дотримання екологічних умов проводиться суб'єктом господарювання, у разі, якщо той передбачений у висновку з ОВД, а його результати аналізуються уповноваженими органами, що забезпечує певний рівень контролю. Проте дані моніторингу до Єдиного реєстру ОВД **не вносяться**, що **не забезпечує повноти та відкритості інформації** про фактичний вплив планованої діяльності на довкілля, унеможлиблює системний аналіз результатів ППМ та **обмежує громадський контроль** за виконанням умов висновків з ОВД.

Натомість щодо СЕО обов'язок здійснення моніторингу та розміщення його результатів у Єдиному реєстрі СЕО визначено Законом про СЕО та покладено виключно на замовника ДДП, без незалежного аналізу та перевірки з боку органів виконавчої влади, що робить систему менш контрольованою та прозорою.

Аудитом встановлено, що в більшості випадків передбачений у висновках з ОВД моніторинг не здійснюється або не підтверджується поданням

	Оцінка впливу на довкілля	Стратегічна екологічна оцінка
Здійснення моніторингу	Здійснюється, якщо передбачено висновком з ОВД	Замовник зобов'язаний здійснювати моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля
Аналіз результатів моніторингу	Здійснюється аналіз уповноваженими органами та порівнюється з даними до початку діяльності	
Внесення до реєстрів результатів моніторингу		Замовник розміщує результати моніторингу в Єдиному реєстрі СЕО

відповідних звітів щодо ППМ. Частина суб'єктів господарювання **не виконує обов'язів зі звітування**⁶⁹, а уповноважені органи **не мають інструментів впливу у разі неподання або несвоєчасного подання таких звітів**. Моніторинг, який проводиться суб'єктами самостійно, має **декларативний характер**, не перевіряється органами виконавчої влади та майже ніколи не фіксує відхилень чи перевищень нормативів. Нездійснення контролю, нерозроблення методичних стандартів і чітких критеріїв оцінки результатів моніторингу **призводять до втрати його регулюючої функції і створює ризики негативного впливу на довкілля**.

Моніторинг після здійснення оцінки впливу на довкілля

Закон про ОВД⁷⁰ передбачає здійснення ППМ, якщо така вимога визначена у висновку з ОВД, для перевірки фактичного впливу діяльності на довкілля та дієвості пом'якшувальних заходів. Водночас Закон **не містить чіткого тлумачення цих понять**, що створює правову невизначеність і ризики неоднозначного застосування вимог щодо моніторингу.

Отже, проведення ППМ не є обов'язковим для всіх видів планованої діяльності, а визначається за потреби або самим суб'єктом господарювання у звіті з ОВД, або уповноваженим органом у висновку з ОВД. Водночас критеріїв визначення такої потреби немає, що призводить до неоднозначного тлумачення законодавчих норм і різного підходу уповноважених органів до встановлення вимог до ППМ.

Методичні рекомендації щодо ППМ⁷¹ визначають лише належну практику здійснення ППМ і мають інформативний, а не нормативний характер. Вони не встановлюють юридично обов'язкових норм і не замінюють законодавчого регулювання. Через нестворення чітких вимог до порядку, строків і форми звітування здійснення **ППМ не забезпечує дієвого контролю за фактичним впливом планованої діяльності на довкілля**.

Аудитом встановлено, що:

вимоги до моніторингу часто не вказуються або зазначаються загально, без індикаторів, періодичності та вимірюваних показників;

⁶⁹ Передбачений частиною першою статті 13 Закону про ОВД.

⁷⁰ Вимоги до здійснення моніторингу встановлено нормами Закону про ОВД:

відповідно до пункту 11 частини другої статті 6 звіт з ОВД повинен містити стислий зміст програм моніторингу та контролю впливів на довкілля під час провадження планованої діяльності, а також (за потреби) плани ППМ;

згідно з пунктом 7 частини п'ятої статті 9 уповноважений орган у висновку з ОВД встановлює, якщо це може позначитись на оцінках впливу, обов'язки щодо моніторингу, порядок, строки та вимоги до здійснення ППМ;

частина перша статті 13 визначає, що суб'єкт господарювання забезпечує здійснення ППМ, якщо це передбачено висновком, з метою виявлення відхилень від прогнозованих рівнів впливу та ефективності запобіжних заходів.

⁷¹ Згідно з абзацом четвертим розділу 1 Методичних рекомендацій щодо ППМ.

суб'єкти господарювання часто **не подають звітів з моніторингу** до уповноважених органів, так:

- у Київській області у 2024 році уповноважений орган видав 39 висновків з ОВД, з яких у 12 передбачено обов'язок подання звітів про результати ППМ. Станом на 01 липня 2025 року жоден із цих суб'єктів господарювання не подав звітів;
- у Вінницькій області з 242 висновків з ОВД лише 80 суб'єктів (33 відс.) у 2024 році подали звіти з ППМ;
- у Закарпатській області — лише 5 з 49 випадків (10,2 відс.) містили результати моніторингу;

жоден регіон не здійснює системного обліку суб'єктів, які не подали звітів, а також не створив механізмів впливу та не запровадив санкцій;

отримані звіти переважно містили загальні формулювання щодо відповідності та не завжди включали дані щодо викидів, якості води чи стану біорізноманіття.

Аналіз Єдиного реєстру ОВД також засвідчив, що він **не містить окремого розділу для завантаження звітів ППМ**, що унеможлиблює їх незалежну перевірку та доступ громадськості. При цьому механізм реагування на невиконання вимог законодавчо не визначений, а контроль обмежується надсиленням листів-нагадувань суб'єктам господарювання.

Аналіз наданих звітів довів, що у них не зафіксовано випадків перевищення гранично допустимих концентрацій чи недотримання умов висновків з ОВД. Усі висновки містили лише загальні вимоги до напрямів і періодичності моніторингу, без визначення конкретних цільових показників, значення яких не повинні погіршуватися під час експлуатації об'єктів. Це **унеможлиблює оцінку фактичної реалізації заходів зі зменшення впливу на довкілля**.

В окремих випадках аудитори встановили недостатню увагу до потенційних екологічних ризиків. Наприклад, за одним із проєктів (справа № 20201227026) відстань до найближчої житлової забудови становить 130–290 м, що менше нормативно визначеної санітарно-захисної зони (300 м). Попри це, у висновку з ОВД не було передбачено додаткових заходів для зменшення викидів в атмосферу.

У більшості висновків з ОВД компенсаційні заходи визначаються як сплата екологічного податку, без конкретизації природоохоронних дій, спрямованих на відновлення або поліпшення стану довкілля. Такий підхід не забезпечує фактичної компенсації екологічних збитків і не відповідає суті поняття "компенсаційні заходи", передбаченій практикою ЄС. Уповноважені органи не мають достовірної інформації про стан виконання цих зобов'язань, а також механізмів контролю за реалізацією заходів або підтвердженням сплати екологічного податку. Крім того, законодавство не містить визначення компенсаційних заходів, у ньому немає порядку їх реалізації чи звітування, що створює умови для різного тлумачення і невиконання вимог. Отже, фактична

дієвість компенсаційних заходів як інструменту зменшення негативного впливу на довкілля залишається недостатньою.

Крім того, законодавство має **декілька системних недоліків**, що зменшують дієвість моніторингу:

- **не передбачено обов'язку** суб'єктів господарювання вносити інформацію про результати ППМ до Єдиного реєстру ОВД, що обмежує **доступ громадськості** до екологічної інформації та унеможлиблює громадський контроль;

- **уповноважені органи не наділені повноваженнями** щодо перевірки достовірності, повноти та змісту звітів ППМ, а також не мають дієвих **важелів впливу** у разі їх неподання;

- **немає уніфікованих критеріїв** для визначення необхідності проведення ППМ, що призводить до різного трактування вимог;

- **не визначена відповідальність** суб'єктів господарювання за непроведення або неналежне проведення ППМ.

Отже, уповноважений орган здебільшого не отримує результатів ППМ, що не дає змоги своєчасно виявляти негативні наслідки діяльності та запроваджувати коригувальні заходи. Відповідальність за проведення ППМ покладено виключно на суб'єктів господарювання, а уповноважені органи **позбавлені інструментів контролю** за якістю і достовірністю поданої інформації. Такий стан справ зменшує дієвість механізму ОВД і **не забезпечує досягнення його основної мети – гарантування екологічної безпеки та запобігання шкоді довкіллю.**

Водночас Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати Директиву 2011/92/ЄС, відповідно до якої держави-члени забезпечують впровадження розробником особливих проєктів та/або заходів, передбачених для уникнення, запобігання або зменшення та, якщо це можливо, компенсації значного негативного впливу на навколишнє середовище, а також **визначають процедури щодо моніторингу** значного негативного впливу на навколишнє середовище⁷². Отже, система ОВД має передбачати дієві механізми моніторингу та інформування громадськості.

Законодавча невизначеність щодо обов'язку оприлюднювати результати ППМ може розцінюватися як невідповідність принципу доступу до екологічної інформації, гарантованого Орхуською конвенцією⁷³.

Стаття 7 та додаток V **Конвенції Еспо (1991)** рекомендують здійснювати післяпроєктний аналіз і нагляд, у тому числі для виявлення несприятливих транскордонних впливів. **Хоча Конвенція Еспо не ставить вимоги щодо публічних реєстрів, вона спонукає сторони забезпечувати прозорість і обмін інформацією між державами і громадськістю.**

⁷² Пункт четвертий статті 8а Директиви 2011/92/ЄС (зі змінами 2014/52/ЄС).

⁷³ Статті 4–6 Орхуської конвенції гарантують право громадськості на доступ до екологічної інформації, включаючи дані про впливи діяльності. Статті 7 і 8 цієї конвенції підкреслюють необхідність участі громадськості у моніторингу екологічних наслідків.

Невстановлення вимоги відкрито публікувати результати моніторингу означає неповну гармонізацію українського законодавства з законодавством ЄС⁷⁴. А невнесення результатів ППМ до Єдиного реєстру ОВД зменшує дієвість державного екологічного нагляду у цій сфері та ослаблює контроль з боку громадськості.

Крім того, аудитом не встановлено жодного випадку, коли б за результатами ППМ уповноважені органи:

погодили додаткові заходи для зменшення впливу господарської діяльності на довкілля;

здійснили такі заходи у зв'язку з виявленими відхиленнями або невиконанням умов висновків з ОВД⁷⁵.

Також не зафіксовано випадків, коли факти невиконання умов висновків з ОВД були б підтверджені результатами ППМ⁷⁶.

Це зумовлено неналежним обліком та аналізом звітів ППМ, браком нормативно визначеного механізму реагування на його результати, а також невизначеністю повноважень уповноважених органів. Як наслідок, результати моніторингу фактично не впливають на процес прийняття управлінських рішень, що зменшує дієвість системи оцінки впливу на довкілля та її превентивну функцію.

Аналіз звітів ППМ засвідчив, що у більшості випадків умови моніторингу не містять вимог щодо контролю кліматичного компоненту⁷⁷, навіть у разі, коли діяльність має потенційно значний вплив на довкілля⁷⁸. Звіти, подані суб'єктами господарювання, здебільшого обмежуються загальними посиланнями на дотримання природоохоронних вимог без визначення конкретних параметрів контролю (викиди парникових газів, зміни кліматичних умов, стан флори і фауни тощо).

Отже, моніторинг у процесі ОВД реалізується непослідовно та з недостатньою достовірністю. Уповноважені органи перевіряють лише факт подання звітів, а не зміст та точність наданої інформації, і не мають інструментів реагування у разі невиконання вимог. Таким чином, зворотного зв'язку між висновком ОВД та фактичними результатами діяльності немає, що зменшує превентивну роль ОВД.

⁷⁴ Директивою 2011/92/ЄС (зі змінами 2014/52/ЄС), Орхуською конвенцією та Конвенцією Еспо (1991).

⁷⁵ Згідно зі статтею 9 Закону про ОВД.

⁷⁶ Відповідно до статті 13 Закону про ОВД.

⁷⁷ Методичні рекомендації щодо врахування кліматичного компонента під час здійснення оцінки впливу на довкілля, затверджені наказом Міндовкілля від 31 жовтня 2024 року № 1382 "Про затвердження методичних рекомендацій щодо врахування кліматичного компонента в документах державного планування та під час здійснення стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля".

⁷⁸ Не відповідає вимогам Директиви (ЄС) 2016/2284 та Методичним рекомендаціям щодо ППМ.

↪ *Моніторинг наслідків виконання документів державного планування (СЕО)*

Замовники ДДП зобов'язані здійснювати моніторинг наслідків їх реалізації та щорічно оприлюднювати результати у Єдиному реєстрі СЕО⁷⁹.

Проте ані Закон про СЕО, ані Порядок здійснення моніторингу виконання ДДП **не визначають відповідальності за невиконання таких обов'язків.**

Аудит встановив, що **ці положення здебільшого не виконуються**⁸⁰:

у Вінницькій області в реєстрі значаться 30 записів щодо моніторингу, проте з протестованих 5 записів лише один містив фактичні дані, тоді як інші повторювали перелік планових заходів;

у Дніпропетровській області з 40 затверджених документів лише 14 містили інформацію про моніторинг, а реальні дані щодо питань екології були зазначені лише в одному випадку з 7 протестованих;

у Харківській та Закарпатській областях не було оприлюднено жодного результату моніторингу;

в Єдиному реєстрі СЕО немає стандартизованих форм та механізмів перевірки достовірності поданих даних.

Міндовкілля та уповноважені територіальні органи в сфері СЕО не мають повноважень забезпечувати контроль за поданням та достовірністю звітів.

Аудитом не встановлено жодного випадку, коли під час проведення СЕО та подальшого моніторингу реалізації ДДП було б: виявлено непередбачені негативні наслідки для довкілля або здоров'я населення; вжито замовниками конкретних заходів з усунення або мінімізації негативних наслідків для довкілля чи здоров'я населення, зумовлених реалізацією ДДП⁸¹; здійснено моніторинг фактичного впливу виконання ДДП, звітування про його результати та внесено відповідну інформацію до Єдиного реєстру СЕО.

⁷⁹ Відповідно до статті 17 Закону про СЕО.

⁸⁰ Є недотриманням вимог статті 17 Закону про СЕО та пункту 10 Порядку здійснення моніторингу виконання ДДП.

⁸¹ Передбачено Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП.

ВИСНОВКИ

1. Загальна оцінка. Україна створила базову правову та інституційну основу для здійснення процедур ОВД і СЕО. Національне законодавство загалом гармонізоване з вимогами директив ЄС 2011/92/ЄС і 2001/42/ЄС, а також положеннями Угоди про асоціацію з ЄС. Це забезпечує необхідні передумови для інтеграції питань екології у процеси державного планування та ухвалення рішень.

Водночас практична реалізація процедур ОВД і СЕО залишається частковою. Чинні механізми не забезпечують у повному обсязі превентивних, відкритих для участі громадськості та орієнтованих на результати функцій, визначених міжнародними стандартами та національним законодавством.

2. Оцінка впливу на довкілля. Система ОВД функціонує, проте має значні прогалини у контролі якості, документуванні та нагляді. Звіти з ОВД часто містять недостатньо даних щодо екологічних впливів та альтернатив, а механізмів перевірки достовірності наданої інформації немає. Несформованість кваліфікаційних вимог до розробників звітів і обмежена аналітична перевірка з боку уповноважених органів послаблюють обґрунтованість висновків і знижують рівень довіри до екологічної інформації.

Прийняття рішень щодо планованої діяльності є недостатньо прозорим. Неповнота даних у Єдиному реєстрі ОВД і неналежна взаємодія між Міндовкіллям, органами місцевого самоврядування та Держекоінспекцією створюють ризики реалізації проєктів без повноцінної екологічної оцінки. ППМ здійснюється несистемно, через це неможливо визначити, чи досягаються цілі зі зменшення впливу на довкілля.

3. Стратегічна екологічна оцінка. Процедура СЕО впроваджена та нормативно визначена, однак її реалізація є неповною і нерівномірною. Не всі ДДП проходять процедуру СЕО, а якість звітів та відкритість консультацій є недостатніми. Єдиний реєстр СЕО містить неповну інформацію, зокрема щодо результатів моніторингу та громадських слухань, а уповноважені органи в сфері СЕО не мають повноважень для перевірки її повноти та достовірності.

Моніторинг виконання ДДП переважно декларативний. Більшість замовників не оприлюднює результати моніторингу, що унеможливорює оцінку фактичних наслідків для екології реалізації стратегічних документів. Невизначення відповідальності за порушення процедур СЕО знижує рівень дотримання вимог і зменшує прозорість процесу.

4. Державний нагляд (контроль) та відповідальність. Державний нагляд (контроль) у сферах ОВД і СЕО має обмежений характер та здійснюється лише за наявності скарг громадян. Через мораторій на проведення планових перевірок у період дії воєнного стану та нестворення уніфікованої методології контроль охоплює лише незначну частину діяльності. Навіть у разі виявлення порушень заходи реагування не завжди застосовуються, а адміністративна відповідальність за порушення вимог СЕО не передбачена.

5. Моніторинг та використання результатів. Моніторинг у межах процедур ОВД і СЕО недостатньо інтегрований у цикл ухвалення рішень. Звіти ППМ часто не надаються або містять лише загальні відомості без кількісних показників; моніторинг стратегічних документів здебільшого зводиться до переліку заходів без оцінки фактичного впливу. Не встановлені чіткі критерії, індикатори та механізми зворотного зв'язку між результатами оцінки і станом довкілля. Це позбавляє органи виконавчої влади можливості використовувати дані моніторингу для вдосконалення екологічного управління.

6. Загальний висновок. Попри значний прогрес у наближенні законодавства до стандартів ЄС, системи ОВД і СЕО в Україні здебільшого функціонують як адміністративні процедури, а не як дієві інструменти екологічного управління.

Участь громадськості, моніторинг та державний нагляд (контроль) залишаються впровадженими лише частково, а взаємодія відповідальних інституцій — недостатньою.

У результаті чинна практика впровадження ОВД і СЕО лише частково сприяє забезпеченню екологічної безпеки, раціональному використанню природних ресурсів та реалізації завдань "Зеленого переходу".

Для розкриття повного потенціалу цих інструментів необхідно зміцнити інституційну спроможність, забезпечити достовірність даних і моніторингу та гарантувати умови, за яких результати оцінок реально впливатимуть на ухвалення рішень і формування державної політики.

Відповіді об'єктів контролю

Обговорення проєкту звіту відбулося 17 листопада 2025 року. Із 15 об'єктів аудиту зауваження, коментарі та пропозиції до проєкту звіту надали 5. Переважно зауваження та коментарі отримані від Мінекономіки. У них наголошується на тому, що чинне законодавство у сфері ОВД і СЕО є гармонізованим з *acquis* ЄС та чітко визначає обов'язки замовників документів державного планування, що не суперечить положенням проєкту звіту.

Надані коментарі здебільшого підтверджують, що встановлені аудитом порушення пов'язані не з недоліками нормативної бази, а з її системним невиконанням значною кількістю замовників та недостатнім контролем за дотриманням вимог законодавства.

Об'єкти аудиту погоджуються з необхідністю удосконалити державний нагляд (контроль) в сфері ОВД та СЕО, усунути прогалини у механізмах відповідальності, зокрема щодо встановлення адміністративної відповідальності за порушення Закону про СЕО.

Зауваження, коментарі та пропозиції об'єктів контролю щодо змісту проєкту звіту і довідка про результати їх розгляду додаються.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кабінету Міністрів України доручити Мінекономіки спільно з Держекоінспекцією та уповноваженими територіальними органами у сфері ОВД і СЕО розробити та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проекти законодавчих, нормативних та організаційно-розпорядчих актів, якими:

для забезпечення повноцінної реалізації процедур ОВД і СЕО відповідно до стандартів ЄС:

чітко визначити та розширити контрольні повноваження Держекоінспекції та інших уповноважених органів з метою забезпечення системного моніторингу та виконання вимог законодавства у сфері ОВД і СЕО;

встановити адміністративну відповідальність за порушення Закону про СЕО та посилити юридичну відповідальність за невиконання умов висновків з ОВД;

внести зміни до уніфікованої форми акта, який складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, доповнивши його чіткими критеріями та стандартами документування щодо дотримання процедур ОВД під час здійснення контрольних заходів;

для забезпечення об'єктивності та достовірності документації з ОВД та СЕО:

конкретизувати вимоги до змісту звітів з ОВД і СЕО відповідно до міжнародних практик;

забезпечити регулярне навчання розробників документації з ОВД та СЕО;

забезпечити розроблення галузевих методичних рекомендацій з підготовки звітів з ОВД та СЕО;

встановити відповідальність для розробників звітів за достовірність та автентичність інформації у звітах з ОВД.

Мінекономіки (до 01.07.2026):

для підвищення прозорості доступності та контролю якості екологічної інформації:

удосконалити функціонал єдиних реєстрів ОВД і СЕО, забезпечивши можливість завантаження результатів моніторингу, автоматичної перевірки виконання процедур, внесених даних, строків внесення документів та інтеграції з іншими державними кадастрами (земельним, будівельним, містобудівним тощо);

доповнити функціонал Єдиного реєстру ОВД можливістю внесення звітів ППМ відповідно до принципів відкритих даних і Орхуської конвенції;

для перетворення моніторингу на дієвий інструмент екологічного управління:

впровадити уніфіковані форми звітності для ППМ та моніторингу реалізації ДДП;

забезпечити регулярне оприлюднення та аналіз даних ППМ для оцінки виявлення розбіжностей і відхилень у прогнозованих рівнях впливу на довкілля за результатами ОВД.

Мінекономіки разом з уповноваженими територіальними органами в сфері ОВД і СЕО (до 01.07.2026):

для змістовної та результативної участі громадян:

забезпечити організацію заходів посилення комунікації з органами місцевого самоврядування та підвищення обізнаності населення щодо інструментів ОВД та СЕО під час процедур ОВД планованої діяльності та процедур СЕО документів державного планування;

розглянути можливість залучення до інформування населення про плановану діяльність, яка потребує ОВД, комунікаційних каналів телефонного зв'язку;

переглянути розмір плати за громадське обговорення, враховуючи фактичні витрати та умови воєнного стану і дистанційних форматів;

для сталого функціонування систем ОВД і СЕО:

розробити план заходів щодо взаємодії між Міністерством, обласними державними адміністраціями, Держекоінспекцією та органами місцевого самоврядування у сфері планування, моніторингу і звітування;

забезпечити регулярне навчання інспекторів і аналітиків, залучених до процедур ОВД і СЕО.

Уповноваженим територіальним органам у сфері ОВД і СЕО (до 01.07.2026):

розробити план заходів щодо забезпечення внутрішнього контролю за інтеграцією результатів екологічних оцінок у процеси галузевого та регіонального планування, що забезпечить ухвалення рішень на основі достовірних даних.

Реалізація зазначених заходів дасть змогу Україні сформувати прозору, підзвітну та доказову систему екологічної оцінки, узгоджену з практиками ЄС та здатну підтримувати цілі "Зеленого переходу" і сталого розвитку.

Застосування дієвих процедур ОВД і СЕО сприятиме зміцненню довіри суспільства, підвищенню якості рішень і посиленню екологічної безпеки на національному та місцевому рівнях.

**Заступник Голови
Рахункової палати**

Сергій КЛЮЧКА

ІНШІ ПИТАННЯ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ ПОВІДОМЛЕНІ

Незалежність — незалежність Рахункової палати забезпечується Законом України "Про Рахункову палату". Між Рахунковою палатою та об'єктами аудиту немає жодних відносин, що можуть вплинути на її об'єктивність і незалежність.

Міжнародні стандарти вищих органів аудиту — у цьому Звіті немає питань, які відповідно до Міжнародних стандартів вищих органів аудиту мали, але не повідомили об'єктам аудиту.

Співпраця з іншими аудиторами — цей аудит не потребував співпраці з іншими аудиторами або залучення зовнішніх аудиторів.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

<i>ДДП</i>	документ державного планування
<i>Держекоінспекція</i>	Державна екологічна інспекція України
<i>Директива (ЄС) 2001/42/ЄС</i>	Директива 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм
<i>Директива (ЄС) 2011/92/ЄС</i>	Директива Європейського Парламенту і Ради 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 року про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проектів на довкілля (кодифікація)
<i>Директива (ЄС) 2016/2284</i>	Директива (ЄС) 2016/2284 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2016 року про скорочення національних викидів певних забруднювачів атмосферного повітря, внесення змін до Директиви 2003/35/ЄС та скасування Директиви 2001/81/ЄС
<i>Єдиний реєстр ОВД</i>	Єдиний державний реєстр з оцінки впливу на довкілля
<i>Єдиний реєстр СЕО</i>	Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки
<i>Закон про ОВД</i>	Закон України від 23 травня 2017 року № 2059-VIII "Про оцінку впливу на довкілля"
<i>Закон про ОНПС</i>	Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-XII "Про охорону навколишнього природного середовища"
<i>Закон про СЕО</i>	Закон України від 20 березня 2018 року № 2354-VIII "Про стратегічну екологічну оцінку"
<i>КУпАП, Кодекс</i>	Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-X
<i>Методичні рекомендації щодо ППМ</i>	наказ Міндовкілля від 15.03.2024 № 291 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення післяпроектного моніторингу"
<i>Міндовкілля, Міністерство</i>	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
<i>Мінекономіки</i>	Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України
<i>наказ Держекоінспекції від 29.11.2023 № 153</i>	наказ Держекоінспекції від 29.11.2023 № 153 "Про затвердження Переліку центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, які планується перевірити у 2024 році"
<i>ОВД</i>	оцінка впливу на довкілля
<i>ОДА</i>	обласні державні адміністрації
<i>План України (Ukraine Facility)</i>	План України, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 року № 244-р "Про схвалення Плану України"
<i>Порядок ведення Єдиного реєстру ОВД</i>	Порядок ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 1026 "Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та

	фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля"
<i>Порядок ведення Єдиного реєстру СЕО</i>	Порядок ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02 травня 2023 року № 430 "Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки"
<i>Порядок здійснення моніторингу виконання ДДП</i>	Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року № 1272
<i>Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП</i>	постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення"
<i>Порядок передачі документації для висновку ОВД</i>	Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 1026
<i>Порядок проведення громадських слухань</i>	Порядок проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 989
<i>Постанова № 303</i>	постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 "Про припинення заходів державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану"
<i>ППМ</i>	післяпроектний моніторинг
<i>СЕО</i>	стратегічна екологічна оцінка
<i>Угода про асоціацію з ЄС</i>	Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (набрала чинності 01.09.2017), ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII (набрав чинності 27.09.2014)
<i>уповноважені органи у сфері СЕО</i>	Міндовкілля (з 24.07.2025 Мінекономіки), МОЗ, структурні підрозділи з питань екології та природних ресурсів обласних державних адміністрацій
<i>уповноважені територіальні органи</i>	структурні підрозділи з питань екології та природних ресурсів обласних державних адміністрацій

ДОДАТКИ

Додаток 1 до Звіту

Критерії аудиту та результати виконання

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результати виконання
1	Якою мірою процеси організації та реалізації процедур оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО) відповідають визначеним вимогам і правилам		
1.1	Якою мірою організація та реалізація процедури ОВД відповідає визначеним вимогам та правилам	Звіти з ОВД містять опис альтернативних варіантів планованої діяльності	Відповідає частково. Хоча у звітах наявні розділи з описом альтернативних варіантів, їхній зміст має переважно декларативний характер. Аналіз альтернативних варіантів розміщення та технологій не ґрунтується на всебічній оцінці впливів на довкілля, а вибір основного варіанта часто не підтверджується кількісними показниками чи екологічним обґрунтуванням. Це зменшує інформативність звітів, унеможливорює прийняття обґрунтованих рішень та суперечить принципу запобіжного підходу у сфері охорони довкілля
		Звіти про громадське обговорення за результатами процедури ОВД внесені до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля та містять усі передбачені дані (відомості про оприлюднення інформації та підтвердження такого оприлюднення, перелік матеріалів, наданих на розгляд громадськості, протоколи громадських слухань, усі отримані письмові зауваження і пропозиції від громадськості, а також таблиці з	Відповідає частково. Вимоги Закону щодо внесення звітів про громадське обговорення до Єдиного реєстру з ОВД виконуються умовно, їхній зміст не забезпечує належної інформативності та прозорості процесу. У більшості випадків немає реальних відгуків громадськості, протоколів слухань або таблиць врахування зауважень, що не забезпечує мети процедури громадського обговорення — залучення громадськості до прийняття екологічно виважених рішень

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результати виконання
		зазначенням інформації про повне врахування, часткове врахування або обґрунтоване відхилення отриманих під час громадського обговорення зауважень та пропозицій)	
		Рішення про провадження планованої діяльності, яка належить до сфери застосування ОВД, ухвалені в 2024 році та I півріччі 2025 року за наявності висновку з ОВД	Не відповідає. За результатами аудиту не підтверджено факт системного дотримання вимог статті 11 Закону про ОВД. У Єдиному реєстрі ОВД немає підтверджень рішень про провадження діяльності, а значна кількість суб'єктів господарювання здійснює діяльність без проведення процедури ОВД. Технічні обмеження Єдиного реєстру ОВД, неналагодження належної взаємодії між органами виконавчої влади та невстановлення дієвого контролю за ухваленням рішень призвели до допущення діяльності без позитивного висновку з ОВД
		Усі рішення щодо винятків та відступів відповідають критеріям визначення планованої діяльності, яка не потребує оцінки впливу на довкілля. Зокрема, ОВД не потребує планованої діяльності у разі, коли вона спрямована виключно на забезпечення оборони та енергетичної безпеки держави, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, наслідків військової агресії Російської Федерації проти України	Відповідає.
1.2	Якою мірою організація та	Усі ДДП, які відповідають критеріям ⁸² , проходили процедуру СЕО	Відповідає частково. Аудит засвідчив, що не всі документи, які потребують СЕО відповідно до законодавчих критеріїв, проходять повну процедуру оцінки.

⁸² ДДП, які стосуються сільського, лісового та рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, управління відходами, використання водних ресурсів, охорони

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результати виконання
	реалізація процедури СЕО відповідає визначеним вимогам та правилам		Має місце неповне внесення документів до Єдиного реєстру СЕО та неналежний контроль за своєчасністю і повнотою проведення СЕО. Це свідчить про часткову відповідність організації та реалізації процедур вимогам Закону про СЕО та створює ризики затвердження ДДП без належної оцінки їх впливу на довкілля
		Під час виконання процедур СЕО проведені громадські обговорення та консультації у порядку, передбаченому статтями 12 і 13 Закону про СЕО, транскордонні консультації у порядку, передбаченому статтею 14 Закону про СЕО	Відповідає частково. Аудитом встановлено, що всі досліджені ДДП, які проходили процедуру СЕО, лише частково дотрималися вимог щодо організації громадських обговорень і консультацій. У більшості випадків забезпечено оприлюднення документів і звітів про СЕО, а також надана можливість подання пропозицій громадськістю, проте зафіксовано системні порушення — скорочення строків обговорення, нерозміщення повідомлень у публічних місцях, несвоєчасне внесення довідок та протоколів до Єдиного реєстру СЕО, неповне документування слухань і консультацій. Такі недоліки доводять невиконання окремих процедурних вимог та невстановлення дієвого контролю з боку уповноважених органів
		Інформація про затверджений ДДП (крім інформації, яка становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом) внесена до Єдиного реєстру СЕО (зокрема, рішення про затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП)	Відповідає частково. Інформація про більшість затверджених ДДП внесена до Єдиного реєстру СЕО, проте її обсяг є неповним, а подання – несистемним. У деяких випадках немає рішення про затвердження документів або не зазначені заходи з моніторингу наслідків їх реалізації, що суперечить вимогам статті 16 Закону про СЕО. Виявлені недоліки доводять, що підхід замовників до внесення даних є невідповідним, а контролю з боку уповноважених органів немає. Це створює ризики потрапляння недостовірних даних у Єдиний реєстр СЕО, що обмежує можливість моніторингу та оцінки фактичного впливу реалізованих ДДП на довкілля

довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури ОВД, або які потребують оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі, крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результати виконання
2	Чи відповідає здійснення державного нагляду (контролю) та моніторингу у сферах ОВД та СЕО встановленим вимогам та правилам		
2.1	Чи забезпечує державний нагляд (контроль) за виконанням вимог законодавства щодо ОВД і СЕО досягнення їх цілей	Державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог законодавства щодо ОВД і СЕО здійснюється щодо: - провадження планованої діяльності, яка потребує ОВД, із здійсненням такої оцінки та отримання рішення про провадження планованої діяльності; - виконання умов висновків з ОВД; - перевірки замовників ДДП на предмет виконання заходів, визначених СЕО Діяльність суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, що провадиться з порушенням законодавства про ОВД, тимчасово заборонена (зупинена) або припинена	Відповідає частково. Державний нагляд (контроль) у сферах оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки здійснюється частково та не забезпечує досягнення його основної мети — запобігання негативному впливу на довкілля й інтеграції екологічних пріоритетів у процеси планування. В умовах дії воєнного стану проведення перевірок значно обмежене, що призвело до випадків здійснення планованої діяльності без проведення ОВД, невиконання умов висновків і невиконання ППМ. У сфері СЕО контролю практично немає через невизначеність повноважень Держекоінспекції, нестворення уніфікованих процедур і механізмів притягнення до відповідальності. Це зумовлює недостатню результативність системи державного нагляду, призводить до поверхневого виконання процедур та послаблює їх превентивний вплив на стан довкілля. Відповідає частково. Аудитом встановлено, що Держекоінспекцією вживалися заходи реагування на порушення законодавства про ОВД, проте їх застосування має вибірковий і несистемний характер. Лише діяльність окремих суб'єктів господарювання, які здійснювали плановану діяльність без проведення ОВД або з порушенням умов складання висновків, була тимчасово зупинена. У більшості випадків виявлені порушення не супроводжувалися накладанням обмежувальних заходів або ініціюванням судового припинення діяльності. Нестворення дієвого механізму примусу, уніфікованих критеріїв оцінки загрози довкіллю та належного контролю знижує дієвість державного реагування і не забезпечує повного дотримання вимог законодавства з ОВД
2.2	Чи здійснюється моніторинг відповідно до вимог, визначених	За наявності вимог у висновку з ОВД щодо здійснення ППМ, його виконання підтверджується звітами	Відповідає частково. Результати аудиту довели, що лише незначна частина суб'єктів господарювання, для яких у висновках з ОВД передбачено обов'язок здійснення ППМ, подала відповідні звіти уповноваженим органам. У більшості випадків вимоги щодо проведення моніторингу залишаються невиконаними, без

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результати виконання
	у документах, виданих за результатами процедур ОВД та СЕО		визначення конкретних показників впливу, строків та методики спостережень. Водночас уповноважені органи не мають повноважень щодо перевірки достовірності поданих звітів і не ведуть системного обліку їх подання, що унеможлиблює належну оцінку фактичного впливу діяльності на довкілля. Такий стан свідчить про недостатній рівень виконання вимог щодо ППМ та обмежену дієвість механізмів контролю за його результатами
		У разі виявлення за результатами ППМ недотримання умов висновку з ОВД, уповноваженими органами погоджено вжиття додаткових заходів зі зменшення впливу господарської діяльності на довкілля	Не відповідає. Аудитом не встановлено випадків, коли за результатами ППМ уповноваженими органами було погоджено або ініційовано вжиття додаткових заходів зі зменшення впливу господарської діяльності на довкілля у зв'язку з виявленими відхиленнями чи недотриманням умов висновків з ОВД. Це зумовлено нездійсненням належного обліку та аналізу звітів щодо ППМ, браком нормативно визначеного механізму реагування на його результати, а також невизначеністю повноважень уповноважених органів. Як наслідок, результати моніторингу фактично не впливають на процес прийняття управлінських рішень, що знижує дієвість системи оцінки впливу на довкілля та нівелює її превентивну функцію
		Всі встановлені випадки недотримання умов висновку з ОВД підтверджуються звітами ППМ	Не відповідає. За результатами аудиту не встановлено випадків, коли факти недотримання умов висновків з ОВД були підтверджені звітами ППМ. Практика свідчить, що звіти ППМ мають переважно декларативний характер, не містять інформації про відхилення від прогнозованих показників впливу чи невиконання екологічних умов, визначених у висновках з ОВД. Уповноважені органи не здійснюють аналіз поданих звітів з метою виявлення таких фактів, а механізм перевірки достовірності даних і реагування на порушення законодавчо не визначений. Це свідчить про неналагодження зворотного зв'язку між процедурою моніторингу та практичним контролем за виконанням умов висновків з ОВД
		Замовники ДДП вживають заходів з усунення негативних наслідків для	Не відповідає. Аудитом не встановлено випадків, коли замовники ДДП вживали б конкретних заходів з усунення або мінімізації негативних наслідків для

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результати виконання
		довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зумовлених виконанням ДДП	довкілля чи здоров'я населення, зумовлених реалізацією таких документів. У більшості випадків заходи, передбачені у звітах про СЕО, залишаються на етапі планування та не реалізуються на практиці. Замовники не здійснюють моніторингу фактичного впливу виконання ДДП, не звітують про результати моніторингу та не вносять відповідної інформації до Єдиного реєстру СЕО. Нестворення механізму державного контролю та правових вимог щодо реагування на виявлені негативні наслідки унеможливорює своєчасне коригування стратегічних рішень і знижує дієвість СЕО як превентивного інструменту екологічної політики
		Всі затверджені ДДП, які пройшли СЕО, мають результати моніторингу наслідків їх виконання для довкілля, які розміщені в Єдиному реєстрі СЕО	Не відповідає. Аудитом встановлено, що значна частина затверджених ДДП, які пройшли процедуру СЕО, не має внесених до Єдиного реєстру СЕО результатів моніторингу наслідків їх виконання для довкілля. У більшості випадків замовники обмежуються описом запланованих заходів із проведення моніторингу, а не надають фактичні результати його здійснення. В окремих регіонах звітів про результати моніторингу взагалі немає, що свідчить про системне невиконання вимог статті 17 Закону про СЕО. Такий стан справ зумовлений нездійсненням державного контролю, невизначенням відповідальності за невнесення інформації до Єдиного реєстру СЕО та невпровадження належних технічних механізмів перевірки повноти даних. Унаслідок цього оцінка фактичного впливу реалізації ДДП на довкілля є неможливою, а процедура СЕО втрачає свою регулюючу та превентивну функцію
		Умовами ППМ з урахуванням значних впливів на довкілля передбачено здійснення контролю за кліматичними індикаторами, показниками скорочення викидів та заходами збереження біорізноманіття	Не відповідає. Аналіз звітів ППМ засвідчив, що у більшості випадків умови моніторингу не містять вимог щодо контролю кліматичних індикаторів, показників скорочення викидів або заходів зі збереження біорізноманіття, навіть у випадках, коли діяльність має потенційно значний вплив на довкілля. Звіти, подані суб'єктами господарювання, здебільшого обмежуються загальними посиланнями на дотримання природоохоронних вимог без визначення

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результати виконання
			конкретних параметрів контролю (викиди парникових газів, зміни кліматичних умов, стан флори і фауни тощо). Несформованість нормативно встановлених критеріїв та уніфікованої методики відбору кліматичних індикаторів унеможлиблює повноцінну оцінку відповідності заходів, спрямованих на мінімізацію впливу господарської діяльності на екосистеми та клімат
3	Якою мірою процедури ОВД та СЕО забезпечують екологічну безпеку, охорону довкілля та досягнення цілей "Зеленого переходу"	Умови висновків з ОВД щодо охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки дотримуються (встановлених нормативів не перевищено) Якщо ОВД зумовлює необхідність здійснення компенсаційних заходів, такі заходи здійснюються	Відповідає частково. Аудит засвідчив, що умови висновків з ОВД щодо охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки виконуються не в повному обсязі. Через невпровадження системного державного нагляду та фактичне припинення планових перевірок у період дії воєнного стану дотримання екологічних умов, визначених у висновках з ОВД, документально підтвердити неможливо. ППМ здійснюється суб'єктами господарювання самостійно, без участі контролюючих органів, і його результати не завжди є достовірними, оскільки звіти, що подаються до уповноважених органів, здебільшого не фіксують перевищень гранично допустимих концентрацій або інших порушень. Водночас невпровадження дієвих механізмів перевірки достовірності таких звітів та реагування на можливі відхилення від умов висновків створює ризики порушення екологічних нормативів, негативного впливу на довкілля та загрозу для екологічної безпеки населення Відповідає частково. Аудитом встановлено, що у більшості висновків з ОВД компенсаційні заходи визначаються як сплата екологічного податку, без конкретизації природоохоронних дій, спрямованих на відновлення або поліпшення стану довкілля. Такий підхід не забезпечує фактичної компенсації екологічних збитків і не відповідає суті поняття "компенсаційні заходи", передбаченій практикою ЄС. Уповноважені територіальні органи не володіють достовірною інформацією про стан виконання цих зобов'язань, а механізмів контролю за реалізацією заходів або підтвердженням сплати екологічного податку немає. Крім того, законодавство не містить визначення компенсаційних

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результати виконання
			заходів, порядку їх реалізації чи звітування, що створює умови для різного тлумачення і невиконання вимог. У результаті фактична дієвість компенсаційних заходів як інструменту зменшення негативного впливу на довкілля залишається недостатньою Якщо ОВД зумовлює необхідність здійснення моніторингу впливу планованої діяльності на довкілля, такий моніторинг здійснюється У разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вжито заходів для їх усунення
			Відповідає частково. Аудитом встановлено, що в більшості випадків передбачений у висновках з ОВД моніторинг не здійснюється або не підтверджується поданням відповідних звітів ППМ. Частина суб'єктів господарювання не виконує обов'язок зі звітування, передбачений частиною першою статті 13 Закону про ОВД, а уповноважені органи не мають інструментів впливу у разі неподання або несвоєчасного подання таких звітів. Моніторинг, який проводиться суб'єктами господарювання самостійно, має декларативний характер, не перевіряється уповноваженими органами та майже ніколи не фіксує відхилень чи перевищень нормативів. Нездійснення контролю та недотримання методичних стандартів і чітких критеріїв оцінки результатів моніторингу призводять до втрати його регулюючої функції і створює ризики негативного впливу на довкілля Відповідність не підтверджується (випадків не встановлено). Аудитом встановлено, що під час проведення СЕО та подальшого моніторингу реалізації ДДП випадків виявлення непередбачених негативних наслідків для довкілля або здоров'я населення не зафіксовано. Замовники ДДП не звітували про такі обставини, а в Єдиному реєстрі СЕО немає інформації про здійснення коригувальних або компенсаційних заходів. Водночас аудит засвідчив невпровадження дієвого механізму контролю за своєчасністю, повнотою та достовірністю моніторингу, що не дає змоги гарантувати своєчасне виявлення потенційних негативних ефектів у разі їх виникнення. Таким чином, хоча негативні наслідки умовно не були виявлені, нерозроблення належного моніторингу та інструментів реагування створює ризики несвоєчасного вжиття заходів у разі їх появи

№ з/п	Питання аудиту	Критерії аудиту	Результати виконання
		Інформація про плановану діяльність та документи державного планування, що потребують ОВД і СЕО, є публічно доступною Обговорення планованої діяльності та ДДП відбувається відкрито Зауваження громадськості до планованої діяльності та ДДП враховуються під час прийняття рішень	Відповідає частково. Відповідно до законодавства, доступ до інформації забезпечується через Єдині реєстри ОВД та СЕО, а також вебсайти органів місцевого самоврядування, проте фактичний рівень відкритості обмежений. Доступ до Єдиних реєстрів ОВД та СЕО у період дії воєнного стану обмежений з міркувань безпеки, що унеможливорює ознайомлення громадськості з повними матеріалами справ. Водночас на місцевому рівні повідомлення та звіти публікуються нерівномірно – у різних форматах і без уніфікованої структури, що ускладнює пошук документів. Це свідчить про декларативний характер відкритості та часткову реалізацію принципів доступу до екологічної інформації, передбачених Орхуською конвенцією. Відповідає частково Процедури громадського обговорення умовно дотримуються: проводяться слухання, розміщуються оголошення, збираються зауваження. Проте участь громадськості є мінімальною – у більшості випадків кількість присутніх не перевищує 3–10 осіб або слухання відбуваються без участі громадян. Основними причинами є складність доступу до інформації, обмеженість строків та неінформування. У ряді випадків обговорення проходили без реальної дискусії чи впливу на зміст документів. Відповідає частково. Механізм врахування зауважень громадськості передбачений законодавством, однак його реалізація є умовною. За даними аудиту, у більшості розглянутих випадків зауваження від громадськості не надходили або не документувались належним чином. Це свідчить про невідповідність процесу врахування громадських позицій, що знижує довіру до процедур екологічної оцінки, та не відповідає принципам прозорості й участі громадськості, визначеним статтями 4 і 7 Орхуської конвенції

Інформація щодо встановленої відповідальності та фактичного здійснення державного нагляду (контролю) за визначеними порушеннями у сфері ОВД

Правопорушення у сфері ОВД	Визначена в КУПАП відповідальність	Хто має здійснювати контроль	Чи здійснюється контроль
Стаття 15 Закону про ОВД			
1) Надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності	стаття 91 ⁻⁵	Держекоінспекція	
2) Порушення встановленої законодавством процедури здійснення ОВД, у тому числі порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів	стаття 91 ⁻⁵	Держекоінспекція	
3) Неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля при прийнятті рішення про провадження планованої діяльності		Не визначено	
4) Підготовка завідомо неправдивого звіту з ОВД чи завідомо неправдивого висновку з ОВД		Не визначено	
5) Незаконне втручання у підготовку та надання висновку з ОВД	стаття 172 ⁻⁹⁻²	Нацполіція	
6) Провадження планованої діяльності, яка потребує ОВД, без здійснення такої оцінки та отримання рішення про провадження планованої діяльності	стаття 164	Держекоінспекція	
7) Недотримання під час провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, екологічних умов, визначених у висновку з ОВД, рішенні про провадження планованої діяльності та проєктах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій	стаття 91 ⁻⁵	Держекоінспекція	

Правопорушення у сфері ОВД	Визначена в КУПАП відповідальність	Хто має здійснювати контроль	Чи здійснюється контроль
діяльності або продовження строків її провадження			
<i>Пункт 5 статті 17 Закону про ОВД</i>			
Порушення встановленої законодавством процедури та строків здійснення ОВД	стаття 172 ⁻⁹⁻²	Нацполіція	
Відмова уповноваженого законом територіального органу, уповноваженого законом центрального органу виконавчої влади надати висновок з ОВД з підстав, не встановлених законом	стаття 172 ⁻⁹⁻²	Нацполіція	

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ,
ДОВКІЛЛЯ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
Мінекономіки**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 200-47-53, факс (044) 253-63-71,
e-mail: meconomy@me.gov.ua, сайт: www.me.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37508596

від _____ 20__ р. № _____

На № 03-3395 від 05.11.2025 р.

Рахункова палата України

Про розгляд проекту Звіту

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України розглянуло проект звіту Рахункової палати про результати аудиту відповідності на тему: «Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка – на шляху до «Зеленого переходу» та надає зауваження і коментарі до нього, що додаються.

Для участі в обговоренні проекту Звіту пропонується кандидатура

[Redacted signature block]

Додаток: на 21 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Віталій КІНДРАТІВ

[Redacted signature block]

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Кіндратів Віталій Зіновійович**

Сертифікат **6FA97849F1B2570D0400000089850200D3900800**

Дійсний з **10.09.2025 18:57:00** по **10.09.2026 18:57:00**

Мінекономіки

6103-06/78104-03 від 14.11.2025

Зауваження і коментарі

Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України до проекту Звіту Рахункової палати України про результати аудиту відповідності на тему: «Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка – на шляху до «Зеленого переходу»

За результатом розгляду проекту Звіту Рахункової палати України за результатом аудиту відповідності на тему: «Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка – на шляху до «Зеленого переходу» Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України вважає за доцільне висловити наступні зауваження і коментарі.

Законами України «Про оцінку впливу на довкілля», «Про стратегічну екологічну оцінку», а також прийнятими на виконання цих законів нормативно-правовими актами, Україна забезпечила виконання міжнародних зобов'язань за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16.09.2014 № 678-VII, в частині імплементації Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/92/ЄС від 13.12.2011 про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проектів на довкілля (кодифікація) та Директиви Європейського Парламенту і Ради 2001/42/ЄС від 27.06.2001 про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля у повному обсязі.

Європейська Комісія у Звітах про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 та 2024 років відзначила рівень імплементації *acquis* ЄС у сфері ОВД та СЕО, а Європейський Парламент у своїй Резолюції від 09.09.2025 р. щодо звітів Європейської Комісії щодо України за 2023 та 2024 роки закликав Європейську Комісію надалі підтримувати Україну у впровадженні процедур оцінки впливу на навколишнє середовище, зокрема в лісовому та сільськогосподарському секторах, а також процедур стратегічної екологічної оцінки (пункт 68 Резолюції).

Законодавство України у сфері ОВД та СЕО та запроваджені механізми здійснення процедур ОВД і СЕО повністю відповідають *acquis* ЄС та міжнародним практикам.

Висвітлені Рахунковою палатою України проблемні питання варто розглядати, насамперед, в контексті дотримання вимог законодавства у сфері ОВД суб'єктами планованої діяльності та замовниками документів державного планування у сфері СЕО, за умови запроваджених у період воєнного стану обмежень щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства.

Мінекономіки зазначає, що проект Звіту містить значну кількість хибних тверджень і неточностей, на яких ґрунтуються подальші висновки та рекомендації Кабінетові Міністрів України, Мінекономіки та іншим органам державної влади.

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про стратегічну

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Кіндратів Віталій Зіновійович**

Сертифікат **6FA97849F1B2570D0400000089850200D3900800**

Дійсний з **10.09.2025 18:57:00** по **10.09.2026 18:57:00**

Мінекономіки

оцінка

6103-06/78104-03 від 14.11.2025

здійснюється у процесі розроблення документа державного планування до його подання для затвердження. Здійснення стратегічної екологічної оцінки забезпечує замовник.

Звертаємо увагу, що відповідно до статей 5, 12, 13, 16 та 17 Закону про СЕО, ключові обов'язки щодо здійснення процедури СЕО покладаються на замовника документа державного планування. Закон про СЕО чітко визначає, що саме замовник забезпечує здійснення усіх етапів СЕО, у тому числі підготовку та оприлюднення документів, проведення громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі стратегічної екологічної оцінки, внесення матеріалів до Реєстру СЕО та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

У зв'язку з цим зауваження аудиту, які стосуються неповноти або несвоєчасності процедурних дій, відображають неналежне виконання замовниками прямих вимог Закону про СЕО, а не недоліки в організації державної політики у сфері СЕО.

Так, за результатами аудиту встановлено, що не всі документи, які підлягають СЕО, проходять повну процедуру оцінки, а окремі етапи виконуються формально.

Водночас, стаття 5 Закону про СЕО визначає повноваження замовника документу державного планування, а саме замовник:

1) забезпечує здійснення стратегічної екологічної оцінки проекту документа державного планування;

2) здійснює інформування та забезпечує вільний доступ до інформації у процесі стратегічної екологічної оцінки;

3) забезпечує своєчасні та ефективні можливості для участі громадськості у стратегічній екологічній оцінці проекту документа державного планування;

4) враховує в документі державного планування звіт про стратегічну екологічну оцінку, результати громадського обговорення та консультацій, проведених згідно із статтями 12 та 13 цього Закону, а також результати транскордонних консультацій, проведених відповідно до статті 14 цього Закону;

5) здійснює у межах компетенції моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

6) вживає заходів з усунення негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зумовлених виконанням документа державного планування;

7) забезпечує фінансування здійснення стратегічної екологічної оцінки;

8) вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки відомості відповідно до Порядку ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки;

9) здійснює інші повноваження відповідно до закону.

Відтак, Закон про СЕО встановлює, що саме замовник документів державного планування відповідає за здійснення усіх етапів процедури СЕО у повному обсязі. Неповне внесення документів до Реєстру СЕО або несвоєчасне здійснення процедур є порушенням з боку замовників документів державного планування.

Щодо неповного наповнення Реєстру СЕО рішеннями про затвердження документів державного планування та даними щодо моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зазначаємо, що законодавством чітко встановлено, що внесення таких матеріалів до Реєстру СЕО є обов'язком замовника документів державного планування.

Відповідно до частини першої статті 16 Закону про СЕО замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений документ державного планування (крім інформації, яка відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом), рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, і письмово повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 цього Закону.

Забезпечення здійснення моніторингу виконання планів і програм регулюється статтею 17 Закону про СЕО. Замовник документів державного планування у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272.

Отже, виявлені аудитом порушення свідчать про недотримання замовниками документів державного планування вимог статей 16 та 17 Закону.

Зауваження аудиту щодо того, що замовники не вживають заходів реагування на можливі негативні наслідки, також стосуються статті 17 Закону. Виявлення таких наслідків, їх документування та вжиття заходів з їх усунення є прямим обов'язком замовника документу державного планування.

Подібна ситуація має місце і щодо зауважень аудиту щодо громадських обговорень в рамках процедури СЕО. Згідно з вимогами Закону про СЕО організація та проведення громадського обговорення в процесі стратегічної екологічної оцінки належать до повноважень замовника документа державного планування.

Частиною сьомою статті 12 Закону про СЕО визначено, що усі зауваження і пропозиції до проекту документа державного планування та звіту про СЕО, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду замовником. За результатами розгляду замовник враховує одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляє.

Відповідно до частини дев'ятої статті 12 Закону про СЕО за результатами громадського обговорення замовник готує довідку про громадське обговорення, в якій підсумовує отримані зауваження і пропозиції та зазначає, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку враховані зауваження і пропозиції, надані відповідно до цієї статті (або обґрунтовує їх відхилення), а також обґрунтовує обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду. До довідки додаються протокол громадських слухань (у разі проведення) та отримані письмові зауваження і пропозиції. Довідка про громадське обговорення є публічною інформацією.

Таким чином, більшість зауважень аудиту стосується неналежного виконання вимог Закону про СЕО з боку замовників документа державного планування, а не недоліків нормативно-правового забезпечення чи організації державної системи стратегічної екологічної оцінки. Нормативна база відповідає положенням Директиви 2001/42/ЄС, процедури є повними та належним чином визначеними, і саме замовники документів державного планування зобов'язані забезпечувати їх виконання в повному обсязі.

Проаналізовані зауваження аудиту стосуються не якості законодавчого регулювання процедури СЕО, а системного недотримання замовниками вимог Закону про СЕО у частині проведення процедури, організації громадського обговорення, внесення інформації про затвердження документу державного планування до Реєстру СЕО та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Міністерство вважає нормативно-правову базу у сфері СЕО повною, узгодженою з європейськими зобов'язаннями України та такою, яка не потребує розширення чи перегляду. Подолання встановлених аудитом проблем можливе шляхом посилення відповідальності замовників документів державного планування та удосконалення механізмів контролю за виконанням ними вимог чинного законодавства.

У проекті Звіту зазначається про недостатню врегульованість між собою Закону про ОВД і Кодексу України про адміністративні правопорушення. Так, у проекті Звіту стверджується, що "Законом про ОВД визначено 9 видів правопорушень у сфері ОВД, з яких КУпАП визначає відповідальність за 5 видами правопорушень, а реальний контроль здійснюється за двома, а саме – провадження планованої діяльності, яка підлягає ОВД, без здійснення такої оцінки та недотримання умов висновку з ОВД (Додаток 2)".

Слід відзначити, що перелік справ про адміністративні правопорушення, які розглядаються Державною екологічною інспекцією України і, за якими нею накладаються адміністративні стягнення, визначений статтею 242-1 КУпАП, а статтею 255 цього Кодексу визначений перелік статей, за якими уповноважені особи Держекоінспекції мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення.

Також слід відзначити, що відповідно до частини першої статті 15 Закону про ОВД, встановлено 7 видів правопорушень у сфері оцінки впливу на довкілля. При цьому, частина 2 статті 15 Закону про ОВД встановлює, що особи, винні в порушенні законодавства про оцінку впливу на довкілля, притягуються до **дисциплінарної, адміністративної, цивільної чи кримінальної відповідальності**.

Таким, чином висновки аудиту щодо неузгодженості норм Закону про ОВД із КУпАП, без урахування інших видів відповідальності, зокрема, дисциплінарної, цивільної чи кримінальної, які регулюються іншим законодавством, зокрема, Цивільним та Кримінальними кодексами України, а також компетенції інших уповноважених органів.

Так, щодо правопорушення у сфері ОВД в частині *"надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності" та "порушення встановленої законодавством процедури щодо здійснення оцінки впливу на довкілля, у тому числі порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів" Держекоінспекцією та її територіальними органами перевірки не здійснюються через відсутність методології та неможливості класифікації та доказовості даного правопорушення.*

Держекоінспекція не є органом, уповноваженим перевіряти правильність або повноту здійснення процедурних дій, що належать до компетенції уповноважених територіальних чи центрального органів ОВД.

Оцінка повноти, достовірності або «завідомої неправдивості» відомостей, що містяться у звіті з ОВД, виходить за межі повноважень Держекоінспекції.

Разом з тим, стаття 9-1 Закону про ОВД визначає підстави для надання відмови у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля, а саме:

- 1) підстави, передбачені статтею 4-1 Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності";
- 2) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, встановлених частиною третьою статті 4 цього Закону;
- 3) невідповідність поданих документів вимогам законодавства про охорону навколишнього середовища та/або вимогам законодавства в інших сферах, якщо такі вимоги стосуються впливу на довкілля;
- 4) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо оприлюднення оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною третьою статті 4 цього Закону, та/або розміщення та забезпечення доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та

іншої документації, необхідної для оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною п'ятою статті 4 цього Закону;

5) визнання громадських слухань такими, що не відбулися, у зв'язку з неявкою суб'єкта господарювання, а також порушенням ним Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля;

6) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо врахування зауважень і пропозицій громадськості, наданих у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною десятою статті 5 цього Закону.

Згідно зі статтею 12 Закону про ОВД порушення процедури здійснення оцінки впливу на довкілля, безпідставне та необґрунтоване неврахування чи неналежне врахування результатів участі громадськості, інші порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля оскаржуються виключно в судовому порядку.

Отже, факти надання неправдивих відомостей у процесі ОВД та факт порушення процедури ОВД встановлюються виключно судом – у межах кримінального, адміністративного чи цивільного провадження залежно від характеру порушення.

Крім того не фіксуються правопорушення у сфері ОВД щодо: "порушення встановленої законодавством процедури та строків здійснення оцінки впливу на довкілля", "незаконне втручання у підготовку та надання висновку з оцінки впливу на довкілля" та "відмова уповноваженим законом територіальним органом, уповноваженим законом центральним органом виконавчої влади у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля з підстав, не встановлених законом", за якими складати протоколи про адміністративні правопорушення повинні уповноважені особи Національної поліції України.

Зазначені питання відносяться до повноважень правоохоронних органів.

За іншими двома видами правопорушень законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля, а саме: "неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля при прийнятті рішення про провадження планової діяльності" та "підготовка завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля", *КУпАП взагалі не встановлює ані відповідальність, ані уповноважених осіб, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення.*

Щодо того, що **“через відсутність чіткої норми адміністративного правопорушення у статті 91-5 КУпАП, інспектори змушені складати протоколи за статтею 164 КУпАП (провадження діяльності без дозвільного документа), що фактично знижує правову визначеність і дієвість притягнення порушників до відповідальності”** зазначаємо.

Стаття 91-5 КУпАП визначає порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля та відповідальність за них, а саме:

Надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планової діяльності, порушення встановлених законодавством

вимог щодо здійснення оцінки впливу на довкілля, у тому числі порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Недотримання під час провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням ресурсів корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішенні про провадження планованої діяльності та проектах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або подовження строків її провадження - до моменту забезпечення виконання таких екологічних умов -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідно до статті 255 КУпАП протоколи про адміністративні правопорушення за статтею 91-5 КУпАП мають право складати уповноважені на те посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів).

Згідно із статтею 172⁹⁻² КУпАП до порушень законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля віднесено порушення встановленої законодавством процедури та строків здійснення оцінки впливу на довкілля, втручання у підготовку та надання висновку з оцінки впливу на довкілля чи рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля, відмова уповноваженим законом територіальним органом, уповноваженим законом центральним органом виконавчої влади у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля з підстав, не встановлених законом, що -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від чотирьохсот до шестисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Примітка. Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, зазначені у пункті 1, підпунктах "а", "б" пункту 2 частини першої статті 3 Закону України "Про запобігання корупції".

Згідно зі статтею 255 КУпАП: у справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в статті 172⁻⁹⁻² цього Кодексу, протоколи про правопорушення мають право складати органи Національної поліції.

Стаття 212⁻³ КУпАП, визначає порушенням права на інформацію та права на звернення неоприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачено законами України, зокрема "Про оцінку впливу на довкілля", що -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Несвоєчасне внесення документів до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля згідно із Законом України "Про оцінку впливу на довкілля", обмеження доступу до інформації, внесеної до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частинами першою - восьмою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від шістдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до тридцяти годин.

Згідно зі статтею 255 КУпАП: особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення у справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в статті 212⁻³ цього Кодексу, протоколи про правопорушення мають право складати уповноважені особи секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або представники Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Таким чином, відповідальність визначена Законом про ОВД та КУпАП вбачається взаємоузгодженою.

Стосовно участі громадськості та громадських обговорень відзначаємо.

Законодавство у сфері ОВД забезпечує гарантоване право громадськості брати участь у процедурі ОВД.

В рамках процедури ОВД, право громадськості брати участь в процедурі ОВД реалізується шляхом її участі у громадських обговореннях на двох етапах процедури ОВД, громадських слуханнях, які проводяться під час громадського обговорення другого етапу процедури ОВД, а також шляхом надання письмових зауважень і пропозицій (у тому числі в електронній формі) до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, а також до Звіту з ОВД.

Громадськість має право подавати будь-які зауваження чи пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронній формі засобами Реєстру ОВД, із застосуванням інших засобів електронних комунікацій або засобів інших державних веб-порталів електронних послуг) та усно під час громадських слухань із занесенням до протоколу громадських слухань (частина 2 статті 7 Закону про ОВД).

Суб'єкт господарювання при підготовці Звіту з ОВД враховує повністю, враховує частково або обґрунтовано відхиляє зауваження і пропозиції громадськості, надані в процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД (частина 10 статті 5 Закону про ОВД).

Таблиця врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій громадськості, надані в процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД, є невід'ємною частиною звіту з ОВД.

Уповноважений орган при підготовці висновку з ОВД бере до уваги звіт з ОВД, звіт про громадське обговорення, зауваження і пропозиції, які надійшли під час консультацій, передбачених пунктом 6 частини першої статті 2 Закону "Про ОВД" (із заінтересованими центральними та місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування), а враховані та відхиленні зауваження і пропозиції, які надійшли під час громадського обговорення відображаються уповноваженим органом в описовій частині висновку з ОВД.

Крім цього, усі зауваження та пропозиції громадськості, надані протягом громадського обговорення вносяться до Реєстру ОВД та є невід'ємною частиною матеріалів ОВД.

Твердження про те, що громадські слухання та обговорення формально проводяться, але не завжди забезпечують реальну участь громадськості, лише на підставі того, що участь громадськості є мінімальною (10–30 осіб або ж відсутня, за результатами проведення громадських слухань у 80 відс. випадків складено акти про неявку представників громадськості) є некоректним.

Громадські слухання проводяться відповідно до Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 989 (далі – Порядок 989).

Згідно з пунктом 9 Порядку 989 суб'єкт господарювання в Оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля зазначає інформацію про час їх проведення та посилення для підключення до відеоконференції.

Громадські слухання обов'язково проводяться якщо на них присутня навіть 1 особа, яка засвідчила, що вона є представником громадськості.

Хід та результати громадських слухань оформлюються протоколом громадських слухань, який підписується головуючим на громадських слуханнях.

У разі неявки представників громадськості на громадські слухання складається відповідний акт, що підписується головою. У такому випадку громадські слухання вважаються такими, що відбулися, відповідно до пункту 23 Порядку 989.

При проведенні громадських слухань немає обмежень щодо кількості учасників громадських слухань, у тому числі представників громадськості, та тривалості їх проведення.

Участь або неучасть громадськості визначається рівнем суспільного інтересу до конкретного проекту планованої діяльності. Тобто, якщо проект є незначним або не становить суспільного резонансу чи інтересу, участь громадськості у ньому є мінімальною або відсутньою. І, навпаки, проекти планованої діяльності що становлять значний резонанс викликають значну зацікавленість громадськості та її участь у громадських слуханнях.

Так, у практиці громадських слухань організованих Міністерством є випадок, коли стосовно проекту планованої діяльності АТ «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ» «Завершення будівництва Ташлицької ГАЕС. Введення гідроагрегатів № 3-6 (з підвищенням нормального підпірного рівня (НПР) Олександрівського водосховища на р. Південний Буг з позначки +16,9 м)», тривалість громадських слухань становила понад 7,5 годин за участі понад 500 представників громадськості.

Твердження про випадки, які мають ознаки суто формального інформування (наприклад, фіктивного розміщення оголошень у різних місцях через повторні фото тих самих оголошень), що створювало лише видимість широкого оповіщення населення, є суб'єктивними з огляду на те, що форма повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля та форма оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1026 та є уніфікованими.

Крім цього, згідно із частиною третьою статті 4 Закону про ОВД, суб'єкт господарювання засобами Реєстру ОВД подає уповноваженому органу відомості, що підтверджують факт та дату оприлюднення суб'єктом господарювання повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, а уповноважений орган вносить такі відомості до Реєстру ОВД не пізніше наступного робочого дня з дня їх надходження, а також **перевіряє** та вносить зазначену інформацію до звіту про громадське обговорення.

У процесі оцінки впливу на довкілля забезпечується своєчасне, адекватне та ефективне інформування громадськості.

Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля (далі – Повідомлення), оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля (далі – Оголошення) оприлюднюються суб'єктом господарювання шляхом розміщення не менше ніж в трьох публічних місцях (зокрема, на дошках оголошень органів місцевого самоврядування, об'єктів соціально-культурного призначення, відділень

поштового зв'язку, на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів, у місцях, визначених та обладнаних органами державної влади або органами місцевого самоврядування, та інших місцях масового перебування населення) на території, де планується провадити плановану діяльність, та в усіх населених пунктах, які можуть зазнати впливу планованої діяльності, та/або опублікування в друкованих медіа, визначених суб'єктом господарювання, територія розповсюдження яких охоплює адміністративно-територіальні одиниці, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. Суб'єкт господарювання може додатково оприлюднювати документи, зазначені у цій частині, в інший спосіб, що разом з іншими способами інформування гарантуватиме доведення інформації до відома мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на території якої планується розміщення об'єкта, та адміністративно-територіальних одиниць, які можуть зазнати впливу планованої діяльності.

Відповідно до абзацу першого пункту 8 Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1026 (далі – Порядок), Повідомлення та Оголошення подаються суб'єктом господарювання шляхом заповнення електронної форми та підтверджуються накладенням кваліфікованого електронного підпису такої особи через електронний кабінет Реєстру ОВД.

Отже суб'єктом господарювання під час здійснення процедури ОВД розміщується на різних дошках оголошень сформоване в Реєстрі ОВД Повідомлення або Оголошення, відповідно до етапу процедури ОВД. Тобто один і той же документ розміщується на дошках оголошень в різних публічних місцях. Законом про ОВД визначена мінімальна кількість публічних місць для розміщення Повідомлення та Оголошення.

Стосовно твердження команди аудиту про те, що ***“зауваження і пропозиції від громадськості в переважній більшості не надходять або не документуються належним чином”*** зазначаємо.

Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, таблиця з інформацією про повне врахування, часткове врахування чи обґрунтоване відхилення суб'єктом господарювання зауважень і пропозицій громадськості, наданих у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, є невід'ємною частиною Звіту з ОВД.

При цьому, громадське обговорення включає розгляд усіх пропозицій і зауважень, які надійшли протягом процедури ОВД, а Звіт про громадське обговорення включає результати розгляду усіх наданих громадськістю пропозицій і зауважень протягом усього періоду громадського обговорення.

Обмеження щодо участі громадськості в процедурі ОВД відсутні. Громадськість, у разі зацікавленості тією чи іншою планованою діяльністю стосовно того чи іншого суб'єкта господарювання, має право та можливість

подати до уповноваженого органу зауваження і пропозиції як до Повідомлення так і до Оголошення.

При цьому, до Повідомлення громадськість має можливість надавати зауваження як шляхом надсилення їх до уповноваженого органу так і шляхом завантаження їх безпосередньо в Реєстр ОВД.

У разі отримання зауважень і пропозицій громадськості відповідний уповноважений орган повідомляє про них суб'єкту господарювання із застосуванням засобів електронних комунікацій та надає йому копії зауважень і пропозицій для їх врахування при підготовці Звіту з ОВД.

Усі отримані від громадськості зауваження та пропозиції до Повідомлення оприлюднюються в Реєстрі ОВД.

Суб'єкт господарювання при підготовці Звіту з ОВД враховує повністю, враховує частково або обґрунтовано відхиляє зауваження і пропозиції громадськості, надані в процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД та надає в розділі 10 Звіту з ОВД таблицю із зазначенням інформації про повне врахування, часткове врахування або обґрунтування відхилення отриманих під час громадського обговорення Повідомлення зауважень та пропозицій.

Громадське обговорення планованої діяльності після подання Звіту з ОВД починається з дня внесення відомостей, зазначених у частині дев'ятій статті 4 Закону про ОВД, до Реєстру ОВД і триває 25 робочих днів. Усі пропозиції та зауваження громадськості, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду уповноваженим органом.

Крім того, громадськість має право надавати зауваження та пропозиції до планованої діяльності під час проведення громадських слухань. Усім учасникам громадських слухань забезпечуються рівні умови для висловлення своєї думки, подання пропозицій і зауважень. Усі пропозиції і зауваження, подані під час громадських слухань в усній формі, фіксуються у протоколі громадських слухань.

Отримані письмові зауваження і пропозиції громадськості, що надійшли до уповноваженого органу протягом громадського обговорення Звіту з ОВД, враховуються уповноваженим органом при підготовці Висновку з ОВД та висвітлюються у Звіті про громадське обговорення планованої діяльності шляхом внесення у відповідну таблицю із зазначенням інформації про їх повне врахування, часткове врахування або обґрунтоване відхилення та додаються у додатках до даного звіту.

Висновок з ОВД та Звіт про громадське обговорення вносяться до Реєстру ОВД не пізніше строку, визначеного частиною сьомою статті 9 Закону про ОВД.

Стосовно ***“не встановлення вимог до кваліфікації розробників звітів, а уповноважені органи перевіряють лише формальну повноту матеріалів, а не достовірність даних”*** зазначаємо.

Як зазначалося вище, Закон про ОВД, прийнятий у 2017 році, є частиною виконання зобов'язань України в межах Угоди про асоціацію з Європейським

Союзом, зокрема імплементації положень Директиви 2011/92/ЄС від 13.12.2011 про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проектів на довкілля (кодифікація) (далі – Директива 2011/92/ЄС), а також відповідно до інших міжнародних зобов'язань.

Відповідно до частини першої статті 6 Закону про ОВД, суб'єкт господарювання забезпечує підготовку Звіту з ОВД і несе відповідальність за достовірність наведеної у ньому інформації згідно з законодавством.

Частина восьма цієї ж статті встановлює, що Звіт з ОВД підписується всіма його авторами (виконавцями) із зазначенням їхньої кваліфікації та зберігається в Реєстрі ОВД протягом усього часу провадження планованої діяльності, але не менш як п'ять років з дня отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Відтак, Закон про ОВД не встановлює вимог чи обмежень щодо юридичного статусу осіб або організацій, які можуть бути розробниками Звіту з ОВД, а також не передбачає будь-якої атестації чи сертифікації розробників Звітів з ОВД, однак передбачає обов'язкове зазначення їх кваліфікації.

Уповноважений орган здійснює розгляд наданих матеріалів виключно у межах своїх повноважень, визначених законодавством.

Законодавством не передбачено здійснення органом, уповноваженим на проведення процедури з оцінки впливу на довкілля, перевірки достовірності змісту документів.

Відповідно до принципу розподілу влади та визначених законом процедур уповноважений орган аналізує та оцінює Звіт з ОВД, зокрема на відповідність встановленим нормам, виходячи з презумпції достовірності поданих замовником (або розробником) документів.

Крім того, Директива 2011/92/ЄС не визначає порядку чи правил проведення верифікації достовірності поданих матеріалів, зокрема Звіту з ОВД.

Твердження про те, що *“окремі рішення щодо планованої діяльності ухвалювалися без належної екологічної оцінки або без внесення інформації до Реєстру ОВД, що підриває підзвітність і превентивну роль системи ОВД”* є безпідставним так як не містить конкретних прикладів рішень щодо планованої діяльності з підтвердженням того, що вони ухвалювалися без належної екологічної оцінки або без внесення інформації до Єдиного реєстру ОВД.

Процедура ОВД здійснюється через Реєстр ОВД. Згідно з частиною дванадцятою статті 4 Закону про ОВД, в Реєстрі ОВД формується реєстраційна справа із зазначенням реєстраційного номера, в якій зберігаються усі документи щодо планованої діяльності.

Усі рішення в процедурі ОВД приймаються уповноваженими на те органами в результаті аналізу матеріалів, поданих суб'єктом господарювання, з урахуванням величини та масштабів впливу планованої діяльності (площа території та чисельність населення, які можуть зазнати впливу), характеру (у тому числі – транскордонного), інтенсивності і складності, ймовірності,

очікуваного початку, тривалості, частоти і невідворотності впливу (включаючи прямий і будь-який опосередкований, побічний, кумулятивний, транскордонний, короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий, постійний і тимчасовий, позитивний і негативний впливи), передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення впливу на довкілля.

Також при прийнятті рішень уповноважений орган враховує зауваження та пропозиції громадськості, що надійшли під час громадських обговорень та громадських слухань, а також зауваження та пропозиції, надані органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в рамках проведення консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо оцінки впливу на довкілля та врахування результатів таких консультацій при прийнятті рішення щодо можливості здійснення планованої діяльності, затвердженого наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 06.02.2024 № 142, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14.02.2024 за № 224/41569.

Узагальнення аудиту про те, що ***“в результаті реєстри виконують лише формальні функції та не забезпечують повної прозорості і аналітичного використання інформації”*** є необґрунтованим.

Відповідно до частини 10 статті 4 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (Закон про ОВД) та статті 9¹ Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (Закон про СЕО), Реєстр ОВД та Реєстр СЕО – це, насамперед, єдині інформаційно-комунікаційні системи, що забезпечують створення, перегляд, збирання, внесення, накопичення, обробку, використання, розгляд, зберігання, захист, облік та надання інформації у сфері здійснення оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки.

Порядок ведення Реєстру ОВД та Реєстру СЕО визначені постановами Кабінету Міністрів України від 13.12.2015 № 1026 та від 02.05.2023 № 430 відповідно.

Законодавством не визначений функціонал Реєстру ОВД та Реєстру СЕО із здійснення аналітичних функцій щодо внесеної до них інформації. Обидва реєстри є цифровими інструментами здійснення процедури ОВД чи СЕО, а аналіз документації, яка вноситься до Реєстру ОВД чи Реєстру СЕО, щодо відповідності вимогам Закону про ОВД чи Закону про СЕО є функціональним обов’язком уповноваженого органу.

Разом з тим, Мінекономіки підтримує необхідність подальшого технічного вдосконалення Реєстру ОВД та Реєстру СЕО, зокрема, в частині поліпшення їх функціоналу, розширення технічних можливостей та зручності користування, що планується забезпечити за наявності відповідних матеріальних ресурсів, зокрема, в рамках проекту матеріально-технічної допомоги.

У зв'язку із зазначеним вважаємо Висновки 1 – 4 Рахункової палати України такими, що недостатньо відображають стан справ щодо реалізації державної політики у сфері ОВД та СЕО, потребують уточнення і коригування.

Щодо рекомендацій Рахункової палати України за результатом аудиту відповідності.

Міністерство вважає недоцільним уточнення та розширення контрольних повноважень Держекоінспекції та інших уповноважених органів з метою забезпечення системного моніторингу та виконання вимог законодавства у сферах ОВД і СЕО, оскільки діюче законодавство є достатнім для забезпечення державного нагляду (контролю) у сферах ОВД і СЕО та не потребує додаткового врегулювання.

Водночас, Мінекономіки підтримує необхідність встановлення адміністративної відповідальності за порушення Закону про СЕО (рекомендація Кабінету Міністрів України) та інформує.

Законом України від 03.11.2022 № 2717-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки», серед іншого, встановлено відповідальність за порушення законодавства про стратегічну екологічну оцінку та визначено перелік підстав для притягнення до адміністративної відповідальності.

З метою забезпечення реалізації норм статей 18 та 19 Закону про СЕО 15.01.2024 на розгляд до Верховної Ради України було внесено проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження відповідальності за недотримання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 10410, далі – законопроект 10410).

Метою законопроекту 10410 є забезпечення притягнення до адміністративної відповідальності осіб, винних у вчиненні правопорушень у сфері стратегічної екологічної оцінки.

Законопроектом 10410 передбачено встановлення штрафу за порушення законодавства у сфері стратегічної екологічної оцінки; надання посадовим особам центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю), права складати протоколи про адміністративні правопорушення у сфері стратегічної екологічної оцінки.

Прийняття законопроекту дозволить посилити контроль за дотриманням вимог законодавства щодо обов'язковості здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування та запровадить відповідальність за його порушення. Вищенаведене сприятиме сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

З огляду на внесений на розгляд Верховної Ради України законопроект 10410, пропонуємо відповідну рекомендацію викласти у такій редакції: «забезпечити супроводження проекту Закону про внесення змін до Кодексу

України про адміністративні правопорушення щодо запровадження відповідальності за недотримання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 10410) у Верховній Раді України».

Стосовно рекомендації Кабінетові Міністрів України затвердити єдині методичні рекомендації для здійснення контрольних заходів, включно із чіткими критеріями і стандартами документування дотримання процедур ОВД і СЕО зазначаємо, що відповідно до статей 20², 35 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Методики розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), Методики розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 342, наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 26.11.2019 № 450, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27.12.2019 за № 1293/34264 затверджено Уніфіковану форму акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю), щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Отже зазначене питання є законодавчо врегульованим і не потребує додаткового врегулювання.

Разом з тим, враховуючи те, що порушені проблемні питання необхідно розглядати, насамперед, в контексті дотримання вимог законодавства у сфері ОВД і СЕО суб'єктами планованої діяльності та замовниками документів державного планування в умовах запроваджених у період воєнного стану обмежень щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства, пропонуємо забезпечити перегляд рекомендації з метою розгляду Кабінетом Міністрів України можливості відновлення планових заходів державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства та спрощення вимог до проведення позапланових заходів державного екологічного нагляду (контролю).

Рекомендація запровадити кваліфікаційні вимоги та сертифікацію розробників звітів розглядатиметься як додатковий механізм державного регулювання господарської діяльності, що суперечить курсу Уряду на сприяння розвитку бізнесу, зокрема, шляхом дерегуляції дозвольно-погоджувальних процедур у сфері господарської діяльності.

Міністерство вважає некоректною і необґрунтованою рекомендацію Кабінету Міністрів України встановити мінімальні вимоги до змісту звітів з ОВД і СЕО відповідно до міжнародних практик, адже з урахуванням імплементації Україною актів права ЄС щодо ОВД і СЕО у повному обсязі, такі

вимоги вже запроваджені Законом про ОВД (стаття 6), Законом про СЕО (стаття 11) та прийнятими на виконання цих Законів нормативно-правовими актами.

При цьому, визначені законами професійні стандарти, зміст і структура звітів унеможливають довільне їх трактування та забезпечують належний рівень якості і достовірності звітності.

Оскільки законодавство України у сфері ОВД та СЕО та запроваджені механізми здійснення процедур ОВД і СЕО повністю відповідають асquis ЄС та міжнародним практикам, запровадження додаткових кваліфікаційних вимог або процедур верифікації є недоцільним і може призвести до дублювання чинних нормативних положень.

Також недоцільним є визначення стандартизованих індикаторів та критеріїв для оцінки впливів у межах ОВД і СЕО.

Слід окремо зазначити, що Україна першою з-поміж європейських країн запровадила цифровізацію окремих етапів процедури ОВД та процедури СЕО, створивши і впровадивши публічні електронні реєстри: Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля (з 2019 року) та Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки (з травня 2023 року). Цифровізацією досягнуто спрощення процедур для суб'єкта та скорочення їх тривалості, усунуто умови для виникнення корупційних ризиків та мінімізовано дискрецію органів під час прийняття рішення за результатом процедур ОВД та СЕО.

Процедури ОВД та СЕО здійснюються через Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля та через Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки відповідно, усі матеріали щодо конкретної справи в рамках процедури ОВД чи СЕО, розміщені у реєстрах, у тому числі рішення, ухвалені за результатом процедур СЕО та ОВД, є доступними та відкритими (за виключенням інформації конфіденційного характеру), що повністю забезпечує принципи відкритих даних і доступу громадськості до інформації відповідно до вимог Орхуської конвенції та Директиви Європейського Парламенту і Ради від 26.05.2003 про участь громадськості у розробці певних екологічних планів та програм та внесення змін до Директив Ради 85/337/ЄЕС та 96/61/ЄС щодо участі громадськості та доступу до правосуддя.

Недостатньо обґрунтованою вважаються рекомендації для забезпечення змістовної та результативної участі громадян шляхом спрощення доступу до інформації про плановану діяльність та стратегічні документи та шляхом запровадження механізму обліку та розгляду зауважень із чітким обґрунтуванням їх врахування або відхилення, оскільки це є нормою Законів про ОВД та СЕО.

Так, Законом про ОВД встановлено, що усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, таблиця з інформацією про повне врахування, часткове врахування чи обґрунтоване відхилення суб'єктом господарювання зауважень і пропозицій громадськості, наданих у процесі

громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, є невід'ємною частиною Звіту з ОВД.

Громадське обговорення Звіту з ОВД включає розгляд усіх пропозицій і зауважень, які надійшли протягом процедури ОВД, а Звіт про громадське обговорення включає результати розгляду усіх наданих громадськістю пропозицій і зауважень протягом усього періоду громадського обговорення.

Схожий механізм врахування пропозицій і зауважень громадськості до документу державного планування визначений Законом про СЕО.

Так, згідно із частиною четвертою статті 5 Закону про СЕО, замовник документа державного планування враховує в документі державного планування звіт про стратегічну екологічну оцінку, результати громадського обговорення та консультацій, проведених згідно із статтями 12 та 13 цього Закону, а також результати транскордонних консультацій, проведених відповідно до статті 14 цього Закону, а частиною дев'ятою статті 12 Закону про СЕО встановлено, що за результатами громадського обговорення замовник готує довідку про громадське обговорення, в якій підсумовує отримані зауваження і пропозиції та зазначає, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку враховані зауваження і пропозиції, надані відповідно до цієї статті (або обґрунтовує їх відхилення), а також обґрунтовує обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду. До довідки додаються протокол громадських слухань (у разі проведення) та отримані письмові зауваження і пропозиції. Довідка про громадське обговорення є публічною інформацією та вноситься замовником до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Стосовно рекомендацій щодо післяпроектного моніторингу та моніторингу документів державного планування зазначаємо.

Законом про ОВД та прийнятими відповідно до нього нормативно-правовими актами чітко визначені вимоги до інформації, яка обов'язково повинна бути наведена у висновку з оцінки впливу на довкілля, та визначений механізм оприлюднення інформації з оцінки впливу на довкілля.

Згідно з пунктом 7 частини п'ятої статті 9 Закону про ОВД у висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, якщо з оцінки впливу на довкілля випливає необхідність щодо здійснення післяпроектного моніторингу – визначає порядок, строки та вимоги до його здійснення.

Тобто, встановлення післяпроектного моніторингу у висновку з оцінки впливу на довкілля не є обов'язковою вимогою і визначається уповноваженим органом у кожному окремому випадку в залежності від величини та масштабів впливу планованої діяльності, характеру, інтенсивності, складності та ін. Отже, подання (оприлюднення) інформації щодо післяпроектного моніторингу у формі звіту здійснюється у випадку, якщо такий пункт встановлено у висновку з оцінки впливу на довкілля.

Крім того структура, функціонал та перелік документів, які вносяться до Реєстру ОВД є чітко визначеним законодавством, зокрема, частиною дванадцятю статті 4 Закону про ОВД та пунктом 7 Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1026 (далі – Порядок).

Законодавством не передбачено наявності окремих модулів для моніторингу (контролю) дотримання вимог процедури ОВД, а доопрацювання функціоналу Реєстру ОВД потребуватиме додаткового фінансування.

Післяпроектний моніторинг не є регуляторною процедурою.

Окремо звертаємо увагу, що Закон про ОВД прийнятий з метою імплементації Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/92/ЄС від 13.12.2011 про оцінювання впливу окремих державних та приватних проектів на довкілля (кодифікація), яка не передбачає оприлюднення даних післяпроектного моніторингу.

Окрім того, дані післяпроектного моніторингу є первинними, тому у перспективі можуть оприлюднюватись після їх верифікації. Водночас, Директива 2011/92/ЄС не визначає порядку чи правил проведення такої верифікації.

У той же час, суб'єкт господарювання може самостійно забезпечити відкритий доступ до звітів з післяпроектного моніторингу, це може бути публікація на офіційному вебсайті суб'єкта (за наявності) або надання звіту за зверненням.

Питання вільного доступу до даних моніторингових спостережень потенційно-небезпечних параметрів для населення не можуть регулюватися Законом про ОВД, при цьому регулюються іншими законами та підзаконними актами.

Водночас, забезпечення здійснення моніторингу виконання планів і програм регулюється статтею 17 Закону про СЕО. Замовник документів державного планування у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272.

Замовник документів державного планування зобов'язаний щорічно оприлюднювати результати моніторингу на своєму офіційному вебсайті, а в разі виявлення негативних наслідків вживати заходів для їх усунення.

Отже, законодавство вже передбачає уніфіковані вимоги до звітування та оприлюднення результатів моніторингу, а додаткове встановлення «уніфікованих форм звітності» не має правової необхідності.

Більше того, розроблення нових форм звітності суперечить принципу оптимальності державного регулювання та може ускладнити діяльність замовників документів державного планування,

Щодо інтеграції результатів екологічних оцінок у процеси галузевого та регіонального планування зазначаємо, що результати стратегічної екологічної оцінки вже інтегровані у процеси прийняття рішень на галузевому та регіональному рівнях, оскільки законодавство України прямо зобов'язує замовників документів державного планування враховувати результати СЕО при затвердженні документів державного планування.

Зокрема, відповідно до пункту 6 § 32 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007. № 950, проекти актів Кабінету Міністрів, якими затверджуються документи державного планування, визначені Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», готуються з урахуванням особливостей здійснення стратегічної екологічної оцінки, передбачених зазначеним Законом. Серед обов'язкових додатків до проекту акта Кабінету Міністрів, при внесенні на розгляд Кабінету Міністрів, передбачено також звіт про стратегічну екологічну оцінку, довідки про консультації з органами виконавчої влади та про громадське обговорення, підготовлені відповідно до статей 11-13 Закону про СЕО (у разі здійснення стратегічної екологічної оцінки).

Закон про СЕО передбачає обов'язкове врахування результатів стратегічної екологічної оцінки у містобудівній документації, що забезпечує інтеграцію екологічних критеріїв у просторове та регіональне планування.

Таким чином, механізм інтеграції результатів оцінки у процес ухвалення управлінських рішень вже діє і відповідає вимогам Директиви Європейського Парламенту і Ради 2001/42/ЄС від 27.06.2001 про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України особливо звертає увагу Рахункової палати України на тому, що імplementовані Україною Директива 2001/42/ЄС про СЕО та Директива 2011/92/ЄС про ОВД є лише двома актами горизонтального права ЄС з поміж інших актів, передбачених міжнародними зобов'язаннями України за розділом 27 “Довкілля та зміна клімату” Угоди про Асоціацію з ЄС, та які визначають правову рамку процедур СЕО і ОВД,

Європейське законодавство та міжнародні зобов'язання України за Угодою про Асоціацію з ЄС передбачають забезпечення функціонування інституту стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля в комплексі із реалізацією інших актів права, зокрема, Водної рамкової директиви 2000/60/ЄС, що визначає політику з інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом, Директиви 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря, Оселищної 92/43/ЄС та Пташиної 2009/147/ЄС директив, якими визначаються, зокрема, принципи оцінки впливу на середовища існування видів та шляхи міграції та місця гніздування птахів, що сукупності із Директивами 2004/35/ЄС про екологічну відповідальність за

попередження та ліквідацію наслідків завданої навколишньому середовищу шкоди та 2024/1203 про захист довкілля за допомогою кримінального права, іншими директивами та регламентами, має забезпечити досягнення загальної мети щодо захисту довкілля, забезпеченню невиснажливого використання природних ресурсів.

Отже, об'єктивна оцінка ефективності запроваджених Україною процедур оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки, їх відповідності актам права ЄС, можлива за умови комплексної оцінки виконання всіх міжнародних зобов'язань України за розділом 27 “Довкілля та зміна клімату” Угоди про асоціацію з ЄС.

Заступник Міністра економіки, довкілля
та сільського господарства України

Віталій КІНДРАТІВ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

вул. Лабораторна, 69, м. Дніпро, 49000, тел. (096) 512-94-24,
e-mail: ecology@adm.dp.gov.ua, код ЄДРПОУ 38752461

Заступнику Голови Рахункової
палати

Сергію КЛЮЧЦІ

вул. М. Коцюбинського, 7,
м. Київ, 01054

e-mail: rp@rp.gov.ua

Шановний Сергію Сергійовичу!

У відповідь на Ваш лист від 05.11.2025 № 03-3395, що зареєстрований у департаменті 06.11.2025 за № 3280/0/260-25, стосовно проекту звіту відповідно до здійсненого аудиту відповідності на тему: “Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка – на шляху до “Зеленого переходу” (далі – Звіт) надаємо коментарі та пропозиції, а саме:

- на рисунку 2 (на сторінці 15 Звіту) наведена не повна схема реалізації процедури оцінки впливу на довкілля, що передбачена частиною першою статті 2 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”, зокрема відсутня інформація щодо аналізу уповноваженим органом інформації, врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності та проведення консультацій з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо оцінки впливу на довкілля, а також не оцінена суперечність пункту 6 частини першої цієї статті та Порядку проведення консультацій з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо оцінки впливу на довкілля та врахування результатів таких консультацій при прийнятті рішення щодо можливості здійснення планованої діяльності, затвердженого наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 06.02.2024 № 142, стосовно обов’язковості/необов’язковості проведення консультацій;

- на сторінці 44 Звіту надані рекомендації, у тому числі, уповноваженим територіальним органам щодо забезпечення змістовної та результативної участі громадян - не підкріплені наявними нормами законодавства, так як здійснення процедури оцінки впливу на довкілля проводиться виключно згідно з нормами Закону України “Про оцінку впливу на довкілля” та іншого законодавства, а

уповноважені територіальні органи, на відміну від уповноваженого центрального органу, не встановлюють порядки та механізми здійснення оцінки впливу на довкілля, а діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;

- на сторінці 45 Звіту зазначено, що станом на 05.11.2025 листи-запевнення у зв'язку зі здійсненням аудиту не надано, в тому числі, і департаментом, - копія листа департаменту від 04.11.2025 № 1-4159/0/261-25 на адресу Рахункової палати додається;

- у Звіті відсутня інформація щодо посилання на Закон України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни", відповідно до підпункту 4 пункту 1 якого визначено, що у період дії воєнного стану або стану війни будь-які перевірки щодо своєчасності та повноти подання будь-яких звітів чи документів звітового характеру уповноваженими органами не проводяться, - що впливає на здійснення уповноваженими органами об'єктивного аналізу виконання суб'єктами господарювання післяпроектного моніторингу;

- просимо врахувати проблематику, висвітлену у листі департаменту від 08.08.2025 ОВД Вих. № 143/0/490-25 на адресу Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України (копія додається) – відповідь станом на цей час відсутня.

Також повідомляємо, що участь в онлайн обговоренні проекту Звіту братимуть:

[REDACTED]

[REDACTED]

Додаток: на 4 арк. в 1 прим.

З повагою

Директор департаменту

Яна НА УМЕНКО

[REDACTED]

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

вул. Сахарова 23А, м. Івано-Франківськ, 76014, тел./факс (0342)52-61-50; e-mail: main@eco.if.gov.ua

код ЄДРПОУ 40008068

2025 р. № _____

На № 03-3395 від 05.11.2025 р.

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01054

rp@rp.gov.ua

На лист від 05.11.2025 № 03-3395 управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації надає інформацію про уповноважених осіб, які братимуть участь в онлайн обговоренні проекту Звіту про результати аудиту відповідності на тему «Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка – на шляху до «Зеленого переходу»:

[Redacted text block]

Зауважуємо, що управлінням екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації в повній мірі забезпечується проведення громадських слухань у процесі громадського обговорення планованої діяльності шляхом: оприлюднення оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, проведення громадських слухань, розгляду, повного врахування, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій громадськості, отриманих під час громадських слухань, підготовки і оприлюднення шляхом внесення до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля звіту про громадське обговорення.

Відповідно до п. 23 Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 989 у разі неявки представників громадськості на громадські слухання складається відповідний акт, що підписується головою. У такому випадку громадські слухання вважаються такими, що відбулися.

Начальник управління

Андрій ПЛІХТЯК

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЯ
Управ. екології та природ. ресурс.
Вих № 433/03-08 від 13.11.2025
Підписання КЕП Плїхтяк Андрій Дмитрович
Сертифікат
3FAA9288358EC003040000097052000E3A7DC00
Мітка часу: 13.11.2025 11:16:18

Рахункова палата
№ 1961/06 від 19.11.2025 10:28

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

м-н Свободи, 5, Держпром, 4 під., 7 пов., м. Харків, 61022, тел./факс (057) 725-38-38
E-mail: ecodepart@kharkivoda.gov.ua, код ЄДРПОУ 38634241

№

на №

03-3395

від

05.11.2025

Заступнику Голови Рахункової
палати

Сергію КЛЮЧЦІ

Шановний пане Сергію!

Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації (далі – Департамент) розглянуто Ваш лист щодо ознайомлення з проєктом Звіту про результати аудиту відповідності на тему «Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка – на шляху до «Зеленого переходу» (далі – проєкт Звіту).

Надаємо наступні коментарі та пропозиції до рекомендацій, наданих у проєкті Звіту Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України разом з уповноваженими територіальними органами в сфері оцінки впливу на довкілля (далі – ОВД) і стратегічної екологічної оцінки (далі – СЕО) з приводу:

- спрощення доступу до інформації про плановану діяльність та стратегічні документи, забезпечивши широке інформування через цифрові інструменти та регіональні комунальні канали коментуємо, що оприлюднення інформації під час проведення процедур ОВД і СЕО здійснюється у відповідності до вимог Законів України «Про оцінку впливу на довкілля», «Про стратегічну екологічну оцінку», тому здійснення інформування через цифрові інструменти та регіональні комунальні канали, які відсутні в розпорядженні Департаменту, не має законодавчого підґрунтя. Створення цифрових інструментів та регіональних комунальних каналів потребує нормативного врегулювання та фінансового забезпечення.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Сертифікат 5E984D526F82F38F0400000073E960017CD53F06

Підписувач **НЕРЕТА АНДРІЙ КОСТЯНТИНОВИЧ**

Рахункова палата

Дійсний з 23.04.2025 14:26:11 по 23.04.2026 23:59:59

№ 1935/06 від 17.11.2025 10:36

№ 03.02-15/3058 від 14.11.2025

Крім того, на офіційному сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України діє національна онлайн-платформа «ЕкоСистема», на якій розміщені Єдиний реєстр оцінки впливу на довкілля та Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки, яка забезпечує громадян актуальною та достовірною екологічною інформацією. Для поєднання даних про забруднення, забруднювачів та інструменти захисту довкілля діє система «SaveEcoBot», перший в Україні екологічний бот для моніторингу інформації про дозвільні документи та процедури промислових та інших забруднювачів довкілля. Приєднання до цієї системи дозволяє зацікавленим особам відстежувати інформацію про етапи та стадії розгляду справ у Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля, інше.

Ураховуючи вищевикладене, при бажанні кожний громадянин має доступ до інформації про плановану діяльність та стратегічні документи, тому пропонуємо виключити дану рекомендацію з проєкту Звіту.

- запровадження прозорого механізму обліку та розгляду зауважень, із чітким обґрунтуванням їх врахування або відхилення коментуємо наступне.

Департамент в процесі ОВД дотримується вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та нормативно-правовими актами у цій сфері щодо інформування громадськості, організації громадських слухань, обліку й розгляду зауважень та пропозицій під час проведення процедури ОВД.

Так, із зауваженнями та пропозиціями громадськості можна ознайомитися в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля в розділах «Пропозиції від населення» чи «ОВД – Громадський реєстр».

Із обґрунтуваннями за результатами розгляду зауважень та пропозицій громадськості щодо повного врахування, часткового врахування або обґрунтованого відхилення можна ознайомитися в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля у звітах про громадське обговорення планованої діяльності, які є невід’ємною частиною висновку з оцінки впливу на довкілля.

Звертаємо увагу, що згідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» громадськість має право подавати будь-які зауваження чи пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронній формі засобами Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, із застосуванням інших засобів електронних комунікацій або засобів інших державних веб-порталів електронних послуг) та усно під час громадських слухань із занесенням до протоколу громадських слухань.

Отже, участь у громадських слуханнях та подання будь-які зауваження чи пропозиції від громадськості є правом, а не обов’язком.

Тому, незрозуміло який саме облік зауважень чи спосіб оприлюднення або ступень прозорості має забезпечити Департаментом з метою виконання зазначеної рекомендації.

Також слід приймати до уваги, що в умовах воєнного стану в ході здійснення процедури ОВД можуть виникнути певні додаткові проблеми чи

ризика: складність забезпечення участі громадськості (через евакуацію, переміщення населення, руйнування комунікацій або обмеження доступу до інтернету); обмеження доступу до інформації з міркувань безпеки (обговорення чи публікація інформації може створити загрозу обороні або безпеці); ризики маніпуляції або дезінформації в умовах інформаційної війни (оприлюднення додаткової інформації може використовуватися ворогом для поширення неправдивих або провокаційних відомостей).

Пропонуємо врахувати наведений коментар Департаменту під час складання рекомендацій за результатами проведення означеного аудиту відповідності.

- **перегляду підходу до організації громадських обговорень і розміру плати, врахування фактичних виплат та умов воєнного стану та дистанційних форматів** звертаємо увагу на те, що громадське обговорення планованої діяльності у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» не відрізняється від громадського обговорення планованої діяльності в довоєнні часи, окрім дистанційного формату проведення громадських слухань в умовах воєнного стану.

- **посилення координації між Міністерством, органами місцевого самоврядування й Держекоінспекцією у сфері планування, моніторингу і звітування** – підтримуємо цю рекомендацію.

- **забезпечення регулярного навчання інспекторів і аналітиків, залучених до процедур ОВД і СЕО** – підтримуємо цю рекомендацію.

- **інтегрування результатів екологічних оцінок у процеси галузевого та регіонального планування, забезпечивши ухвалення рішень на основі достовірних даних** звертаємо увагу, що у воєнний стан екологічне планування потребує адаптації з урахуванням реалій обмеженого доступу до даних і потреби у відновленні.

З метою зменшення ризиків негативного впливу на довкілля результати екологічних оцінок враховуються Департаментом під час розгляду галузевих та регіональних стратегій, планів та програм.

Інформація про уповноважених осіб, які братимуть участь в он-лайн обговоренні проєкту Звіту:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Номер телефону та електронної пошти
0			

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Номер телефону та електронної пошти
1	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
2	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Директор Департаменту

Андрій НЕРЕТА

[REDACTED]
[REDACTED]

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

вул.600-річчя, 19, м. Вінниця, 21000, тел.: (0432) 55 21 01,
e-mail: vin@dei.gov.ua код ЄДРПОУ 37979894

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Рахункова палата

Розглянувши проєкт Звіту про результати аудиту відповідності на тему «Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка – на шляху до «Зеленого переходу» Державна екологічна інспекція у Вінницькій області надає пропозиції щодо включення до рекомендацій наступних пунктів.

Доповнити статтю 91-5 Кодексу України про адміністративні правопорушення частиною 3 і викласти її в такій редакції:

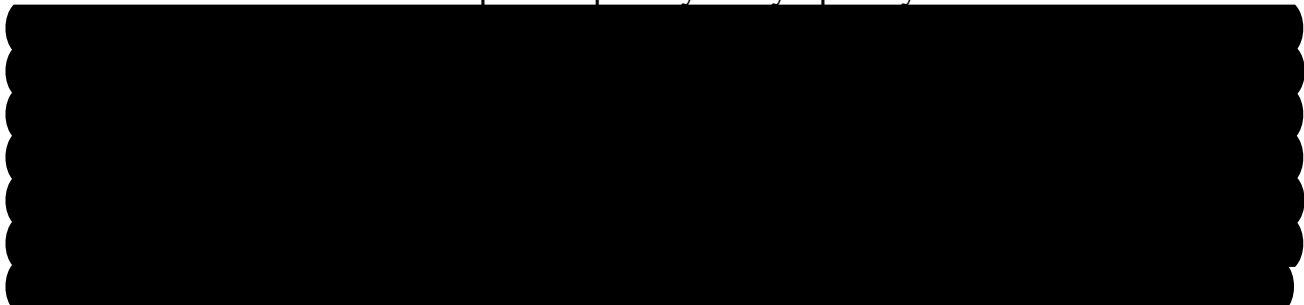
«Провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням ресурсів корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин за відсутності позитивного висновку з оцінки впливу на довкілля, рішення про провадження планової діяльності та проєктах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або продовження строків її провадження –

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.»

Внести зміни до статті 221 КУпАП шляхом виключення з тексту «91⁵».

Внести зміни до статті 242-1 КУпАП шляхом включення в текст «91⁵».

Участь в он-лайн обговоренні проєкту Звіту приймуть:

[REDACTED]

Начальник

Юрій ДУБОВИЙ

[REDACTED]

ДОВІДКА

про результати розгляду зауважень, коментарів та пропозицій до проєкту Звіту про результати аудиту відповідності на тему «Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка – на шляху до «Зеленого переходу»

(зауваження до проєкту Звіту надані: Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України (лист від 14.11.2025 № 6103-06/78104-03), Департаментом екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації (лист від 14.11.2025 № 1-4332/0/261-25), Управлінням екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації (лист від 13.11.2025 № 433/03-08), Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації (лист від 14.11.2025 № 03.02-15/3058), Державною екологічною інспекцією у Вінницькій області (лист від 14.11.2025 № 4770/11/25))

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об’єкта контролю	Зауваження посадової особи об’єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження ¹	Обґрунтування прийнятого рішення
Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України (далі – Мінекономіки)				
1	Стор. 17 проєкту Звіту «Аудитом встановлено, що: не всі затверджені документи державного планування, які підлягають SEO, пройшли процедуру повністю...»	Законами України «Про оцінку впливу на довкілля», «Про стратегічну екологічну оцінку», а також прийнятими на виконання цих законів нормативно-правовими актами, Україна забезпечила виконання міжнародних зобов’язань за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16.09.2014 № 678-VII, в частині імплементації Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/92/ЄС від 13.12.2011 про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проєктів на довкілля (кодифікація) та Директиви Європейського Парламенту і Ради 2001/42/ЄС від 27.06.2001 про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля у повному обсязі.	Не враховано	Аудит не ставить під сумнів повноту та відповідність законодавчої бази acquis ЄС (стор. 4. проєкту Звіту: «Україна сформувала належну правову та інституційну основу для здійснення ОВД і SEO та досягла відчутного прогресу у приведенні національного законодавства у відповідність до європейських стандартів»; стор. 5 проєкту Звіту: «Національне законодавство, яке регулює ОВД і SEO, здебільшого гармонізоване з вимогами ЄС та Угодою про асоціацію»). Положення проєкту Звіту не стосуються змісту законодавства, а описують фактичний

¹ Необхідно зазначити, яке саме рішення прийнято за результатами розгляду зауважень: «Враховано», «Частково враховано», «Не враховано».

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Європейська Комісія у Звітах про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 та 2024 років відзначила рівень імплементації acquis ЄС у сфері ОВД та СЕО, а Європейський Парламент у своїй Резолюції від 09.09.2025 р. щодо звітів Європейської Комісії щодо України за 2023 та 2024 роки закликав Європейську Комісію надалі підтримувати Україну у впровадженні процедур оцінки впливу на навколишнє середовище, зокрема в лісовому та сільськогосподарському секторах, а також процедур стратегічної екологічної оцінки (пункт 68 Резолюції). Законодавство України у сфері ОВД та СЕО та запроваджені механізми здійснення процедур ОВД і СЕО повністю відповідають acquis ЄС та міжнародним практикам. Висвітлені Рахунковою палатою України проблемні питання варто розглядати, насамперед, в контексті дотримання вимог законодавства у сфері ОВД суб'єктами планованої діяльності та замовниками документів державного планування у сфері СЕО, за умови запроваджених у період воєнного стану обмежень щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства. Мінекономіки зазначає, що проєкт Звіту містить значну кількість хибних тверджень і неточностей, на яких ґрунтуються подальші висновки та рекомендації Кабінетові Міністрів України, Мінекономіки та іншим органам державної влади. Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі – Закон про СЕО) стратегічна екологічна оцінка здійснюється у процесі		стан виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовниками документів державного планування (далі – ДДП). Закон про СЕО дійсно містить чіткий розподіл повноважень замовника. Проте аудит встановив системне неналежне виконання цих повноважень значною кількістю замовників, що призводить до неповноти процедури СЕО, порушення строків, невнесення документів до Єдиного реєстру СЕО та відсутності результатів моніторингу. Водночас нестворення механізмів реагування на такі порушення, низький рівень контролю за виконанням законодавства та невизначення адміністративної відповідальності за статтями 16 і 17 Закону про СЕО ускладнюють забезпечення виконання законодавчих вимог. Отже, формулювання у проєкті Звіту є коректним і передає фактичний стан реалізації процедури, зокрема, – її неповноту. Наголос зроблено не на недоліках закону, а на невиконанні його вимог

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		розроблення документа державного планування до його подання для затвердження. Здійснення стратегічної екологічної оцінки забезпечує замовник. Звертаємо увагу, що відповідно до статей 5, 12, 13, 16 та 17 Закону про СЕО, ключові обов'язки щодо здійснення процедури СЕО покладаються на замовника документа державного планування. Закон про СЕО чітко визначає, що саме замовник забезпечує здійснення усіх етапів СЕО, у тому числі підготовку та оприлюднення документів, проведення громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі стратегічної екологічної оцінки, внесення матеріалів до Реєстру СЕО та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. У зв'язку з цим зауваження аудиту, які стосуються неповноти або несвоєчасності процедурних дій, відображають неналежне виконання замовниками прямих вимог Закону про СЕО, а не недоліки в організації державної політики у сфері СЕО. Так, за результатами аудиту встановлено, що не всі документи, які підлягають СЕО, проходять повну процедуру оцінки, а окремі етапи виконуються формально. Водночас, стаття 5 Закону про СЕО визначає повноваження замовника документу державного планування, а саме замовник: 1) забезпечує здійснення стратегічної екологічної оцінки проєкту документа державного планування; 2) здійснює інформування та забезпечує вільний доступ до інформації у процесі стратегічної екологічної оцінки;		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		3) забезпечує своєчасні та ефективні можливості для участі громадськості у стратегічній екологічній оцінці проєкту документа державного планування; 4) враховує в документі державного планування звіт про стратегічну екологічну оцінку, результати громадського обговорення та консультацій, проведених згідно із статтями 12 та 13 цього Закону, а також результати транскордонних консультацій, проведених відповідно до статті 14 цього Закону; 5) здійснює у межах компетенції моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; 6) вживає заходів з усунення негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зумовлених виконанням документа державного планування; 7) забезпечує фінансування здійснення стратегічної екологічної оцінки; 8) вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки відомості відповідно до Порядку ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки; 9) здійснює інші повноваження відповідно до закону. Відтак, Закон про СЕО встановлює, що саме замовник документів державного планування відповідає за здійснення усіх етапів процедури СЕО у повному обсязі. Неповне внесення документів до Реєстру СЕО або несвоєчасне здійснення процедур є порушенням з боку замовників документів державного планування		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
2	Стор. 17 проєкту Звіту «...у багатьох випадках у Єдиному реєстрі СЕО відсутні рішення про затвердження ДДП та/або заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, результати моніторингу...»	<i>Щодо неповного наповнення Реєстру СЕО рішеннями про затвердження документів державного планування та даними щодо моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зазначаємо, що законодавством чітко встановлено, що внесення таких матеріалів до Реєстру СЕО є обов'язком замовника документів державного планування.</i> Відповідно до частини першої статті 16 Закону про СЕО замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений документ державного планування (крім інформації, яка відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом), рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, і письмово повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 цього Закону. Забезпечення здійснення моніторингу виконання планів і програм регулюється статтею 17 Закону про СЕО. Замовник документів державного планування у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку	Не враховано	Аудит встановив, що Єдиний реєстр СЕО є неповним, а даних про затвердження документів державного планування та результати моніторингу немає. При цьому зібрані аудиторські докази підтверджують: значна частина органів місцевого самоврядування не вносила інформацію про затвердження документів у визначені строки; матеріали моніторингу не формуються та не оприлюднюються у переважній більшості випадків. Мінекономіки не має повноважень для впливу на замовників та контролю за повнотою внесення документів у Єдиний реєстр СЕО. Таким чином, твердження в проєкті Звіту є обґрунтованим і підтверджується фактичними даними аудиту

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272. Отже, виявлені аудитом порушення свідчать про недотримання замовниками документів державного планування вимог статей 16 та 17 Закону. Зауваження аудиту щодо того, що замовники не вживають заходів реагування на можливі негативні наслідки, також стосуються статті 17 Закону. Виявлення таких наслідків, їх документування та вжиття заходів з їх усунення є прямим обов'язком замовника документу державного планування		
3	Стор. 20 проєкту Звіту «Аудитом встановлено, що вимоги щодо залучення громадськості до процедур ОВД і СЕО загалом виконуються. Водночас участь громадськості у процедурах залишається дуже низькою, а механізми збору та розгляду зауважень реалізуються формально.	Подібна ситуація має місце і щодо зауважень аудиту щодо громадських обговорень в рамках процедури СЕО. Згідно з вимогами Закону про СЕО організація та проведення громадського обговорення в процесі стратегічної екологічної оцінки належать до повноважень замовника документа державного планування. Частиною сьомою статті 12 Закону про СЕО визначено, що усі зауваження і пропозиції до проєкту документа державного планування та звіту про СЕО, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду замовником. За результатами розгляду замовник враховує одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляє.	Не враховано	Під час аудиту не проводилась оцінка повноважень Мінекономіки щодо організації слухань. Однак встановлені порушення – неналежне проведення громадських обговорень і документування, неврахування пропозицій громадськості – безпосередньо впливають на якість СЕО та досягнення її цілей. Отже, твердження Звіту коректно описують виявлені проблеми під час проведення процедури СЕО

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	Обмеженість реальної участі послаблює прозорість, довіру суспільства та превентивну функцію екологічних оцінок»	Відповідно до частини дев'ятої статті 12 Закону про СЕО за результатами громадського обговорення замовник готує довідку про громадське обговорення, в якій підсумовує отримані зауваження і пропозиції та зазначає, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку враховані зауваження і пропозиції, надані відповідно до цієї статті (або обґрунтовує їх відхилення), а також обґрунтовує обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду. До довідки додаються протокол громадських слухань (у разі проведення) та отримані письмові зауваження і пропозиції. Довідка про громадське обговорення є публічною інформацією. Таким чином, більшість зауважень аудиту стосується неналежного виконання вимог Закону про СЕО з боку замовників документа державного планування, а не недоліків нормативно-правового забезпечення чи організації державної системи стратегічної екологічної оцінки. Нормативна база відповідає положенням Директиви 2001/42/ЄС, процедури є повними та належним чином визначеними, і саме замовники документів державного планування зобов'язані забезпечувати їх виконання в повному обсязі. Проаналізовані зауваження аудиту стосуються не якості законодавчого регулювання процедури СЕО, а системного недотримання замовниками вимог Закону про СЕО у частині проведення процедури, організації громадського обговорення, внесення інформації про затвердження документу державного		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		планування до Реєстру CEO та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Міністерство вважає нормативно-правову базу у сфері CEO повною, узгодженою з європейськими зобов'язаннями України та такою, яка не потребує розширення чи перегляду. Подолання встановлених аудитом проблем можливе шляхом посилення відповідальності замовників документів державного планування та удосконалення механізмів контролю за виконанням ними вимог чинного законодавства		
4	Стор. 32 проєкту Звіту «Недостатньо врегульовані між собою Закон про ОВД і КУпАП. Так, цим Законом визначено 9 видів правопорушень у сфері ОВД, з яких Кодекс визначає відповідальність за 5 видами правопорушень, а реальний контроль здійснюється за двома, а саме – провадження планованої діяльності, яка підлягає ОВД, без здійснення такої оцінки та недотримання умов висновку з ОВД»	У проєкті Звіту зазначається про недостатню врегульованість між собою Закону про ОВД і Кодексу України про адміністративні правопорушення. Так, у проєкті Звіту стверджується, що «Законом про ОВД визначено 9 видів правопорушень у сфері ОВД, з яких КУпАП визначає відповідальність за 5 видами правопорушень, а реальний контроль здійснюється за двома, а саме – провадження планованої діяльності, яка підлягає ОВД, без здійснення такої оцінки та недотримання умов висновку з ОВД (Додаток 2)». Слід відзначити, що перелік справ про адміністративні правопорушення, які розглядаються Державною екологічною інспекцією України і, за якими нею накладаються адміністративні стягнення, визначений статтею 242-1 КУпАП, а статтею 255 цього Кодексу визначений перелік статей, за якими уповноважені особи Держекоінспекції мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення	Враховано частково	Відповідно до пункту 1 статті 91-5 КУпАП, надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності, порушення встановлених законодавством вимог щодо здійснення оцінки впливу на довкілля, у тому числі порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів, – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Згідно зі статтею 255 КУпАП, у справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в статтях 218–221 КУпАП, протоколи про

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Також слід відзначити, що відповідно до частини першої статті 15 Закону про ОВД, встановлено 7 видів правопорушень у сфері оцінки впливу на довкілля. При цьому, частина 2 статті 15 Закону про ОВД встановлює, що особи, винні в порушенні законодавства про оцінку впливу на довкілля, притягуються до дисциплінарної, адміністративної, цивільної чи кримінальної відповідальності. Таким, чином висновки аудиту щодо неузгодженості норм Закону про ОВД із КУпАП, без урахування інших видів відповідальності, зокрема, дисциплінарної, цивільної чи кримінальної, які регулюються іншим законодавством, зокрема, Цивільним та Кримінальними кодексами України, а також компетенції інших уповноважених органів. Так, щодо правопорушення у сфері ОВД в частині <i>«надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності» та «порушення встановленої законодавством процедури щодо здійснення оцінки впливу на довкілля, у тому числі порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів» Держекоінспекцією та її територіальними органами перевірки не здійснюються через відсутність методології та неможливості класифікації та доказовості даного правопорушення.</i> Держекоінспекція не є органом, уповноваженим перевіряти правильність або повноту здійснення процедурних дій, що належать до компетенції уповноважених територіальних чи центрального органів ОВД.		правопорушення мають право складати уповноважені на те посадові особи, у т. ч. центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів (частини друга, четверта та п'ята статті 85, статті 85-1, 88, 88-1, 88-2, 90, 91, 91-5, 91-6, 164 – в частині порушення порядку провадження господарської діяльності, пов'язаної з раціональним використанням, відтворенням та охороною природних ресурсів (земля, надра, поверхневі води, атмосферне повітря, тваринний та рослинний світ, природні ресурси територіальних вод, континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України, добування і використання риби та інших водних живих ресурсів), поводження з відходами (крім поводження з радіоактивними відходами), небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами, порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля, порушення вимог законодавства у сфері моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Оцінка повноти, достовірності або «завідомої неправдивості» відомостей, що містяться у звіті з ОВД, виходить за межі повноважень Держекоінспекції. Разом з тим, стаття 9-1 Закону про ОВД визначає підстави для надання відмови у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля, а саме: 1) підстави, передбачені статтею 4-1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»; 2) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, встановлених частиною третьою статті 4 цього Закону; 3) невідповідність поданих документів вимогам законодавства про охорону навколишнього середовища та/або вимогам законодавства в інших сферах, якщо такі вимоги стосуються впливу на довкілля; 4) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо оприлюднення оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною третьою статті 4 цього Закону, та/або розміщення та забезпечення доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої документації, необхідної для оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною п'ятою статті 4 цього Закону; 5) визнання громадських слухань такими, що не відбулися, у зв'язку з неявкою суб'єкта господарювання, а також порушенням ним Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля;		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		б) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо врахування зауважень і пропозицій громадськості, наданих у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною десятою статті 5 цього Закону. Згідно зі статтею 12 Закону про ОВД порушення процедури здійснення оцінки впливу на довкілля, безпідставне та необґрунтоване неврахування чи неналежне врахування результатів участі громадськості, інші порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля оскаржуються виключно в судовому порядку. Отже, факти надання неправдивих відомостей у процесі ОВД та факт порушення процедури ОВД встановлюються виключно судом – у межах кримінального, адміністративного чи цивільного провадження залежно від характеру порушення. Крім того не фіксуються правопорушення у сфері ОВД щодо: «порушення встановленої законодавством процедури та строків здійснення оцінки впливу на довкілля», «незаконне втручання у підготовку та надання висновку з оцінки впливу на довкілля» та «відмова уповноваженим законом територіальним органом, уповноваженим законом центральним органом виконавчої влади у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля з підстав, не встановлених законом», за якими складати протоколи про адміністративні правопорушення повинні уповноважені особи Національної поліції України.		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Зазначені питання відносяться до повноважень правоохоронних органів. За іншими двома видами правопорушень законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля, а саме: «неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля при прийнятті рішення про провадження планованої діяльності» та «підготовка завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля», <i>КУпАП взагалі не встановлює ані відповідальність, ані уповноважених осіб, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення.</i> Щодо того, що <i>«через відсутність чіткої норми адміністративного правопорушення у статті 91-5 КУпАП, інспектори змушені складати протоколи за статтею 164 КУпАП (провадження діяльності без дозвільного документа), що фактично знижує правову визначеність і дієвість притягнення порушників до відповідальності»</i> зазначаємо. Стаття 91⁻⁵ КУпАП визначає порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля та відповідальність за них, а саме: Надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності, порушення встановлених законодавством вимог щодо здійснення оцінки впливу на довкілля, у тому числі порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів, – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Недотримання під час провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням ресурсів корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішенні про провадження планованої діяльності та проєктах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або подовження строків її провадження – до моменту забезпечення виконання таких екологічних умов – тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Відповідно до статті 255 КУпАП протоколи про адміністративні правопорушення за статтею 91-5 КУпАП мають право складати уповноважені на те посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів).		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Згідно із статтею 172⁻⁹⁻² КУпАП до порушень законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля віднесено порушення встановленої законодавством процедури та строків здійснення оцінки впливу на довкілля, втручання у підготовку та надання висновку з оцінки впливу на довкілля чи рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля, відмова уповноваженим законом територіальним органом, уповноваженим законом центральним органом виконавчої влади у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля з підстав, не встановлених законом, що - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, – тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від чотирьохсот до шестисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік. Примітка. Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, зазначені у пункті 1, підпунктах «а», «б» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції». Згідно зі статтею 255 КУпАП: у справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в статті 172⁻⁹⁻² цього Кодексу, протоколи про правопорушення мають право складати органи Національної поліції.		Питання не стосується Мінекономіки (Міндовкілля). Нескладання актів Нацполіцією за зазначеними порушеннями підтверджено листом Нацполіції від 29.10.2025 № 162121-2025 (1252748). Дублює текст проєкту Звіту.

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Стаття 212³ КУПАП, визначає порушенням права на інформацію та права на звернення неоприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачено законами України, зокрема «Про оцінку впливу на довкілля», що – тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Несвоєчасне внесення документів до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», обмеження доступу до інформації, внесеної до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частинами першою – восьмою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, – тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від шістдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до тридцяти годин. Згідно зі статтею 255 КУПАП: особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення у справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в статті 212³ цього		Викладено в редакції: «За іншими двома видами правопорушень законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля (<i>«неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля при прийнятті рішення про проведення планової діяльності»</i> та <i>«підготовка завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля»</i>)² КУПАП взагалі не встановлює ані відповідальності, ані визначає уповноважених осіб, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення. Як наслідок, невизначення чітко прописаної норми адміністративного правопорушення у КУПАП фактично знижує правову визначеність і дієвість притягнення порушників до відповідальності». КУПАП не містить норм, які б давали змогу притягати до адміністративної відповідальності посадових осіб за порушення Закону про СЕО.

² Підпункти 3 та 4 частини першої статті 15 Закону про ОВД та пункт «г» частини другої статті 68 Закону України від 25 червня 1991 року № 1264-ХІІ "Про охорону навколишнього природного середовища", згідно з якими порушенням законодавства у сфері ОВД є неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля та невиконання екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля.

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадової особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Кодексу, протоколи про правопорушення мають право складати уповноважені особи секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або представники Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Таким чином, відповідальність визначена Законом про ОВД та КУПАП вбачається взаємоузгодженою		Це створює правову прогалину, що унеможливило повноцінну реалізацію положень законодавства про охорону довкілля та стратегічну екологічну оцінку
5	На стор. 20 проєкту Звіту «Оголошення, як правило, оприлюднюється в Єдиному реєстрі ОВД, на місцевих вебресурсах та не менш ніж в трьох публічних місцях, проте залучення громадськості найчастіше має лише формальний характер. ... Крім того: звіти про громадські обговорення часто були неповними: не містили переліку оприлюднених матеріалів, письмових зауважень чи інформації про їх обробку; у випадку прийняття рішення уповноваженими територіальними органами про відмову у видачі	<i>Стосовно участі громадськості та громадських обговорень</i> відзначаємо. Законодавство у сфері ОВД забезпечує гарантоване право громадськості брати участь у процедурі ОВД. В рамках процедури ОВД, право громадськості брати участь в процедурі ОВД реалізується шляхом її участі у громадських обговореннях на двох етапах процедури ОВД, громадських слуханнях, які проводяться під час громадського обговорення другого етапу процедури ОВД, а також шляхом надання письмових зауважень і пропозицій (у тому числі в електронній формі) до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, а також до Звіту з ОВД. Громадськість має право подавати будь-які зауваження чи пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронній формі засобами Реєстру ОВД, із застосуванням інших засобів електронних комунікацій або засобів інших державних веб-порталів електронних послуг) та усно під час	Враховано	Враховано як коментар. Рахункова палата не заперечує, що Закон про ОВД та підзаконні акти формально створюють широкий набір інструментів участі громадськості (проведення громадських обговорень на двох етапах процесу ОВД, у тому числі проведення громадських слухань та надання письмових пропозицій і зауважень, обґрунтований розгляд наданих зауважень та внесення даних у таблицю, додавання матеріалів до Єдиного реєстру ОВД тощо). Наведені Мінекономіки норми відображають наявність належного нормативного врегулювання процедури, але не спростовують висновків аудиту щодо реального рівня залученості громадськості та фактичної практики застосування цих норм. Зазначаємо, що під час аудиту встановлено випадки недотримання вимоги законодавства у сфері ОВД стосовно розміщення оголошення в трьох публічних місцях, а саме: замість реального

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	висновку з ОВД звіти про громадське обговорення до Єдиного реєстру ОВД, у зв'язку з відсутністю технічної можливості, не вносяться. В умовах воєнного стану громадські слухання проводяться онлайн (у режимі відеоконференції), проте розмір плати за їх організацію залишився незмінним, попри суттєве зниження фактичних витрат. ... Це створює необґрунтоване фінансове навантаження на підприємства та не покращує якість консультацій. Таким чином, незважаючи на оприлюднення інформації та проведення громадських слухань, вплив громадськості на ухвалення рішень мінімальний. Уповноважені органи здебільшого розглядають	громадських слухань із занесенням до протоколу громадських слухань (частина 2 статті 7 Закону про ОВД). Суб'єкт господарювання при підготовці Звіту з ОВД враховує повністю, враховує частково або обґрунтовано відхиляє зауваження і пропозиції громадськості, надані в процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД (частина 10 статті 5 Закону про ОВД). Таблиця врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій громадськості, надані в процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД, є невід'ємною частиною звіту з ОВД. Уповноважений орган при підготовці висновку з ОВД бере до уваги звіт з ОВД, звіт про громадське обговорення, зауваження і пропозиції, які надійшли під час консультацій, передбачених пунктом 6 частини першої статті 2 Закону про ОВД (із заінтересованими центральними та місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування), а враховані та відхиленні зауваження і пропозиції, які надійшли під час громадського обговорення відображаються уповноваженим органом в описовій частині висновку з ОВД. Крім цього, усі зауваження та пропозиції громадськості, надані протягом громадського обговорення вносяться до Реєстру ОВД та є невід'ємною частиною матеріалів ОВД.		розміщення оголошень у різних місцях було зроблено лише фото одного й того ж оголошення, яке нібито підтверджує виконання вимоги. Це створює лише видимість широкого оповіщення населення. Відповідно такі випадки не сприяють обізнаності громадськості щодо здійснення планованої діяльності та не забезпечують гарантованого права подавати будь-які зауваження та пропозиції. Велика кількість (80%) актів про неявку представників громадськості засвідчує мінімальну участь громадськості у процедурі ОВД, що потребує додаткової уваги з боку Мінекономіки. За результатами аудиту встановлено: 1. В Управлінні розвитку територій та інфраструктури Вінницької обласної державної адміністрації: «Внесені до Єдиного реєстру ОВД одночасно із висновками звіти про громадське обговорення містять усі відомості, передбачені частиною сьомою статті 7 Закону про ОВД. Проте в окремих випадках мають місце ознаки формального ставлення до процедури оприлюднення повідомлень про плановану діяльність та оголошень про початок процедури обговорення. Наприклад, до Звіту про результати

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	участь громадськості як формальну вимогу, а не як інструмент прийняття зважених екологічних рішень. Отже, система ОВД забезпечує видимість залучення, але не гарантує змістовний діалог чи врахування пропозицій громадян»	Твердження про те, що громадські слухання та обговорення формально проводяться, але не завжди забезпечують реальну участь громадськості, лише на підставі того, що участь громадськості є мінімальною (10–30 осіб або ж відсутня, за результатами проведення громадських слухань у 80 відс. випадків складено акти про неявку представників громадськості) є некоректним. Громадські слухання проводяться відповідно до Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 989 (далі – Порядок 989). Згідно з пунктом 9 Порядку 989 суб'єкт господарювання в Оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля зазначає інформацію про час їх проведення та посилання для підключення до відеоконференції. Громадські слухання обов'язково проводяться якщо на них присутня навіть 1 особа, яка засвідчила, що вона є представником громадськості. Хід та результати громадських слухань оформлюються протоколом громадських слухань, який підписується головуючим на громадських слуханнях. У разі неявки представників громадськості на громадські слухання складається відповідний акт, що підписується головуючим. У такому випадку громадські слухання вважаються такими, що відбулися, відповідно до пункту 23 Порядку 989.		обговорення планованої діяльності та Звіту з ОВД ТОВ «.....» внесені фотодокази розміщення оголошень про початок громадського обговорення звіту з ОВД 30-ти, та повідомлення про плановану діяльність – у 29-ти публічних місцях на території, де планується провадити плановану діяльність, та в усіх населених пунктах, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. Ці фотодокази містять ознаки того, що фотографувалось одне і те саме оголошення, наклеєне на дошку з ДВП, яке переносили у різні місця для фотографування. Як наслідок, на громадські слухання щодо Звіту з ОВД не з'явився жоден представник громадськості, а також не було отримано жодного письмового зауваження чи пропозиції. Загалом у 2024 році представники громадськості взяли участь у семи із 36-ти громадських слухань, а у І півріччі 2025 року – в одному з 20-ти. Письмові зауваження та пропозиції від представників громадськості на жоден із семи охоплених аудитом Звітів з ОВД не надходили, а прийняті рішення щодо ОВД громадськістю не оскаржувалися. Зазначене свідчить, що, незважаючи на дотримання усіх визначених чинним законодавством процедур оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, на практиці механізм залучення до

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		При проведенні громадських слухань немає обмежень щодо кількості учасників громадських слухань, у тому числі представників громадськості, та тривалості їх проведення. Участь або неучасть громадськості визначається рівнем суспільного інтересу до конкретного проєкту планованої діяльності. Тобто, якщо проєкт є незначним або не становить суспільного резонансу чи інтересу, участь громадськості у ньому є мінімальною або відсутньою. І, навпаки, проєкти планованої діяльності що становлять значний резонанс викликають значну зацікавленість громадськості та її участь у громадських слуханнях. Так, у практиці громадських слухань організованих Міністерством є випадок, коли стосовно проєкту планованої діяльності АТ «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ» «Завершення будівництва Ташлицької ГАЕС. Введення гідроагрегатів № 3-6 (з підвищенням нормального підпірного рівня (НПР) Олександрівського водосховища на р. Південний Буг з позначки +16,9 м)», тривалість громадських слухань становила понад 7,5 годин за участі понад 500 представників громадськості. Твердження про випадки, які мають ознаки суто формального інформування (наприклад, фіктивного розміщення оголошень у різних місцях через повторні фото тих самих оголошень), що створювало лише видимість широкого оповіщення населення, є суб'єктивними з огляду на те, що форма повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля та форма оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, затверджені постановою		зазначеного процесу громадськості, який запроваджений в умовах дії воєнного стану, є недієвим та не сприяє об'єктивному і всебічному розгляду звітів з ОВД». 2. В Департаменті екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації: «Вибірковим тестуванням справ, внесених до Реєстру СЕО, встановлені окремі випадки недотримання замовниками ДДП вимог Закону про СЕО, а саме: частин п'ятої і шостої статті 12 щодо зазначення з порушенням або не зазначення термінів проведення громадських обговорень. Також, встановлено випадок, коли учасниками громадських слухань були лише працівники виконавчого комітету ради, яка є замовником ДДП. Вказані факти можуть свідчити про формальне проведення зазначених процедур». 3. В Управлінні екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації: «Управління не має достовірної інформації, чи завжди процедура СЕО відбувалась за участі громадськості (громадське обговорення / слухання). При цьому, тестуванням відібраних елементів встановлено, що громадські обговорення та консультації (відповідно до статей 12 і 13 Закону про СЕО) без виявлених недоліків проведені лише у одного з шести відібраних для

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1026 та є уніфікованими. Крім цього, згідно із частиною третьою статті 4 Закону про ОВД, суб'єкт господарювання засобами Реєстру ОВД подає уповноваженому органу відомості, що підтверджують факт та дату оприлюднення суб'єктом господарювання повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, а уповноважений орган вносить такі відомості до Реєстру ОВД не пізніше наступного робочого дня з дня їх надходження, а також перевіряє та вносить зазначену інформацію до звіту про громадське обговорення. У процесі оцінки впливу на довкілля забезпечується своєчасне, адекватне та ефективне інформування громадськості. Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля (далі – Повідомлення), оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля (далі – Оголошення) оприлюднюються суб'єктом господарювання шляхом розміщення не менше ніж в трьох публічних місцях (зокрема, на дошках оголошень органів місцевого самоврядування, об'єктів соціально-культурного призначення, відділень поштового зв'язку, на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів, у місцях, визначених та обладнаних органами державної влади або органами місцевого самоврядування, та інших місцях масового перебування населення) на території, де планується проводити плановану діяльність, та в усіх населених пунктах, які можуть зазнати впливу планованої діяльності, та/або		тестування об'єктів, що може вказувати на системні недоліки у цьому питанні. Серед інших виявлених аудитом порушень встановленої процедури SEO: через несформованість у Реєстрі SEO засобів контролю за дотриманням замовниками SEO процедури та встановлених строків для громадського обговорення проєктів ДДП та звітів про SEO встановлені чотири випадки їх недотримання, що не відповідають вимогам, наведеним у частині шостій статті 12 Закону про SEO». 4. В Департаменті екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації: «Усі звіти про громадське обговорення за результатами процедури ОВД внесені до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, вони містять окремі передбачені частиною сьомою статті 7 Закону про ОВД відомості, зокрема про оприлюднення інформації та підтвердження такого оприлюднення. Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля оприлюднюються відповідно до вимог статті 4 Закону про ОВД – не

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		опублікування в друкованих медіа, визначених суб'єктом господарювання, територія розповсюдження яких охоплює адміністративно-територіальні одиниці, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. Суб'єкт господарювання може додатково оприлюднювати документи, зазначені у цій частині, в інший спосіб, що разом з іншими способами інформування гарантуватиме доведення інформації до відома мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на території якої планується розміщення об'єкта, та адміністративно-територіальних одиниць, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. Відповідно до абзацу першого пункту 8 Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1026 (далі – Порядок), Повідомлення та Оголошення подаються суб'єктом господарювання шляхом заповнення електронної форми та підтверджуються накладенням кваліфікованого електронного підпису такої особи через електронний кабінет Реєстру ОВД. Отже суб'єктом господарювання під час здійснення процедури ОВД розміщується на різних дошках оголошень сформоване в Реєстрі ОВД Повідомлення або Оголошення, відповідно до етапу процедури ОВД. Тобто один і той же документ розміщується на дошках оголошень в різних публічних місцях. Законом про ОВД визначена мінімальна кількість публічних місць для розміщення Повідомлення та Оголошення		менш ніж у трьох громадських місцях. Також повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, та оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля оприлюднено на вебсайті Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля. Водночас у проаналізованих звітах не зазначаються відомості про перелік матеріалів, наданих на розгляд громадськості, протоколів громадських слухань, отриманих письмових зауважень і пропозицій громадськості, оскільки зауваження і пропозиції від громадськості не надходили. Відповідно таблиці із зазначенням інформації про повне врахування, часткове врахування або обґрунтоване відхилення отриманих під час громадського обговорення зауважень та пропозицій не склалися. Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності у режимі відеоконференції проводилися громадські слухання, на які представники громадськості не з'являлися, тому відповідно до «Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля», затвердженого постановою КМУ від 13.12.2017

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
				№ 989, громадські слухання вважалися такими, що відбулися. Протоколи громадських слухань не склалися, до звіту про громадське обговорення додався Акт про неявку представників громадськості під час проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля». Отже, твердження про те, що громадські слухання та обговорення у значній кількості випадків мають формальний характер і не забезпечують реальної участі громадськості, ґрунтується не на суб'єктивній оцінці, а на кількісних даних та аналізі конкретних матеріалів справ. Наведені Мінекономіки приклади окремих резонансних проєктів з високою активністю громадськості відображають позитивну практику, але не спростовують загальної тенденції, виявленої аудитом. Саме на подолання розриву між наявністю правових гарантій та їх фактичним реалізованим ефектом і спрямовані рекомендації Рахункової палати щодо посилення якості інформування, повноти документування громадських обговорень та контролю за внесенням даних до єдиних реєстрів ОВД і СЕО
6	Стор. 5 проєкту Звіту «зауваження і пропозиції від громадськості в переважній більшості не надходять або	Стосовно твердження команди аудиту про те, що <i>«зауваження і пропозиції від громадськості в переважній більшості не надходять або не документуються належним чином»</i> зазначаємо.	Враховано	Прийнято як коментар до наведених у проєкті Звіту аудиторських тверджень. Крім того, наголошуємо, що в цьому випадку зазначене твердження акцентує увагу на низькій

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	не документуються належним чином»	Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, таблиця з інформацією про повне врахування, часткове врахування чи обґрунтоване відхилення суб'єктом господарювання зауважень і пропозицій громадськості, наданих у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, є невід'ємною частиною Звіту з ОВД. При цьому, громадське обговорення включає розгляд усіх пропозицій і зауважень, які надійшли протягом процедури ОВД, а Звіт про громадське обговорення включає результати розгляду усіх наданих громадськістю пропозицій і зауважень протягом усього періоду громадського обговорення. Обмеження щодо участі громадськості в процедурі ОВД відсутні. Громадськість, у разі зацікавленості тією чи іншою планованою діяльністю стосовно того чи іншого суб'єкта господарювання, має право та можливість подати до уповноваженого органу зауваження і пропозиції як до Повідомлення так і до Оголошення. При цьому, до Повідомлення громадськість має можливість надавати зауваження як шляхом надсилання їх до уповноваженого органу так і шляхом завантаження їх безпосередньо в Реєстр ОВД. У разі отримання зауважень і пропозицій громадськості відповідний уповноважений орган повідомляє про них суб'єкту господарювання із застосуванням засобів електронних комунікацій та надає йому копії зауважень і пропозицій для їх врахування при підготовці Звіту з ОВД.		зацікавленості громадськості та питанні неналежного документування зауважень і пропозицій від громадськості, що потребує додаткового контролю, а не на правах і можливостях громадськості надавати зауваження та пропозиції

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Усі отримані від громадськості зауваження та пропозиції до Повідомлення оприлюднюються в Реєстрі ОВД. Суб'єкт господарювання при підготовці Звіту з ОВД враховує повністю, враховує частково або обґрунтовано відхиляє зауваження і пропозиції громадськості, надані в процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД та надає в розділі 10 Звіту з ОВД таблицю із зазначенням інформації про повне врахування, часткове врахування або обґрунтування відхилення отриманих під час громадського обговорення Повідомлення зауважень та пропозицій. Громадське обговорення планованої діяльності після подання Звіту з ОВД починається з дня внесення відомостей, зазначених у частині дев'ятій статті 4 Закону про ОВД, до Реєстру ОВД і триває 25 робочих днів. Усі пропозиції та зауваження громадськості, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду уповноваженим органом. Крім того, громадськість має право надавати зауваження та пропозиції до планованої діяльності під час проведення громадських слухань. Усім учасникам громадських слухань забезпечуються рівні умови для висловлення своєї думки, подання пропозицій і зауважень. Усі пропозиції і зауваження, подані під час громадських слухань в усній формі, фіксуються у протоколі громадських слухань. Отримані письмові зауваження і пропозиції громадськості, що надійшли до уповноваженого органу протягом громадського обговорення Звіту з ОВД, враховуються уповноваженим		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		органом при підготовці Висновку з ОВД та висвітлюються у Звіті про громадське обговорення планованої діяльності шляхом внесення у відповідну таблицю із зазначенням інформації про їх повне врахування, часткове врахування або обґрунтоване відхилення та додаються у додатках до даного звіту. Висновок з ОВД та Звіт про громадське обговорення вносяться до Реєстру ОВД не пізніше строку, визначеного частиною сьомою статті 9 Закону про ОВД		
7	Стор. 6 проєкту Звіту «не встановлено вимог до кваліфікації розробників звітів, а уповноважені органи перевіряють лише формальну повноту матеріалів, а не достовірність даних»	Стосовно <i>«не встановлення вимог до кваліфікації розробників звітів, а уповноважені органи перевіряють лише формальну повноту матеріалів, а не достовірність даних»</i> зазначаємо. Як зазначалося вище, Закон про ОВД, прийнятий у 2017 році, є частиною виконання зобов'язань України в межах Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, зокрема імплементації положень Директиви 2011/92/ЄС від 13.12.2011 про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проєктів на довкілля (кодифікація) (далі – Директива 2011/92/ЄС), а також відповідно до інших міжнародних зобов'язань. Відповідно до частини першої статті 6 Закону про ОВД, суб'єкт господарювання забезпечує підготовку Звіту з ОВД і несе відповідальність за достовірність наведеної у ньому інформації згідно з законодавством. Частина восьма цієї ж статті встановлює, що Звіт з ОВД підписується всіма його авторами (виконавцями) із зазначенням їхньої кваліфікації та зберігається в Реєстрі ОВД протягом усього часу провадження планованої діяльності, але не менш як п'ять	Враховано	Викладено в редакції: Стор. 6 «Не встановлено відповідальності розробників звітів за підготовку завідомо неправдивого звіту, а уповноважені органи перевіряють лише структуру наданих матеріалів, а не достовірність даних». Стор. 25 «Водночас Законом про ОВД не передбачено вимог до осіб або організацій, які готують звіти. Звіт може бути підготовлений безпосередньо самим суб'єктом господарювання або залученою ним установою. Водночас підготовка завідомо неправдивого звіту з ОВД є порушенням, відповідальність за яке КУПАП не визначена. До того ж несформований чіткий перелік організацій, що займаються підготовкою звітів з ОВД. Це створює певні ризики: зниження якості та достовірності звітів, можливість маніпулювання результатами та надання

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		років з дня отримання рішення про провадження планованої діяльності. Відтак, Закон про ОВД не встановлює вимог чи обмежень щодо юридичного статусу осіб або організацій, які можуть бути розробниками Звіту з ОВД, а також не передбачає будь-якої атестації чи сертифікації розробників Звітів з ОВД, однак передбачає обов'язкове зазначення їх кваліфікації. Уповноважений орган здійснює розгляд наданих матеріалів виключно у межах своїх повноважень, визначених законодавством. Законодавством не передбачено здійснення органом, уповноваженим на проведення процедури з оцінки впливу на довкілля, перевірки достовірності змісту документів. Відповідно до принципу розподілу влади та визначених законом процедур уповноважений орган аналізує та оцінює Звіт з ОВД, зокрема на відповідність встановленим нормам, виходячи з презумпції достовірності поданих замовником (або розробником) документів. Крім того, Директива 2011/92/ЄС не визначає порядку чи правил проведення верифікації достовірності поданих матеріалів, зокрема Звіту з ОВД		упереджених висновків; уникнення професійної відповідальності виконавців. З метою підвищення об'єктивності та якості документації з ОВД доцільно посилити відповідальність розробників звітів за достовірність, повноту та автентичність поданої інформації; удосконалити вимоги до змісту звітів відповідно до міжнародних практик; забезпечити регулярне навчання виконавців; розробити галузеві методичні рекомендації щодо підготовки документації з ОВД». Крім того, у проєкті Звіту (стор. 24–25) наведено аудиторські докази, які свідчать про неналежну якість підготовки звітів з ОВД, а саме: • немає інформації щодо агрохімічної характеристики ґрунтів, їх стану забруднення та відсотка гумусності; • не надана оцінка впливу планованої діяльності на водне середовище; • не надана інформація про наявність договорів на передачу небезпечних відходів для утилізації ліцензованим суб'єктам; • немає опису виправданих альтернатив (географічних або технологічних);

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
				• не надані матеріали лісопатологічних обстежень при плануванні санітарних вирубок площею понад 1 гектар; • не проведенні фахові обстеження територій планованої діяльності та суміжних територій, не надана належна оцінка впливу на флору, фауну та об'єкти природно-заповідного фонду. У звітах з ОВД наявні випадки посилення на нормативи, які втратили чинність (державні санітарні правила тощо), та наведення недостовірної інформації щодо розрахунків водоспоживання, водовідведення і впливу на атмосферне повітря. Звіти часто готуються без належних польових досліджень і вимірювань. Наведені аудиторські твердження свідчать про необхідність запровадження механізму посилення контролю в частині підготовки звітів з ОВД
8	Стор. 6 проєкту Звіту «Окремі рішення щодо планованої діяльності ухвалювалися без належної екологічної оцінки або без внесення інформації до Єдиного реєстру ОВД, що підриває підзвітність і	Твердження про те, що <i>«окремі рішення щодо планованої діяльності ухвалювалися без належної екологічної оцінки або без внесення інформації до Реєстру ОВД, що підриває підзвітність і превентивну роль системи ОВД» є безпідставним так як не містить конкретних прикладів рішень</i> щодо планованої діяльності з підтвердженням того, що вони ухвалювалися без належної екологічної оцінки або без внесення інформації до Єдиного реєстру ОВД.	Не враховано	Прийнято як коментар до наведених у проєкті Звіту аудиторських тверджень (стор. 27): «зафіксовані випадки, коли органи місцевого самоврядування допускали реалізацію проєктів без висновку з ОВД. Так, за результатами позапланових перевірок Держекоінспекції (проведено 41 захід державного нагляду (контролю), який стосувався дотримання вимог законодавства щодо ОВД) у 24 заходах

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	превентивну роль системи ОВД»	Процедура ОВД здійснюється через Реєстр ОВД. Згідно з частиною дванадцятою статті 4 Закону про ОВД, в Реєстрі ОВД формується реєстраційна справа із зазначенням реєстраційного номера, в якій зберігаються усі документи щодо планованої діяльності. Усі рішення в процедурі ОВД приймаються уповноваженими на те органами в результаті аналізу матеріалів, поданих суб'єктом господарювання, з урахуванням величини та масштабів впливу планованої діяльності (площа території та чисельність населення, які можуть зазнати впливу), характеру (у тому числі – транскордонного), інтенсивності і складності, ймовірності, очікуваного початку, тривалості, частоти і невідворотності впливу (включаючи прямий і будь-який опосередкований, побічний, кумулятивний, транскордонний, короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий, постійний і тимчасовий, позитивний і негативний впливи), передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення впливу на довкілля. Також при прийнятті рішень уповноважений орган враховує зауваження та пропозиції громадськості, що надійшли під час громадських обговорень та громадських слухань, а також зауваження та пропозиції, надані органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в рамках проведення консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо оцінки впливу на довкілля та врахування результатів таких консультацій при прийнятті рішення щодо		(58,5 відс.) виявлено порушення щодо провадження планованої діяльності без проведення процедури ОВД і отримання відповідного рішення»

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадової особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		можливості здійснення планованої діяльності, затвердженого наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 06.02.2024 № 142, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14.02.2024 за № 224/41569		
9	Стор. 5 проєкту Звіту «У результаті реєстри виконують лише формальні функції та не забезпечують повної прозорості і аналітичного використання інформації»	Узагальнення аудиту про те, що <i>«в результаті реєстри виконують лише формальні функції та не забезпечують повної прозорості і аналітичного використання інформації»</i> є необґрунтованим. Відповідно до частини 10 статті 4 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (Закон про ОВД) та статті 91 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (Закон про СЕО), Реєстр ОВД та Реєстр СЕО – це, насамперед, єдині інформаційно-комунікаційні системи, що забезпечують створення, перегляд, збирання, внесення, накопичення, обробку, використання, розгляд, зберігання, захист, облік та надання інформації у сфері здійснення оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки. Порядок ведення Реєстру ОВД та Реєстру СЕО визначені постановами Кабінету Міністрів України від 13.12.2015 № 1026 та від 02.05.2023 № 430 відповідно. Законодавством не визначений функціонал Реєстру ОВД та Реєстру СЕО із здійснення аналітичних функцій щодо внесеної до них інформації. Обидва реєстри є цифровими інструментами здійснення процедури ОВД чи СЕО, а аналіз документації, яка вноситься до Реєстру ОВД чи Реєстру СЕО, щодо відповідності вимогам Закону про ОВД чи Закону про СЕО є функціональним обов'язком уповноваженого органу.	Враховано	Враховано як коментар. Зазначена Мінекономіки інформація є суперечливою. <i>«Реєстр ОВД та Реєстр СЕО – це, насамперед, єдині інформаційно-комунікаційні системи, що забезпечують створення, перегляд, збирання, внесення, накопичення, обробку, використання, розгляд, зберігання, захист, облік та надання інформації у сфері здійснення оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки».</i> З вищезазначеного можна дійти висновку, що Єдиний реєстр ОВД та Єдиний реєстр СЕО це інструменти з обробки, узагальнення та використання, отримання даних для оперативного керівництва, економічного аналізу та прийняття рішень. Водночас <i>«...Мінекономіки підтримує необхідність подальшого технічного вдосконалення Реєстру ОВД та Реєстру СЕО, зокрема, в частині поліпшення їх функціоналу, розширення технічних можливостей та зручності користування, що планується забезпечити...».</i>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Разом з тим, Мінекономіки підтримує необхідність подальшого технічного вдосконалення Реєстру ОВД та Реєстру СЕО, зокрема, в частині поліпшення їх функціоналу, розширення технічних можливостей та зручності користування, що планується забезпечити за наявності відповідних матеріальних ресурсів, зокрема, в рамках проєкту матеріально-технічної допомоги. У зв'язку із зазначеним вважаємо Висновки 1 – 4 Рахункової палати України такими, що недостатньо відображають стан справ щодо реалізації державної політики у сфері ОВД та СЕО, потребують уточнення і коригування		У проєкті Звіту на стор. 18–19 наведено аудиторські докази, які свідчать про незабезпечення повної прозорості і аналітичного використання інформації під час користування зазначеними реєстрами. Аудит засвідчив такі недоліки: немає інструментів для аналітичної обробки інформації (фільтрації, сортування та експорту даних за регіоном, видом діяльності або етапом процедури); значна частина реєстраційних справ містить неповні документи або зовсім не містить матеріалів, що унеможлиблює перевірку та спотворює статистику; у реєстрі не фіксуються дати завантаження документів, що не дає змоги відстежувати дотримання строків; немає можливості завантаження звітів післяпроєктного моніторингу, що обмежує доступ громадськості до екологічної інформації; інтеграція з іншими державними базами (наприклад, будівельними та земельними кадастрами) реалізована частково (реєстр фактично не забезпечує автоматизованого обміну даними з іншими державними ресурсами, що унеможлиблює перевірку повноти та законності рішень);

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
				перегляд документів можливий лише після їх завантаження – функції попереднього перегляду немає
10	Стор. 43 проєкту Звіту «РЕКОМЕНДАЦІЇ ...»	<i>Щодо рекомендацій Рахункової палати України за результатом аудиту відповідності.</i> Міністерство вважає недоцільним уточнення та розширення контрольних повноважень Держекоінспекції та інших уповноважених органів з метою забезпечення системного моніторингу та виконання вимог законодавства у сферах ОВД і СЕО, оскільки діюче законодавство є достатнім для забезпечення державного нагляду (контролю) у сферах ОВД і СЕО та не потребує додаткового врегулювання. Водночас, Мінекономіки підтримує необхідність встановлення адміністративної відповідальності за порушення Закону про СЕО (рекомендація Кабінету Міністрів України) та інформує. Законом України від 03.11.2022 № 2717-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки», серед іншого, встановлено відповідальність за порушення законодавства про стратегічну екологічну оцінку та визначено перелік підстав для притягнення до адміністративної відповідальності. З метою забезпечення реалізації норм статей 18 та 19 Закону про СЕО 15.01.2024 на розгляд до Верховної Ради України було внесено проєкт Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження відповідальності за недотримання вимог Закону України «Про	Враховано	Рекомендацію викладено в редакції: <i>«для забезпечення повноцінної реалізації процедур ОВД і СЕО відповідно до стандартів ЄС:</i> чітко визначити та розширити контрольні повноваження Держекоінспекції та інших уповноважених органів з метою забезпечення системного моніторингу та виконання вимог законодавства у сфері ОВД і СЕО; встановити адміністративну відповідальність за порушення Закону про СЕО та посилити юридичну відповідальність за невиконання умов висновків ОВД»

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 10410, далі – законопроект 10410). Метою законопроекту 10410 є забезпечення притягнення до адміністративної відповідальності осіб, винних у вчиненні правопорушень у сфері стратегічної екологічної оцінки. Законопроектом 10410 передбачено встановлення штрафу за порушення законодавства у сфері стратегічної екологічної оцінки; надання посадовим особам центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю), права складати протоколи про адміністративні правопорушення у сфері стратегічної екологічної оцінки. Прийняття законопроекту дозволить посилити контроль за дотриманням вимог законодавства щодо обов'язковості здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування та запровадить відповідальність за його порушення. Вищенаведене сприятиме сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування. З огляду на внесений на розгляд Верховної Ради України законопроект 10410, пропонуємо відповідну рекомендацію викласти у такій редакції: «забезпечити супроводження проєкту Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження відповідальності за недотримання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 10410) у Верховній Раді України»		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
11	Стор. 44 проєкту Звіту «затвердити єдині методичні рекомендації для здійснення контрольних заходів, чіткі критерії та стандарти документування щодо дотримання процедур ОВД і СЕО»	Стосовно рекомендації Кабінетові Міністрів України затвердити єдині методичні рекомендації для здійснення контрольних заходів, включно із чіткими критеріями і стандартами документування дотримання процедур ОВД і СЕО зазначаємо, що відповідно до статей 20-2, 35 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Методики розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), Методики розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 342, наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 26.11.2019 № 450, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27.12.2019 за № 1293/34264 затверджено Уніфіковану форму акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю), щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів. Отже зазначене питання є законодавчо врегульованим і не потребує додаткового врегулювання.	Враховано	Рекомендацію викладено в редакції: «внести зміни до уніфікованої форми акта, який складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, доповнивши його чіткими критеріями та стандартами документування щодо дотримання процедур ОВД під час здійснення контрольних заходів». Загальні механізми державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища врегульовані законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та підзаконними актами, зокрема, уніфікованою формою акта. Водночас результати аудиту засвідчили, що наявні нормативні документи не забезпечують належного рівня спеціалізованого контролю саме за дотриманням процедур ОВД і СЕО, що відрізняються складністю, багатоступеневістю та специфічністю вимог.

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Разом з тим, враховуючи те, що порушені проблемні питання необхідно розглядати, насамперед, в контексті дотримання вимог законодавства у сфері ОВД і CEO суб'єктами планованої діяльності та замовниками документів державного планування в умовах запроваджених у період воєнного стану обмежень щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства, пропонуємо забезпечити перегляд рекомендації з метою розгляду Кабінетом Міністрів України можливості відновлення планових заходів державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства та спрощення вимог до проведення позапланових заходів державного екологічного нагляду (контролю)		Уніфікована форма акта охоплює широкий спектр питань у сфері охорони довкілля, але не містить окремих критеріїв та стандартів перевірки дотримання процедур ОВД. Рахункова палата враховує, що у період дії воєнного стану здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) є обмеженим. Отже, пропозиція Мінекономіки щодо можливості відновлення планових заходів та спрощення вимог до проведення позапланових заходів контролю може бути додатково розглянута Кабінетом Міністрів України
12	Стор. 44 проєкту Звіту «запровадити кваліфікаційні вимоги та сертифікацію розробників звітів і експертів, що гарантуватиме професійну компетентність та єдині стандарти якості»	Рекомендація запровадити кваліфікаційні вимоги та сертифікацію розробників звітів розглядатиметься як додатковий механізм державного регулювання господарської діяльності, що суперечить курсу Уряду на сприяння розвитку бізнесу, зокрема, шляхом дерегуляції дозвоільно-погоджувальних процедур у сфері господарської діяльності	Враховано	Рекомендацію викладено в редакції: «забезпечити регулярне навчання розробників документації з ОВД та CEO; забезпечити розроблення галузевих методичних рекомендацій з підготовки звітів з ОВД та CEO; встановити відповідальність для розробників звітів за достовірність та автентичність інформації в звітах з ОВД». Рекомендація Рахункової палати спрямована не на створення додаткового адміністративного тиску, а на підвищення якості звітів

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
13	Стор. 44 проєкту Звіту «встановити мінімальні вимоги до змісту звітів з ОВД і СЕО відповідно до міжнародних практик»	Міністерство вважає некоректною і необґрунтованою рекомендацію Кабінету Міністрів України встановити мінімальні вимоги до змісту звітів з ОВД і СЕО відповідно до міжнародних практик, адже з урахуванням імплементації Україною актів права ЄС щодо ОВД і СЕО у повному обсязі, такі вимоги вже запроваджені Законом про ОВД (стаття 6), Законом про СЕО (стаття 11) та прийнятими на виконання цих Законів нормативно-правовими актами. При цьому, визначені законами професійні стандарти, зміст і структура звітів унеможливають довільне їх трактування та забезпечують належний рівень якості і достовірності звітності. Оскільки законодавство України у сфері ОВД та СЕО та запроваджені механізми здійснення процедур ОВД і СЕО повністю відповідають acquis ЄС та міжнародним практикам, запровадження додаткових кваліфікаційних вимог або процедур верифікації є недоцільним і може призвести до дублювання чинних нормативних положень	Враховано	Рекомендацію викладено в редакції: «для забезпечення об'єктивності та достовірності документації з ОВД та СЕО: конкретизувати вимоги до змісту звітів з ОВД і СЕО відповідно до міжнародних практик. Рекомендація спрямована не на дублювання чинних нормативних актів, а на забезпечення: однорідності підходів до підготовки звітів з ОВД і СЕО; усунення численних випадків формального виконання вимог; підвищення достовірності, порівнянності та якості екологічної інформації
14	Стор. 44 проєкту Звіту «для перетворення моніторингу на дієвий інструмент екологічного управління: • визначити стандартизовані індикатори та критерії для	Також недоцільним є визначення стандартизованих індикаторів та критеріїв для оцінки впливів у межах ОВД і СЕО. Слід окремо зазначити, що Україна першою з-поміж європейських країн запровадила цифровізацію окремих етапів процедури ОВД та процедури СЕО, створивши і впровадивши публічні електронні реєстри: Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля (з 2019 року) та Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки (з травня 2023 року). Цифровізацією	Враховано	Рекомендацію видалено

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	оцінки впливів на довкілля у межах ОВД і СЕО»	досягнуто спрощення процедур для суб'єкта та скорочення їх тривалості, усунуто умови для виникнення корупційних ризиків та мінімізовано дискрецію органів під час прийняття рішення за результатом процедур ОВД та СЕО. Процедури ОВД та СЕО здійснюються через Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля та через Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки відповідно, усі матеріали щодо конкретної справи в рамках процедури ОВД чи СЕО, розміщені у реєстрах, у тому числі рішення, ухвалені за результатом процедур СЕО та ОВД, є доступними та відкритими (за виключенням інформації конфіденційного характеру), що повністю забезпечує принципи відкритих даних і доступу громадськості до інформації відповідно до вимог Орхуської конвенції та Директиви Європейського Парламенту і Ради від 26.05.2003 про участь громадськості у розробці певних екологічних планів та програм та внесення змін до Директив Ради 85/337/ЄЕС та 96/61/ЄС щодо участі громадськості та доступу до правосуддя		
15	Стор. 44 проєкту Звіту «для забезпечення змістовної та результативної участі громадян: спростити доступ до інформації про плановану діяльність та стратегічні документи, забезпечивши широке інформування завдяки цифровим інструментам та	Недостатньо обґрунтованою вважаються рекомендації для забезпечення змістовної та результативної участі громадян шляхом спрощення доступу до інформації про плановану діяльність та стратегічні документи та шляхом запровадження механізму обліку та розгляду зауважень із чітким обґрунтуванням їх врахування або відхилення, оскільки це є нормою Законів про ОВД та СЕО. Так, Законом про ОВД встановлено, що усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню	Враховано	Рекомендацію викладено в редакції: <i>«для змістовної та результативної участі громадян необхідно:</i> забезпечити організацію заходів для посилення комунікації з органами місцевого самоврядування та підвищення обізнаності населення щодо інструментів ОВД та СЕО під час процедур ОВД планованої діяльності та процедур СЕО документів державного планування;

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
	регіональним комунікаційним каналам»	до Звіту з ОВД, таблиця з інформацією про повне врахування, часткове врахування чи обґрунтоване відхилення суб'єктом господарювання зауважень і пропозицій громадськості, наданих у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, є невід'ємною частиною Звіту з ОВД. Громадське обговорення Звіту з ОВД включає розгляд усіх пропозицій і зауважень, які надійшли протягом процедури ОВД, а Звіт про громадське обговорення включає результати розгляду усіх наданих громадськістю пропозицій і зауважень протягом усього періоду громадського обговорення. Схожий механізм врахування пропозицій і зауважень громадськості до документу державного планування визначений Законом про СЕО. Так, згідно із частиною четвертою статті 5 Закону про СЕО, замовник документа державного планування враховує в документі державного планування звіт про стратегічну екологічну оцінку, результати громадського обговорення та консультацій, проведених згідно із статтями 12 та 13 цього Закону, а також результати транскордонних консультацій, проведених відповідно до статті 14 цього Закону, а частиною дев'ятою статті 12 Закону про СЕО встановлено, що за результатами громадського обговорення замовник готує довідку про громадське обговорення, в якій підсумовує отримані зауваження і пропозиції та зазначає, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку враховані зауваження і пропозиції, надані відповідно до цієї статті (або обґрунтовує їх відхилення), а також обґрунтовує обрання саме		розглянути можливість залучення до інформування населення про плановану діяльність, яка потребує ОВД, комунікаційних каналів телефонного зв'язку». Рахункова палата погоджується, що закони про ОВД і СЕО містять норми, які передбачають участь громадськості, подання та розгляд зауважень, їх врахування або обґрунтоване відхилення, а також обов'язкову публічність таких матеріалів. Однак результати аудиту підтвердили, що нормативне закріплення механізмів як таке не гарантує їх фактичної реалізації, а реальна участь громадськості у процесах ОВД і СЕО є обмеженою та часто формальною. Аудит встановив низку системних проблем: у 80% випадків громадські слухання завершувалися складанням актів про неявку громадян; у більшості випадків залучення громадськості обмежувалося формальним розміщенням оголошень, без проведення активного інформування. Наявність норми в законі не означає, що вона реалізується належним чином

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду. До довідки додаються протокол громадських слухань (у разі проведення) та отримані письмові зауваження і пропозиції. Довідка про громадське обговорення є публічною інформацією та вноситься замовником до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки		
16	Стор. 44 проєкту Звіту «забезпечити регулярне оприлюднення та аналіз даних моніторингу для оцінки виконання компенсаційних заходів та заходів з пом'якшення впливу на довкілля, а також для прийняття управлінських рішень в сфері екології»	Стосовно рекомендацій щодо післяпроєктного моніторингу та моніторингу документів державного планування зазначаємо. Законом про ОВД та прийнятими відповідно до нього нормативно-правовими актами чітко визначені вимоги до інформації, яка обов'язково повинна бути наведена у висновку з оцінки впливу на довкілля, та визначений механізм оприлюднення інформації з оцінки впливу на довкілля. Згідно з пунктом 7 частини п'ятої статті 9 Закону про ОВД у висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, якщо з оцінки впливу на довкілля випливає необхідність щодо здійснення післяпроєктного моніторингу – визначає порядок, строки та вимоги до його здійснення. Тобто, встановлення післяпроєктного моніторингу у висновку з оцінки впливу на довкілля не є обов'язковою вимогою і визначається уповноваженим органом у кожному окремому випадку в залежності від величини та масштабів впливу планованої діяльності, характеру, інтенсивності, складності та ін. Отже, подання (оприлюднення) інформації щодо післяпроєктного моніторингу у формі звіту здійснюється у випадку, якщо такий пункт встановлено у висновку з оцінки впливу на довкілля.	Враховано	Рекомендацію викладено в редакції: «забезпечити регулярне оприлюднення аналізу даних післяпроєктного моніторингу для оцінки виявлення розбіжностей і відхилень у прогнозованих рівнях впливу на довкілля за результатами ОВД». Рахункова палата погоджується, що закони про ОВД та СЕО містять окремі норми, які стосуються післяпроєктного моніторингу (для ОВД) та моніторингу наслідків реалізації документів державного планування (для СЕО). Однак результати аудиту свідчать, що практична реалізація цих норм є фрагментарною, нерівномірною і не забезпечує належного контролю за фактичним впливом проєктів та програм на довкілля. Під час аудиту встановлено, що: здійснювати післяпроєктний моніторинг зобов'язують вкрай рідко;

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Крім того структура, функціонал та перелік документів, які вносяться до Реєстру ОВД є чітко визначеним законодавством, зокрема, частиною дванадцятотою статті 4 Закону про ОВД та пунктом 7 Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1026 (далі – Порядок). Законодавством не передбачено наявності окремих модулів для моніторингу (контролю) дотримання вимог процедури ОВД, а доопрацювання функціоналу Реєстру ОВД потребуватиме додаткового фінансування. Післяпроектний моніторинг не є регуляторною процедурою. Окремо звертаємо увагу, що Закон про ОВД прийнятий з метою імплементації Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/92/ЄС від 13.12.2011 про оцінювання впливу окремих державних та приватних проєктів на довкілля (кодифікація), яка не передбачає оприлюднення даних післяпроектного моніторингу. Окрім того, дані післяпроектного моніторингу є первинними, тому у перспективі можуть оприлюднюватись після їх верифікації. Водночас, Директива 2011/92/ЄС не визначає порядку чи правил проведення такої верифікації. У той же час, суб'єкт господарювання може самостійно забезпечити відкритий доступ до звітів з післяпроектного моніторингу, це може бути публікація на офіційному вебсайті суб'єкта (за наявності) або надання звіту за зверненням. Питання вільного доступу до даних моніторингових спостережень потенційно-небезпечних параметрів для населення		критерії, за якими уповноважений орган приймає рішення щодо його призначення, не визначені та застосовуються неоднорідно; якщо моніторинг все ж таки передбачений: – не визначаються чіткі методики; – строки та обсяг вимог різняться; – звітність не є доступною для громадськості; відсутній механізм контролю за виконанням суб'єктами господарювання вимог післяпроектного моніторингу. Така безсистемність створює ризик того, що негативні чи непередбачені впливи після введення проєктів в експлуатацію залишаться невиявленими і неусуненими. Єдиний реєстр ОВД виконує функцію електронного документообігу, але не містить окремого модуля або даних щодо післяпроектного моніторингу. Це унеможливорює системний нагляд за дотриманням умов висновку з ОВД. Запровадження уніфікованих форм та процедур моніторингу – це не дублювання законодавства, а необхідний елемент ефективної імплементації директив ЄС та належної екологічної практики

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		не можуть регулюватися Законом про ОВД, при цьому регулюються іншими законами та підзаконними актами. Водночас, забезпечення здійснення моніторингу виконання планів і програм регулюється статтею 17 Закону про СЕО. Замовник документів державного планування у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272. Замовник документів державного планування зобов'язаний щорічно оприлюднювати результати моніторингу на своєму офіційному вебсайті, а в разі виявлення негативних наслідків вживати заходів для їх усунення. Отже, законодавство вже передбачає уніфіковані вимоги до звітування та оприлюднення результатів моніторингу, а додаткове встановлення «уніфікованих форм звітності» не має правової необхідності. Більше того, розроблення нових форм звітності суперечить принципу оптимальності державного регулювання та може		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особі об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		ускладнити діяльність замовників документів державного планування. Щодо інтеграції результатів екологічних оцінок у процеси галузевого та регіонального планування зазначаємо, що результати стратегічної екологічної оцінки вже інтегровані у процеси прийняття рішень на галузевому та регіональному рівнях, оскільки законодавство України прямо зобов'язує замовників документів державного планування враховувати результати СЕО при затвердженні документів державного планування. Зокрема, відповідно до пункту 6 § 32 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007. № 950, проєкти актів Кабінету Міністрів, якими затверджуються документи державного планування, визначені Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», готуються з урахуванням особливостей здійснення стратегічної екологічної оцінки, передбачених зазначеним Законом. Серед обов'язкових додатків до проєкту акта Кабінету Міністрів, при внесенні на розгляд Кабінету Міністрів, передбачено також звіт про стратегічну екологічну оцінку, довідки про консультації з органами виконавчої влади та про громадське обговорення, підготовлені відповідно до статей 11-13 Закону про СЕО (у разі здійснення стратегічної екологічної оцінки). Закон про СЕО передбачає обов'язкове врахування результатів стратегічної екологічної оцінки у містобудівній документації, що забезпечує інтеграцію екологічних критеріїв у просторове та регіональне планування.		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Таким чином, механізм інтеграції результатів оцінки у процес ухвалення управлінських рішень вже діє і відповідає вимогам Директиви Європейського Парламенту і Ради 2001/42/ЄС від 27.06.2001 про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля		
17	Проект Звіту	Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України особливо звертає увагу Рахункової палати України на тому, що імплементовані Україною Директива 2001/42/ЄС про СЕО та Директива 2011/92/ЄС про ОВД є лише двома актами горизонтального права ЄС з поміж інших актів, передбачених міжнародними зобов'язаннями України за розділом 27 «Довкілля та зміна клімату» Угоди про Асоціацію з ЄС, та які визначають правову рамку процедур СЕО і ОВД, Європейське законодавство та міжнародні зобов'язання України за Угодою про Асоціацію з ЄС передбачають забезпечення функціонування інституту стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля в комплексі із реалізацією інших актів права, зокрема, Водної рамкової директиви 2000/60/ЄС, що визначає політику з інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом, Директиви 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря, Оселищної 92/43/ЄС та Пташиної 2009/147/ЄС директив, якими визначаються, зокрема, принципи оцінки впливу на середовища існування видів та шляхи міграції та місця гніздування птахів, що сукупності із Директивами 2004/35/ЄС про екологічну відповідальність за попередження та ліквідацію наслідків завданої навколишньому середовищу шкоди та 2024/1203 про захист довкілля за допомогою	Враховано	Враховано як коментар. Зауваження Мінекономіки стосується насамперед підходу до визначення об'єкта оцінки, а не спростовує встановлені аудитом факти невідповідності практичної реалізації процедур ОВД та СЕО вимогам національного законодавства та імплементованим директивам ЄС. Встановлені порушення та недоліки (неповне проведення процедур, формальний характер громадських обговорень, не проведення або несистемність моніторингу, недоліки єдиних реєстрів ОВД і СЕО) стосуються безпосередньо виконання вимог законів про ОВД та СЕО і підзаконних актів, а не імплементації інших галузевих директив. Отже, висновки та рекомендації Рахункової палати щодо функціонування процедур ОВД і СЕО залишаються обґрунтованими в межах визначеного предмета аудиту. Водночас зауваження Мінекономіки щодо доцільності проведення подальших комплексних оцінок

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		кримінального права, іншими директивами та регламентами, має забезпечити досягнення загальної мети щодо захисту довкілля, забезпеченню невиснажливого використання природних ресурсів. Отже, об'єктивна оцінка ефективності запроваджених Україною процедур оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки, їх відповідності актам права ЄС, можлива за умови комплексної оцінки виконання всіх міжнародних зобов'язань України за розділом 27 «Довкілля та зміна клімату» Угоди про асоціацію з ЄС		виконання всього розділу 27 можуть бути враховані при плануванні наступних аудитів
Державна екологічна інспекція у Вінницькій області				
18	Стор. 43 проєкту Звіту «РЕКОМЕНДАЦІЇ ...»	Доповнити статтю 91-5 Кодексу України про адміністративні правопорушення частиною 3 і викласти її в такій редакції: «Провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням ресурсів корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин за відсутності позитивного висновку з оцінки впливу на довкілля, рішення про провадження планової діяльності та проєктах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або подовження строків її провадження – тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.»	Враховано	Враховано як коментар. Надані пропозиції не суперечать рекомендаціям. Рахункова палата не надає чіткого формулювання статті нормативного документа, оскільки це є прерогативою органу виконавчої влади

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Внести зміни до статті 221 КУпАП шляхом виключення з тексту «915». Внести зміни до статті 242-1 КУпАП шляхом включення в текст «915»		
Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації				
19	Стор. 16 проєкту Звіту. Рисунок 2. Схема реалізації процедури ОВД	На рисунку 2 (на сторінці 15 Звіту) наведена не повна схема реалізації процедури оцінки впливу на довкілля , що передбачена частиною першою статті 2 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», зокрема відсутня інформація щодо аналізу уповноваженим органом інформації, врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності та проведення консультацій з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо оцінки впливу на довкілля , а також не оцінена суперечність пункту 6 частини першої цієї статті та Порядку проведення консультацій з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо оцінки впливу на довкілля та врахування результатів таких консультацій при прийнятті рішення щодо можливості здійснення планованої діяльності, затвердженого наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 06.02.2024 № 142; стосовно обов'язковості/необов'язковості проведення консультацій	Враховано	Враховано як коментар. Схема, наведена на рис. 2, має на меті показати загальний порядок реалізації процедури ОВД у доступному для громадян вигляді
20	Стор. 44 проєкту Звіту «РЕКОМЕНДАЦІЇ ...»	На сторінці 44 Звіту надані рекомендації, у тому числі, уповноваженим територіальним органам щодо забезпечення змістовної та результативної участі громадян - не підкріплені наявними нормами законодавства, так як здійснення процедури	Враховано	Враховано як коментар. Уповноважені територіальні органи можуть подати пропозиції центральному органу

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		оцінки впливу на довкілля проводиться виключно згідно з нормами: Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та іншого законодавства, а уповноважені територіальні органи, на відміну від уповноваженого - центрального органу, не встановлюють порядки та механізми здійснення оцінки впливу на довкілля, а діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України		виконавчої влади щодо шляхів забезпечення змістовної та результативної участі громадян
21	Проект Звіту	Звіті відсутня інформація щодо посилання на Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», відповідно до підпункту 4 пункту 1 якого визначено, що у період дії воєнного стану або стану війни будь-які перевірки щодо своєчасності та повноти подання будь-яких звітів чи документів звітного характеру уповноваженими органами не проводяться, - що впливає на здійснення уповноваженими органами об'єктивного аналізу виконання суб'єктами господарювання післяпроектного моніторингу	Не враховано	Проект Звіту містить посилання на постанову Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану» (стор. 30 проєкту Звіту)
22	Проект Звіту	Просимо врахувати проблематику, висвітлену у листі Департаменту від 08.08.2025 № 143/0/490-25 на адресу Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України (копія додається) – відповідь станом на цей час відсутня	Враховано	Враховано як коментар. Не є запереченням до проєкту Звіту
Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації				
23	Проект Звіту	Зауважуємо, що управлінням екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації в повній мірі забезпечується проведення громадських слухань у процесі громадського обговорення планованої діяльності шляхом:	Враховано	Враховано як коментар. Надана інформація не спростовує фактів, викладених у проєкті Звіту

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадовій особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		оприлюднення оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, проведення громадських слухань, розгляду, повного врахування, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій громадськості, отриманих під час громадських слухань, підготовки і оприлюднення шляхом внесення до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля звіту про громадське обговорення. Відповідно до п. 23 Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 989 у разі неявки представників громадськості на громадські слухання складається відповідний акт, що підписується головою. У такому випадку громадські слухання вважаються такими, що відбулися		
Департамент захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації (далі – Департамент)				
24	Стор. 45 проєкту Звіту «спростити доступ до інформації про плановану діяльність та стратегічні документи, забезпечивши широке інформування завдяки цифровим інструментам та регіональним комунікаційним каналам»	Спрощення доступу до інформації про плановану діяльність та стратегічні документи, забезпечивши широке інформування через цифрові інструменти та регіональні комунікаційні канали коментуємо, що оприлюднення інформації під час проведення процедур ОВД і СЕО здійснюється у відповідності до вимог Законів України «Про оцінку впливу на довкілля», «Про стратегічну екологічну оцінку», тому здійснення інформування через цифрові інструменти та регіональні комунікаційні канали, які відсутні в розпорядженні Департаменту, не має законодавчого підґрунтя. Створення цифрових	Враховано	Рекомендації викладено в редакції: «для змістовної та результативної участі громадян необхідно: забезпечити організацію заходів для посилення комунікації з органами місцевого самоврядування та підвищення обізнаності населення щодо інструментів ОВД та СЕО під час процедур ОВД планованої діяльності та процедур СЕО документів державного планування;

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		інструментів та регіональних комунальних каналів потребує нормативного врегулювання та фінансового забезпечення. Крім того, на офіційному сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України діє національна онлайн-платформа «ЕкоСистема», на якій розміщені Єдиний реєстр оцінки впливу на довкілля та Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки, яка забезпечує громадян актуальною та достовірною екологічною інформацією. Для поєднання даних про забруднення, забруднювачів та інструменти захисту довкілля діє система «SaveEcoBot», перший в Україні екологічний бот для моніторингу інформації про дозвільні документи та процедури промислових та інших забруднювачів довкілля. Приєднання до цієї системи дозволяє зацікавленим особам відстежувати інформацію про етапи та стадії розгляду справ у Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля, інше. Ураховуючи вищевикладене, при бажанні кожний громадянин має доступ до інформації про плановану діяльність та стратегічні документи, тому пропонуємо виключити дану рекомендацію з проєкту Звіту		розглянути можливість залучення до інформування населення про плановану діяльність, яка потребує ОВД, комунікаційних каналів телефонного зв'язку»
25	Стор. 45 проєкту Звіту «запровадити прозорий механізм обліку та розгляду зауважень із чітким обґрунтуванням їх врахування або відхилення»	Запровадження прозорого механізму обліку та розгляду зауважень, із чітким обґрунтуванням їх врахування або відхилення коментуємо наступне. Департамент в процесі ОВД дотримується вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та нормативно-правовими актами у цій сфері щодо інформування громадськості, організації громадських слухань, обліку й розгляду зауважень та пропозицій під час проведення процедури ОВД.	Враховано	Рекомендацію видалено

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Так, із зауваженнями та пропозиціями громадськості можна ознайомитися в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля в розділах «Пропозиції від населення» чи «ОВД – Громадський реєстр». Із обґрунтуваннями за результатами розгляду зауважень та пропозицій громадськості щодо повного врахування, часткового врахування або обґрунтованого відхилення можна ознайомитися в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля у звітах про громадське обговорення планованої діяльності, які є невід'ємною частиною висновку з оцінки впливу на довкілля. Звертаємо увагу, що згідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» громадськість має право подавати будь-які зауваження чи пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронній формі засобами Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, із застосуванням інших засобів електронних комунікацій або засобів інших державних веб-порталів електронних послуг) та усно під час громадських слухань із занесенням до протоколу громадських слухань. Отже, участь у громадських слуханнях та подання будь-які зауваження чи пропозиції від громадськості є правом, а не обов'язком. Тому, незрозуміло який саме облік зауважень чи спосіб оприлюднення або ступень прозорості має забезпечити Департаментом з метою виконання зазначеної рекомендації.		

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадові особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
		Також слід приймати до уваги, що в умовах воєнного стану в ході здійснення процедури ОВД можуть виникнути певні додаткові проблеми чи ризики: складність забезпечення участі громадськості (через евакуацію, переміщення населення, руйнування комунікацій або обмеження доступу до інтернету); обмеження доступу до інформації з міркувань безпеки (обговорення чи публікація інформації може створити загрозу обороні або безпеці); ризики маніпуляції або дезінформації в умовах інформаційної війни (оприлюднення додаткової інформації може використовуватися ворогом для поширення неправдивих або провокаційних відомостей). Пропонуємо врахувати наведений коментар Департаменту під час складання рекомендацій за результатами проведення означеного аудиту відповідності		
26	Стор. 45 проєкту Звіту «переглянути підхід до організації громадських обговорень і розміру плати, враховуючи фактичні витрати, умови дії воєнного стану та дистанційний формат участі громадян»	<i>Перегляд підходу до організації громадських обговорень і розміру плати, врахування фактичних виплат та умов воєнного стану та дистанційних форматів.</i> Звертаємо увагу на те, що громадське обговорення планованої діяльності у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» не відрізняється від громадського обговорення планованої діяльності в довоєнні часи, окрім дистанційного формату проведення громадських слухань в умовах воєнного стану	Не враховано	Розрахунки розмірів плати за проведення громадського обговорення здійснювалися на замовлення Міндовкілля Науково-дослідною установою «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем», що детально описано у проєкті Звіту. Проведення громадських слухань у режимі відеоконференції суттєво зменшує фактичні організаційні витрати на їх проведення. Проте розмір плати не був скоригований відповідно до змінених умов

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до якого є зауваження у посадової особи об'єкта контролю	Зауваження посадової особи об'єкта контролю (у редакції першоджерела)	Рішення, прийняте за результатами розгляду зауваження	Обґрунтування прийнятого рішення
27	Стор. 45 проєкту Звіту «посилити координацію між Міністерством, органами місцевого самоврядування й Держекоінспекцією у сфері планування, моніторингу і звітування»	<i>Посилення координації між Міністерством, органами місцевого самоврядування й Держекоінспекцією у сфері планування, моніторингу і звітування – підтримуємо цю рекомендацію</i>	Враховано	
28	Стор. 45 проєкту Звіту «забезпечити регулярне навчання інспекторів і аналітиків, залучених до процедур ОВД і СЕО»	<i>Забезпечення регулярного навчання інспекторів і аналітиків, залучених до процедур ОВД і СЕО – підтримуємо цю рекомендацію</i>	Враховано	
29	Стор. 45 проєкту Звіту «інтегрувати результати екологічних оцінок (ОВД та СЕО) у процеси галузевого та регіонального планування, забезпечивши ухвалення рішень на основі достовірних даних»	<i>Інтегрування результатів екологічних оцінок у процеси галузевого та регіонального планування, забезпечивши ухвалення рішень на основі достовірних даних</i> звертаємо увагу, що у воєнний стан екологічне планування потребує адаптації з урахуванням реалій обмеженого доступу до даних і потреби у відновленні	Враховано	Прийнято, як коментар до наданих рекомендацій у проєкті Звіту

Заступник Голови Рахункової палати

Сергій КЛЮЧКА